

The illustration features three cranes in flight against a muted green background. The top crane has a black neck and head, with wings that are white on the outside and a vibrant pinkish-red on the inside. The middle crane is entirely black with white-tipped wings. The bottom crane has a black neck and head, with wings that are white on the outside and a bright yellow on the inside. All three cranes have long, thin necks and pointed beaks. They are flying over several stylized, white, billowy clouds.

A
HÁROM
ÖZVEGY
MINISZTER

KOREAI
NÉPMESÉK

A HÁROM ÖZVEGY MINISZTER
Koreai népmesék
Európa Könykiadó, Budapest, 1966

A MESETARISZNYA

Élt valamikor régen egy igen gazdag család. Egy szem gyermekük volt, egy fiúcska, aki szívvel-lélekkel hallgatta, ha meséltek neki.

Ahányszor találkozott valakivel, így kérte:

– Mondj egy új mesét nekem!

Az új mesét tarisznyájába süllyesztette. Olyan sok történetet gyűjtött már össze, hogy a tarisznya telis-tele lett, és csak nagy nehezen tudott egy-egy újabb történetet beleszorítani.

Végül, hogy egyetlen mese se szökhessen el, jó szorosan bekötötte a tarisznya száját.

Telt-múlt az idő, és a fiúcska csinos fiatalemberré serdült. Eljött a feleségszerzés ideje. Kiválasztották a menyasszonyt, és az egész ház szorgosan készülődve várta a fiatal feleséget. Nagy felfordulás, jövés-menés volt a házban.

Élt a háznál egy hűséges öreg szolga, aki már akkor is ott dolgozott, amikor a mesegyűjtő fiú még kis gyermek volt. Mialatt a ház népe fiatal gazdájuk esküvőjére készülődött, ez az öreg szolga a tüzet őrizte a konyhában. Hirtelen alig hallható suttogó hangra lett figyelmes. Fülelni kezdett, és megértette, hogy a hang a falon lógó tarisznyából jön. Ebbe a tarisznyába gyűjtögette a fiatal gazda a neki régebben elmondott meséket. Már évek óta el is felejtkeztek róla, és ott porosodott a konyha falán egy rozsdás szögön. Az öreg szolga lélegzetét visszafojtva hallgatózott.

– Ide figyeljtek! – susogta valaki a tarisznyában. – Holnap lesz a fiú esküvője. Itt szorongunk, itt gyötrődünk egymásra hányva, amióta idegyömöszölt bennünket. Sok szenvedést kiálltunk már! Eljött az ideje, hogy megfizessünk neki, annak rendje, módja szerint!

– Igazad van – felelte egy másik hang. – Egyetértek veled! Holnap a fiatal úr lóháton indul menyasszonyáért. Én az út szélén pirosló, illatos szamócává változom. Ott várok reá, és minden egyes szamóca szemem tele méreggel. Olyan szépek és vonzóak lesznek, hogy bizonyára megkívánja. De ha megeszi, belehal!

– És ha nem halna meg a szamócától – sivített a harmadik vékonyka hang –, akkor én út menti kristálytisza, zubogó patakká változom. Ha rám pillant, rögtön megsomjazik, és inni kíván. Ha azután a gyomrában leszek, szörnyű szenvedést okozok majd neki!

Közbevágotott ekkor egy negyedik hang is:

– Ha neked nem sikerül, én vörösen izzó vascövekké válok. Elrejtőzöm a pelyvás zsákban,^{1} amelyet a lova mellé raknak, hogy arra szálljon le a menyasszonya háza elé érve. Amint rám lép, csúnyán összevissza égetem a lábát.

Az ötödik hang így morgott:

– És ha ez sem sikerülne, akkor jövök én! Tekergődző, cérnavekonyságú mérges kígyókká változom. Elrejtőzöm a nászszobában, s amikor majd a menyasszony meg a vőlegény aludni térnek, előjövök, és megmarom őket!

Az öreg szolga szívét rémület töltötte el. “Hisz ez szörnyű” – gondolta magában. – “Nem engedhetem meg, hogy az ifjú gazdát valami baj érje! Amikor holnap elhagyja a házat, én veszem kézbe a kantárt, és én vezetem a lovát.”

Másnap hajnalban az utolsó előkészületeket is befejezték, és az esküvői menet útra készen állott. A vőlegény legszebb ünneplőjébe öltözve, kijött a házból és nyeregbe szállt. Ám a hűségese öreg szolga hirtelen ott termett, és a ló kantárja után kapott. Majd azt kérte, hadd vezesse ő a lovat.

A ház öreg gazdája, a vőlegény apja, így szólt:

– Neked nem ez a dolgod! Jobban tennéd, ha a gazdasági udvaron végeznéd el a munkádat!

A szolga így felelt:

– Ma nekem kell vezetnem ezt a lovat! Lesz, ami lesz, de én tartom a kantárt!

Nem hallgatott senkire sem; míg végül a gazda, meglepődve az öreg makacosságán, hagyta, hogy a lovat ő vezesse a menyasszony házához.

Amint a menet jobbra-balra kígyózott az úton, az elöl haladó vőlegény egy nyílt mezőre ért. Az út mentén rengeteg érett szamóca piroslott. Nagyon kíváncsúnak látszottak.

– Várjatok! – szólt a vőlegény. – Állítsátok meg a lovat, és szedjétek nekem ebből a szamócából.

A szolga azonban nem engedelmeskedett, sőt siettette a lovat, majd így szólt:

– Minek az a szamóca? Ilyent bárhol találhat az ember. Légy egy kis türelemmel. Később majd szedünk neked.

Majd ostorával ösztökélte az ifjú lovát.

Egy idő múlva átlátszóan csillogó vizű, csörgedező patakhöz értek. Mintha csak ivásra biztatná az arra elhaladót.

– Hozz nekem egy keveset abból a vízből – szólt a vőlegény a szolgálához. – Már régóta szomjazom.

Ám a szolga süketnek tette magát, ismét ügetésre biztatta a lovat, és sietve elfutottak a patak mellett.

– Mihelyt elérjük a közeli erdőcske árnyékát, mindjárt elmúlik a szomjúságod! – felelte, és ostorával még nagyobb ütést mért a lóra.

A vőlegény zsörtölődött, morgolódott rossz kedvében. A szolga nem törődött haragjával, csak a lovat hajszolta egyre tovább.

Nemsokára elérték a menyasszony házát. Fogadásukra nagy tömeg gyűlt össze az udvaron. A szolga az udvarba vezette a lovat, megállt vele az odakészített pelyvás zsák mellett. Amikor a vőlegény a leszálláshoz készülődött, és lábával már-már érintette a pelyvás zsákot, a szolga azt színlelve, hogy megbomlott, jól oldalba vágta, s a zsák mellé lökte.

A vőlegény egy szalmafonatú lábtörlőre zuhant, amely ott hevert a pelyvás zsák mellett. Ügyetlensége miatt annyira szégyenkezett, hogy arcát elöntötte a vér. Idegenek előtt mégsem akarta megróni szolgálját, így hát szó nélkül lépett a lányos házba.

Ott azután annak rendje-módja szerint megtartották az esküvőt, minden baj nélkül, majd az újdonsült pár hazatért a vőlegény házába.

Csakhamar beesteledett. A vőlegény meg a menyasszony szobájukba indultak. A hűséges szolga karddal felfegyverkezve elrejtőzködött a tornácra, a menyegzői szoba előtt.

Alighogy a menyasszony és a vőlegény eloltották a lámpát, és lefeküdtek, a szolga kinyitotta a szoba ajtaját, és belopakodott.

Az újdonsült pár nagyon megrémült.

– Ki jár itt? – kérdezték hangosan, és mindketten kiugrottak az ágyból.

– Ifjú gazdám – kiáltott a szolga –, később majd mindent megmagyarázok! De most gyorsan félre innen!!

Ezzel félrerúgta az ágyneműt, és felemelte a derékaljat. Micsoda szörnyű látvány tárult szemük elé! Felbőszült kígyók százai tekeregtek, vonaglottak az ágyban. A szolga kirántotta kardját, a kígyók közé csapott, és néhányat miszlikbe vágott. De lám, a

szétvágott kígyók új erőre kaptak, és vöröslő szájukat és fekete fullánkjukat sziszegve fordították felé. A többi kígyó meg csúszva-mászva menekült a villogó kard elől. A szolga jobbra-balra forgott, mint a megszállott, míg végre egy kígyó sem maradt életben.

A nagy küzdelem után megkönnyebbülten sóhajtott fel:

– Ifjú gazdám, az egész úgy kezdődött, hogy ...

Az öreg szolga rendre elbeszélte mindazt, amit a konyha falán lógó régi tarisznyából hallott suttogni.

Mindebből az a tanulság, hogy az ember ne legyen önző! Ha mesét hall, ne tartogassa a maga számára, hanem ossza meg mindig mással. Így a mese hadd járjon szájról, szájra, és hadd teljék öröme benne minél több embernek.

DÁNGUN, CSOSZAN ALAPÍTÓJA

Hváng-üngöt, az Égi Királynak, Hváng-innek a fiát végtelen unalom gyötörte, ezért apjától engedélyt kapott, hogy leszálljon a földre és földi királyságot alapítson.

Az isteni teljhatalom birtokában, háromezer égi szellem kíséretében megjelent Dél-Pjang-án tartományban a Thebek-hegyen, amelyet ma Mjo-hjáng-hegységnek neveznek.

Egy öreg szantálfa árnyékában összegyűjtötte társait és kikiáltotta magát a világmindenség királyának. Három helytartója, Széltábornok, Esőintéző és Felhőtanító segítségével uralkodott, de mivel még nem öltött emberi alakot, sok nehézséget okozott neki az emberi királyság kormányzása. Kereste az utat s módot, hogy emberré válhasson. Ebben egy esemény jött segítségére.

Egyszer korán reggel a tigris meg a medve találkoztak a hegyen és elbeszélgettek.

– Bárcsak emberekké válhatnánk! – így áhítoztak mind a ketten.

Hváng-üng meghallotta kívánságukat, és tompán kongó hangon felelt nekik, úgy tetszett, mintha nagyon messziről szólna a hangja:

– Itt van húsz fokhagymafej és ürömnövény. Egyétek meg, és vonuljatok háromszor hét napra olyan helyre, ahol nem ér titeket a napvilág, azalatt emberekké váltok!

A tigris és a medve megette a növényeket, az isteni tanácsot követve, és egy barlangba bújt. A tigris azonban nyugtalanabb vérmérséklete miatt nem bírta ki, és az előírt időpont előtt kijött a napvilágra, míg a medve, akit több türelemmel és állhatatossággal áldott meg az ég, kivárta a háromszor hét napot, és egy tökéletes nő alakjában lépett ki a barlangból.

Szívének legfőbb óhaja az volt, hogy gyermeke legyen, és így kiáltott fel:

– Adj nekem egy fiat! Adj nekem egy fiat!

Hváng-üng, a szellemek királya, a szelek szárnyán felkereste őt, nézte, amint ott ült egy folyó partján, majd átölelte, körülfogta erős fuvallatával.

Így teljesedett az asszony óhaja és fiat szült. Mohába burkolta gyermekét, és oda fektette a szantálfa alá, ahol egykor Hváng-üng

egybegyűjtötte társait, és itt találta őt ülve azután sok évvel később az ország akkor még műveletlen népe, és királyának kiáltotta ki. Dágunnak nevezték el, a “szantálfa fejedelmének”.

A NAP ÉS A HOLD

Élt egyszer egy öregasszony. Két gyermeke volt: egy fia meg egy leánya. Úgy adódott, hogy a szomszédos faluba kellett átmennie, egy gazdag ember házába, hogy ott dolgozzon. Amikor hazafelé indult a munkából, útravalóul egy nagy fatálat kapott, tele hajdinakásával. A feje tetejére rakta, és sietett hazafelé, hadd szerezzen örömet rá váró gyermekeinek. Ám útközben, ahogy elhaladt egy kis domb mellett, egy tigrissel találkozott.

Hatalmas testével a tigris elállta az útját, és vöröslő száját kitéve, ezt kérdezte:

– Anyóka! Anyóka! Mit viszel a fejedben?

Erre az asszony, mintha nem is vadállathoz szólna, így felelt:

– Talán bizony a fejemen levő fatálat gondolod, tigris?

Hajdinakásával van tele. A gazdag ember házában kaptam, ahol mostanáig szakadatlanul dolgoztam.

Erre így szólt a tigris:

– Öregasszony! Adj nekem a kásából! Ha nem, felfallak!

Megvendégelte hát a tigris a hajdinakásából, mire az továbbengedte az úton, a dombon keresztül.

amikor a következő dombhoz ért az asszony, a tigris ismét eléje került, és újra megkérdezte:

– Anyóka! Anyóka! Mit viszel te abban a tálban a fejed tetején?

Az asszony, abban a hiszemben, hogy ez egy másik tigris, ugyanúgy felelt, mint az előbb.

– Hajdinakását viszek, amit egy gazdag ember házában kaptam, ahol egész álló nap dolgoztam.

Ez a tigris is kért a kásából, és az öregasszony adott neki is egy keveset, mire a tigris eltűnt az erdőben.

A tigris ezután megjelent még néhányszor, és valahányszor felbukkant, mindig enni kért. Az öregasszony minden egyes alkalommal adott is neki egy falásnyit a kásából, amíg volt belőle. Ezután már csak az üres tálat vitte a fején, és kezét lóbálva ballagott tovább. Ám a tigris egy fordulónál ismét feltűnt az ösvényen, követelte az ételt. Az asszony így magyarázkodott:

– Társaid az egész kását megették már, a tálam teljesen kiürült.

Bizonyításképpen fogta és el is dobta az üres tálat. A tigris nem elégedett meg ezzel a magyarázattal, hanem így szólt:

– Micsoda az, amit a tested két oldalán lóbálsz?
– Az egyik a bal karom, a másik meg a jobb – válaszolta az asszony.

– Add ide nekem valamelyiket, mert különben felfallak! – ordította tigris.

Mit volt mit tenni, az öregasszony a tigrisnek dobta egyik kezét; az elkapta, és továbbállt vele. Kisvártatva azonban megint az asszony előtt termett, és megismételte előbbi fenyegetését. Az asszony átnyújtotta neki a másik kezét is.

A szegény asszony így nemcsak a hajdinakását meg a tálat veszítette el, hanem mind a két kezét is. De csak ment tovább a hegyi ösvényen, rőtta tovább az utat, hiszen a lába még vitte. Ám a mohó tigris ismét útját állta, és azt kérdezte:

– Anyóka, anyóka! Mi az, ami a tested alatt mozog, és visz előre?

Az asszony megmagyarázta:

– A két lábam.

Ekkor a tigris igen haragosan förmedt rá:

– Ha ez a két lábad, akkor add nekem az egyiket, vagy tüstént felfallak!

Az öregasszony igen megdühödött, és így panaszkodott:

– Ó, te kapzsi állat! Társaid megették a hajdinakásamat, azután mindkét karomat felfalták. Te meg most a lábamat szeretnéd? Ha odaadom, hogyan jutok akkor haza?

De a tigris nem hallgatott rá, nem engedett követeléséből, és így erősködött:

– Ha a bal lábadat nekem adod, még haza tudsz ugrálni a jobb lábadon! Nem igaz?

Így az asszonynak meg kellett válnia a bal lábától. Odaadta hát a tigrisnek, majd elindult hazafelé a jobb lábán ugrálva. A tigris azonban újra szembejött vele, és útját állta:

– Anyóka, anyóka! Miért szökdécselsz azon az egy szem lábadon?

Az asszony mérgesen kiáltott fel:

– Te ördögfajzat! Megetted a hajdinakásamat, mindkét karomat és egyik lábamat! Hogyan jutok haza, ha a jobb lábamat is elveszítem?

Így felelt a tigris:

– Tudsz te gurulni, ha akarsz! Nem igaz?

Erre az asszony levágta a jobb lábát is, és a tigrisnek adta. Majd elindult, és lassan gurult tovább az úton. Ekkor a tigris utána rohant, és egyetlen falásra kapta be azt, ami még az asszonyból megmaradt.

Ezalatt az öregasszony házában a két gyermek késő estig egy várta anyját. Azután bementek, elreteszelték az ajtót, és éhesen feküdtek le a puszta földre. Arra nem is gondoltak, hogy egy tigris útban hazafelé felfalta anyjukat.

A ravasz tigris ezután felvette az öregasszony ruháit, fehér keszkenőt kötött a fejére; majd két lábra állva, elsétált az öregasszony házához. Kopogtatott az ajtón, és így kiáltott be a két gyermeknek:

– Drágaságaim! Már nagyon éhesek lehetek! Nyissátok csak ki hamar az ajtót! Hoztam nektek finom hajdinakását!

A gyermekek azonban emlékeztek anyjuk tanácsára, melyet lelkükre kötött aznap reggel, mielőtt elment: “A környéken tigrisek járnak. Legyetek nagyon óvatosak!”

Észrevették, hogy a kívülről jövő hang eléggé szokatlan, és éppen ezért nem nyitottak ajtót, csak kikiabáltak:

– Anyu! Igen furcsa a te hangod! Mi történt veled?

Erre a tigris hangját elváltoztatva így szólt:

– Ne féljete! Az anyátok vagyok! A mai napot azzal töltöttem, hogy árpamagot teregettem ki száradni a gyékényre. A verebek közben ott repkedtek, és fel akarták a szemeket csípni. Ezért egész nap hangosan kellett kiabálnom reájuk, hogy elűzzem őket. Ezért vagyok rekedt.

A gyerekeket ezek a szavak nem győzték meg, tovább kérdezősködtek:

– Ha ez így van, anya, akkor nyújtsd be hozzánk a kezed az ajtó nyílásán, hadd lássuk közelebbről!

A tigris erre egyik mellső mancsát az ajtó nyílásába dugta. A gyerekek megtapogatták, majd így szóltak:

– Anya! Miért olyan durva és szőrös a kezed?

A tigris így magyarázkodott:

– Ruhát mostam, és rizspéppel keményítettem, ettől olyan durva a kezem.

Ám a gyerekek kikukucskáltak az ajtónyíláson, és igen meglepődtek, amikor odakünn a sötétben egy tigrist láttak. Erre csendesen kiosontak a hátsó ajtón, felmásztak egy magas fára; elrejtőzködtek az ágak között.

A tigris egy darabig várt, de mivel nem kapott több választ, berontott a házba. De hiába kereste ott a gyermekeket. Dühödten rohant ki, és förtelmesen üvöltve a ház körül szaglászott, míg csak a fa alatti régi kút felé nem tévedt. Belenézett, és megpillantotta benne a két gyermek tükörképét. Ekkor mosolyt erőltetett arcára és megpróbálta kihalászni a vízből a tükörképeket. Így beszélt közben hozzájuk szelíd, kedves hangon:

– Ó, szegény gyermekeim! Hét itt vagytok lenn a kútban? De kár, hogy nincs most nálam egy bambuszkosár, vagy még inkább egy fűből fonott kosár! Hogyan is mentselek meg benneteket?

A gyerekek felülről figyelték a tigris színészkedését, s nem tehettek róla, de kirobbant belőlük a nevetés. Több se kellett a tigrisnek, ezt hallván, felnézett, s meglátva a magasban a gyermekeket, hízelgő hangon kérdezte:

– Hogy a manóba tudtatok oda jutni? Nagyon veszélyes út lehetett! Még beleeshettek a kútba. Le kell, hogy hozzalak benneteket! Mondjátok már el, hogyan kerültetek oda a magasba?

A gyermekek így feleltek:

– Menj át a szomszédba, és szerezz egy kis szézámolajat. Kend be vele gondosan a fa törzsét, és úgy próbáld meg a mászást!

Erre az ostoba tigris átment a szomszéd házba. Kért egy kis szézámolajat, és jó vastagon bemaszatoalta vele a fa törzsét, majd mászni kezdett. Az olaj persze igen síkossá tette a fa kérgét. Erre újból faggatni kezdte a gyermekeket:

– Drága gyermekek! Ti, úgy látom, nagyon okosak és ügyesek vagytok, igaz-e? De hogyan is tudtatok olyan könnyedén oda a fa csúcsára felmászni? Ugyan mondjátok már el nekem a módját!

Ezúttal a gyermekek így feleltek:

– Menj, és kérj kölcsön egy fejszét a szomszédban. Azzal majd a fa törzsére fokokat vághatsz.

Erre a tigris tüstént átment a szomszédba, kölcsönkért egy fejszét, lépcsőfokokat vágott a fa törzsén, és azokon mászott felfelé.

Nagyon megijedtek ekkor a gyermekek, úgy gondolták, hogy most semmiképpen sem menekülnek a tigris elől. Nagy rémületükben az Ég Urához könyörögtek:

– Ó, Egek Ura, ments meg bennünket! Ha jónak tartod, hogy életben maradjunk, akkor küldd el nekünk az Égi Vasláncot. De ha úgy határozta, hogy meg kell halnunk, akkor a Rothadt Szalma Kötelet küldd le!

Alig fejezték be imájukat, hát látják ám, hogy egy erős vaslánc ereszkedik le lassan az égből. Ezen azután könnyedén, minden baj nélkül fölmásztak.

Mire a lépcsőt vágó tigris felért a fa tetejére, a gyermekeknek már csak hűlt helyét találta. Nyomban követni akarta őket, és ő is az Egek Urához fohászkozott segítségért. Sok gonosztette miatt azonban úgy érezte, hogy nem nagy a becsülete az égieknél. Úgy okoskodott, hogy ha kér is tőlük valamit, büntetésül biztosan az ellenkezőjét fogják teljesíteni. Túl akart hát járni még az égiek eszén is, és ellenkezőjét kérte annak, amit szeretett volna. Így könyörgött:

– Ó, Egek Ura, te jóságos Magasságbeli, ha meg akarsz menteni engem, akkor küldd le nekem, kérlek szépen, a Rothadt Szalma Kötelet! De ha úgy rendelkezel, hogy el kell pusztulnom, akkor meg küldd le nekem, kérlek, az Égi Vasláncot!

Azt remélte, hogy könyörgésére éppen az Égi Vasláncot fogják neki leereszteni. Arra számított, hogy az istenek büntetésképpen kérésének éppen az ellenkezőjét teljesítik. De elvétette a számítást, mert az istenek őszinték, és mindig készek a segítségre, és azt teszik, amit tőlük kérnek. Így hát, mivel a tigris a Rothadt Szalma Kötelet kérte, hát azt is küldték le neki. A tigris megragadta a kötélt végén, és szaporán fölfelé mászott rajta. Ekkor már annyira besötétedett, hogy nem vette észre a cserét. Alig mászott vagy tíz métert, a kötélt elszakadt, és a tigris a földre zuhant. Egy learatott gabonaföldre esett, ahol testét az éles tarló összevissza lyuggatta, olyan lett, mint valami szita. Ebbe azután szörnyethalt. Azt mondják, hogy ettől az időtől kezdve lehet a mezőn levágott gabonaszárak végén vérpiros pöttyöket látni.

A két gyermek békében és nyugalomban töltötte napjait az Égi Birodalomban, míg csak egy szép napon az Égi Király magához nem szólította őket.

– Nem engedhetjük meg egy földi halandónak sem, hogy csak itt üldögéljen, henyéljen, az időt tékozolva. Úgy határoztunk, hogy ezentúl nektek is lesz kötelességetek! Te fiú, te leszel a nap, te fogsz világítani, hogy lássanak az emberek a földi honban! Te leány, te pedig a hold leszel, hogy éjszaka is legyen világosságuk!

A leány erre így felelt:

– Ó, Királyom! Én a sötétben félek, nem kedvelem az éjszakát. Ha csak lehet, inkább szeretnék én a nap lenni!

A király beleegyezett, és a leány lett a Nap, bátyja meg a Hold.

Azt beszélnek, hogy amint a leány Nappá változott, sokan bámulták őt fenn az égen. Ám ő igen szerény volt, és nagyon zavarta, hogy ilyen sokan nézik. Egyre fényesebben és fényesebben ragyogott, hogy senki se nézhessen hosszú ideig szembe vele. Ezért süt a Nap olyan fényesen, hogy az asszonyi szerénységet mindenütt örökké megbecsüljék.

AZ EMBERI NEM EREDETE

Kezdetben sehol sem élt ember, csak három szellem jött elő a földből. Így hívták őket: Ko, Pu és Jang. Nem voltak ugyan emberek, de emberalakot öltöttek, játszottak, és vadásztak a műveletlen, hatalmas földeken. Bőrből készült ruhát viseltek, és hal volt az eledelük.

Egyszer észrevette a három szellem, hogy a Keleti-tengeren egy faládika úszik feljük. A ládikát iszap borította. Kíváncsian odasereglettek, kifogták és felnyitották, de csak egy másik, kőből készült ládikát találtak benne. Egy hírnök állt a kőből készült ládika előtt. Vörös övet és lila köntöst viselt. A szellemek rá sem hederítettek, hanem felnyitották a kőládikát, és három világszép leánykát találtak benne. Mind a három leány kék ruhát hordott. Volt még a ládikában több csikó, szarvasmarha, meg sok mindenféle egyéb állat is. Az öt jó gabonafajta magja is ott hevert szétszórva a ládika fenekén.

Ekkor megszólalt a hírnök:

– Engem Jamato küldött. Ez a három leány itt a mi királyunk három leánya. Királyunk így szólt hozzám: “A Nyugati-tengeren van egy hegyes, sziklás sziget, ahol három szelem lakik. Uralkodni akarnak azon a földön, de nincs még feleségük!” Királyom azzal bízott meg engem, hogy ide jöjjenek, és hozzam el az ő három leányát, és adjam hozzájuk feleségül. Ezzel nagy szolgálatot tesztek nektek!

Alig fejezte be szavát, akkorácskává vált, mint egy porszem, és eltűnt a felhőben. Megtartották a hármass lakodalmat, és olyan tájakra indultak, ahol édes víz fakadt, és termékeny föld feketéllett. Ekkor elővették íjaikat, és kilőtték vessejüket; így határozták meg házuk helyét. Jangnak jutott az innenső rész, Konak a középső, Punak a túlsó. Azután elvetették az öt gabonafajtát, lovat meg szarvasmarhát neveltek, és azóta élnek e szigeten emberek, állatok meg növények.

A NAGY ÁRVÍZ

Hatalmas babérfa állt valaha az ország egyik részében. Egy tündér sokszor megpihent rajta, valahányszor az égből a földre látogatott. Annyit járt oda, hogy végül is fia született. A fiú apja a babérfa volt. Mikor azután a fiú hétéves lett, a tündér ismét visszatért mennyei otthonába. Ott maradt hát a fiú anyátlanul.

Telt-múlt az idő, a fiú szépen növekedett. Egyszer borzalmas vihartámadt. Az eső patakokban ömlött hetekig, hónapokig megállás nélkül, és az egész földkerekséget zúgó hullámok borították el. A nagy babérfa koronáját is már-már elborította az ár. Ekkor a fa így szólt fiához:

– Fiú, te az én egyszülött fiam vagy! Hallgass hát apai szavamra! Félek, hogy nem sokáig bírom már a küzdelmet a növekvő vízzel; érzem, nem tartanak már gyökereim. azt tanácsolom hát, mász fel rám, mert csak így menthetlek meg a pusztulástól.

Nem sokkal ezután a fát gyökerestül kitepték a hullámok. Ekkor a fiú fa-apja hátára mászott, és így tartotta magát jó sokáig a víz színén.

Egyszer rengeteg hangya sodródott a fa közelébe. Így kiabált a sok hangya:

– Ó, babérfa-fia! Ments meg bennünket!

a fiú megkérdezte az apját:

– Apám, megmenthetem őket?

A babérfa így felelt:

– Természetesen.

A fiú erre így szólt a hangyákhoz:

– No gyertek! Mászatok fel ide mellém a fára!

A hangyák erre boldogan felmásztak a fa ágaira és leveleire.

Nem sokkal ezután egy csapat szúnyog érkezett a fához. Már alig bírták a szárnyukat az ide-oda repüléstől. Így könyörögtek:

– Ó, babérfa-fia! Ments meg bennünket! Mi is hozzád esedezünk!

A jószívű fiú ezúttal is megkérdezte apját, hogy megmentheti-e a szúnyogokat. Az öreg beleegyezését adta, mire a szúnyogok leereszkedtek a fa ágaira. Ezután egy hozzá hasonló korú kisfiút vitt arra a víz. Ez így kiabált fel hozzá:

– Ó, barátom! Ments meg, kérek, ments meg!

Erre a jószívű fiú ismét apjához, a babérfához fordult engedélyért. Ám a fa ezúttal nemet mondott. A bajba került fiú kétségbeesetten kiabált szorultságában. A babérfa fia ismét kérte apját, engedje fel a másik fiút, de a válasz újból az volt, mint az előbb. A fiú ekkor már torkaszakadtából kiabált, mert végveszélyben volt az élete. A babérfa fia harmadszor is apjához fordult:

– Atyám, légy könyörületes! Hadd mentsem meg ezt a fiút!

Erre a babérfa így felelt:

– Jó, nem szólok többet! Tégy úgy, ahogy jónak látod!

Mire a fiú örömmel kiabált a fuldoklónak:

– Gyere! Kapaszkodj a fára!

A fuldokló fiú is megmenekült.

A babérfa, hátán a két fiúcskával, a hangyákkal meg a szúnyogokkal, végre-valahára egy szigethez ért. Ez egy nagy hegy csúcsa volt, melynek olyan magas volt a teteje, mint a Begdu hegyé. Ekkor a hangyák meg a szúnyogok elhagyták a fát, ám előbb búcsút mondtak a fiúnak, és így hálálkodtak:

– Köszönjük neked, babérfa-fia, hogy megmentetted az életünket! Mélységes hála köteleztél bennünket! Kísérjen ezért szerencse az utadon!

A két fiú akkor már igen megéhezett, elindultak hát valami szállás meg ennivaló után. Találtak is egy szép kis házat, ahol egy fehér hajú öregasszony lakott két leányával. Az egyik az asszony édesleánya volt, a másik meg fogadott. Kedvesen üdvözölték a két fiút, és mindjárt munkát is adtak nekik a tanyaudvarban. Rajtuk kívül senki más nem maradt életben, mindenki vízbe fulladt a nagy árvíz idején.

Most, hogy az eső elállt, és a vizek visszahúzódtak, újra megművelték a földeket. A fehér hajú öregasszony úgy gondolta, bizony jó lenne, ha a fiatalok összeházasodnának. Elhatározta, hogy édesleányát az okosabbik fiúval hozza össze, nevelt leányának pedig megmarad a másik.

Ez a másik azonban megszimatotha valahogy az öregasszony tervét, és elhatározta, hogy túljár az eszén. Így szólt hát hozzá mézesmázos szóval:

– Nem láttam még különb fiút, mint ez a babérfa-gyerek! Az okosság ügyességgel párosul benne. Ha szétszórsz egy nagyzsák

gabonát a homokba, egy fél órán belül össze tudja szedni. Tégy próbát! Te magad is meg fogsz győződni ügyességéről!

Több sem kellett az öregasszonynak. Előhozott nyomban egy nagy zsák gabonát, szétszórta a homokban, hogy kipróbálja a babér-fiú ügyességét. Meghagyta neki, hogy szedje össze a szétszórt szemeket. A fiú első hallásra vonakodott teljesíteni a kérést, ám az asszony makacsul ragaszkodott kívánságához. Végül is mit volt mit tennie, beleegyezett. Először fölvetett egy marékra valót a homokkal kevert gabonából, és szemenként próbálta szétválasztani az egészet. Ám a munka olyan lassan ment, hogy még abban sem volt biztos, vajon fél év alatt be tudja-e fejezni. De ezt is csak úgy érthette volna el, ha annyit dolgozik, hogy naphosszat még egy árva mukkot sem szól senkihez. Kétségbeesésében, földre szegett fejjel, mind csak azon tűnődött, miként oldhatná meg a rá bízott feladatot.

Ekkor hirtelen valami kis csípést érzett a sarkán. Egy jókora hangya volt a tettes, és – nagy elképedésére – meg is szólalt ilyenformán:

– Egyike vagyok azoknak a hangyáknak, akiket te annak idején megmentettél. Miért vagy most ilyen szomorú?

A babér-fiú elpanaszolta a hangyának, hogy milyen emberfeletti munkát bízta rá. Erre a hangya nyomban ezer meg ezer más hangyát hívott oda. Ezek könnyedén felszedezték a gabonaszemeket. Nyüzsgött a sok fekete apróság, olyan gyorsan, hogy a zsák néhány perc múlva már ismét tele volt. Ám a másik fiú ezalatt féltékenyen figyelte a jelenetet. Ment is az öregasszonyhoz azzal, hogy ha a gabonaszemek újra zsákban vannak is, ez még nem bizonyítja a babér-fiú ügyességét, mert nem egyedül szedte össze.

Erre ismét bajban volt az öregasszony. Már megint csak nem tudta, hogy a két fiú közül melyik a különb. Mit volt mit tennie, így szólt hát hozzájuk:

– Én egyformán szeretlek benneteket! Így hát nem tudom elhatározni, hogy melyikőtökhez adjam édeslányomat, és melyikőtökhez a neveltet. De van egy tervem. Döntsétek el ti magatok saját sorsotokat! Ma éjjel, mivel ez a hónap utolsó napja, nem süt a hold. Nektek, kint, a külső kapun kívül kell várakoznotok a

sötétben, amíg én az egyik lányt el nem helyezem a kelet felé eső szobában, a másikat meg a nyugat felé esőben. Ezután majd szólítalak benneteket, és beléphettek abba a szobába, amelyiket választjátok, amelyikben a nektek való lányt sejtitek. Így utólag nem panaszkodhattok.

Vacsora után a két fiú kiment, és odakinn várakozott. Egy idő múlva, ahogy előre megbeszélték, az öregasszony behívta őket. A babér-fiú tűnődve álldogált a nyári éjszakában, latolgatva, hogy melyik szobába lépjen. Ekkor váratlanul egy óriási szúnyog zúgott el mellette. Egy ideig ott körözött a feje fölött, majd a füléhez szállt, és ezt súgta neki:

– Babér-fiú! A keleti szobába menj, a keletibe!

Erre nem habozott tovább a fiú, hanem belépett a kelet felé eső szobába, és nem is csalódott, mert ott találta az öregasszony szépséges édesleányát. A másik fiú a nyugati fekvésű szobában a fogadott leányt lelte.

Ennek a két házaspárnak ezután – a monda szerint – rengeteg ivadéka lett, akik benépesítették az egész földet. Tőlük származik az egész emberi faj.

A HEGYI BOSZORKÁNY ÉS A SÁRKÁNYKIRÁLY

Élt egyszer réges-régen egy vitéz ember. Kinn sétálgatott egy napon a tenger partján, hát látja ám, hogy hét fiú áll ott, és hevesen vitatkoznak valamin. Körben álltak egy nagy teknősbéka körül, miatta veszekedtek. Éppen le akarták szúrni szegény állatot egy nagy késsel, és így beszéltek:

– Heten fogtuk, hét darabra kell vágnunk!

A szegény teknősbéka szomorúan pislogott, úgyhogy megesett rajta a vitéz szíve. Odaszólt a fiúknak, nem adnák-e el neki azt a teknőst. Azok beleegyeztek. Erre a vitéz mindegyiknek egy jangot nyomott a markába. Mikor aztán megkapta a teknőst, fogta, szépen kioldotta a kötelét, és visszaeresztette a tengerbe. Mielőtt a teknősbéka lebukott volna a víz alá, a vitézre nézett nagy hálálkodva, és így szólt:

– Nagyon köszönöm jótettedet! Én a tenger mélyének ura, a sárkánykirály vagyok. Feljöttem ma víz alatti palotámból, hogy szétnézzek egy kissé az emberek világában, de ezek az elvetemült kölykök foglyul ejtettek. Ha veszedelembe kerülsz valaha, gyere ki ide a tengerpartra, kiáltsd a nevemet, és én mindent megteszek segítségedre.

Történt egyszer, hogy a vitéznek hosszabb útra kellett indulnia. Egy éjjel, amikor már mélyen benn járt a hegyek között, eltévesztette az utat. Ahogy ott az ösvényt keresgélte, egyszer csak megpillantott maga előtt egy magányos házikót. Bekopogtatott. A zörgetésre egy öregasszony jött ki, akitől a vitéz nyomban azt tudakolta, nem hajthatná-e nyugovóra a fejét a házában. Az anyóka beleegyezett, sőt még valami vacsorát is kotyvasztott neki. Vacsora közben így szólt a vitéz:

– Azt mondják, a hegyen át itt egy út visz?

Az anyóka így válaszolt:

– Igaz, vezet itt egy út, de nehogy arrafelé indulj, keservesen megbánnád! Egy vén boszorkány lakik a hegy csúcsán, róka az, ember alakban, és már vagy ezeréves. Valaha én voltam e hegy istennője, de betört ide ez a boszorkány, és legyőzött engem varázserejével. Most ő bitorolja hatalmamat. Nem úsznád meg ép bőrrel, ha az odúja felé közelednél!

Ám a vitéz csak legyintett e beszéd hallatára:

– A katonaeMBER nemigen áD az ilyen babonás mendemondára! – jegyezte meg.

Másnap reggel aztán továbbállt a vitéz, és ment, éppen azon az úton, amelytől óvták. Amikor már csaknem elérte a hegy csúcsát, hát látja ám, hogy pompás ruhában csodaszép leány jön felé. Úgy látta, nem is jár az a leány, csak suhan a föld fölött. Amikor a vitéz közelébe ért, így szólította meg, kedves mosollyal az arcán:

– Én vagyok e hegy istennője. A hegytetőn a házam, gyere velem, és pihend ki magad egy kissé nálam!

A vitéz elfogadta a meghívást; gyötörte a kíváncsiság, ugyan ki lehet ez a ragyogó szép leány. Azt gyanította, alighanem ez lesz az a boszorkány, akitől az anyóka óvta. Finom ételeket és borokat szolgált fel neki a leány, majd át akarta ölelni.

– Nagyon magányosan és elhagyatottan élek én itt – magyarázta a vitéznek. – Maradj itt velem, és éljünk együtt boldogan!

A vitéz ellökte magától, és így felelt neki bátor, határozott hangon:

– Nem helyénvaló, ha az asszony közeledik a férfihoz. Udvariatlan, sőt illetlen a viselkedésed!

A leány igen megütődött e váratlan beszédre:

– Látom – kiáltotta –, nem szeretsz engem! Megbánod még ridegségedet, mert tudd meg, hogy bármely pillanatban megölhetlek! Egy menekvés van számodra: ha szeretőm leszel! Megmutatom neked varázserőmet, és akkor majd másképpen beszélsz velem!

Ekkor néhány jelet írt fel, hogy hirtelen, egy kis papírlapra, majd a levegőbe dobta. Hirtelen elsötétedett a világ, számtalan lángpallos jelent meg az égen, és fenyegetően közeledtek a vitéz felé. A vitéz a látottak hatására könyörgőre fogta a dolgot, és kérte a leányt, eressze el egy hétre: azalatt meggondolja, mit válaszoljon ajánlatára. Az asszony beleegyezett, elengedte egy hétre.

A vitéz nyomban a tengerpartra sietett, ugyanoda, ahol annak idején szabadon engedte a teknősbékát. A víz szélére állt, és a sárkánykirályt szólította fennhangon. Azonnal egy titokzatos fiúcska lépett elő a vízből, és üdvözölte. Majd megfordult, varázsigét mormogott, mire a víz szétnyílt, és egy széles út vezetett keresztül rajta. Megindultak. Elöl a fiúcska, utána a vitéz, egyenest a

sárkánykirály színe elé. Ott azután a sárkánykirály egykori megmentője elpanaszolta, milyen veszedelem fenyegeti. A sárkánykirály máris kész volt, hogy segítségére siessen, és elküldte vele három bátyját, hogy öljék meg a hegyi boszorkányt. A vitéz megragadta a három sárkány farkát, és így repültek vissza a hegyre. Az egész út alig tartott tovább egy pillanatnál. Úgy látszott, hogy a sárkányok csak suhannak a föld felett, anélkül, hogy lábukkal még csak meg is érintenék.

A hegyen a három sárkánytestvér szörnyű fekete vihart támasztott, hogy lerombolja a boszorkány hajlékát. A boszorkány azonban csak nevetett erőlködésükön.

– Te a sárkánykirályhoz futottál segítségért? – vihogott. – Az ő varázsereje nem győzheti le az enyémet! Figyelj csak ide!

Ezzel felírt néhány varázsigét egy papírlapra, feldobta a levegőbe. Abban a pillanatban három tűzoszlop csapott ki belőle, és mind a három sárkányt a földre döntötte. Kettérepedt testtel ott pusztultak el egytől egyig. Ezután az ég ismét kivilágosodott, és a szél is elcsendesedett.

A boszorkány ekkor kézen fogta a vitézt, és így szólt hozzá:

– Látod most már, nem állhatsz ellen kívánságomnak! Gyere hát, maradj velem! Élünk itt együtt!

Ám a vitéz elrántotta kezét, és most egy hónap gondolkodási időt kért. A boszorkány kelleetlenül beleegyezett:

– Ha ismét megpróbálsz legyőzni engem, és én győzlek le, harmadszor már nem adok neked haladékot!

A vitéz még egyszer visszatért a sárkánykirály palotájába, és elbeszélte neki a történeteket. A király szomorúan sóhajtott, és így felelt:

– A boszorkány túl erős ellenfél számomra, nem tudom legyőzni. Csak egyetlen lehetőségünk van: el kell mennünk az Égi Királyhoz, és őt kell megkérnünk, hogy büntesse meg a boszorkányt!

A sárkánykirály akkor a vitézzel együtt csakugyan elment az Égi Királyhoz. Nagy alázatosan segítségért folyamodtak hozzá a boszorkány ellen. A király meghallgatta kérésüket, és tüstént három harcost küldött le az égből.

Amikor az égi harcosok megérkeztek a boszorkányhegyre, dühöngő szélvihart és zuhogó esőt támasztottak. A boszorkány

előjött, és varázsigével teleírt papírját ismét a levegőbe dobta, ám ezúttal az erőtlenül hullott vissza a földre. Villám cikázott az égen, fűlsiketítő robajjal csapott a házba. Azon a helyen pedig, ahol az imént még a boszorkány állott, mindössze egy döglött róka hevert a földön.

A vitéz megköszönte szépen az égi harcosok segítségét. A kedves öregasszony pedig, akivel először találkozott, visszanyerte hatalmát, és újból a hegy istennője lett.

A SZÁZLÁBÚ LEÁNY

Élt egyszer réges-régen Szöul külvárosában egy szegény ember. Ez az ember olyan szörnyű szegény volt, hogy sokszor még betevő falat sem jutott neki, sőt fedél sem a feje fölé. Szegénysége úgy elkeserítette, hogy elhatározta, véget vet életének.

Otthagya egy napon feleségét, anélkül, hogy szólt volna neki szándéka felől. Kiballagott a Han folyó partjára, és ott bandukolt felfelé, míg csak el nem ért ahhoz a részhez, ahol toronymagasságú hegyek meredeznek a vízből. Felmászott az egyik sziklacsúcs tetejére, becsukta szemét, és levetette magát a mély vízbe. Azt remélte, szörnyethal. De nem így történt.

Fél órával később egy szépséges leány, aki éppen ruhát mosott a folyóparton, megtalálta őt. Egy homokzátonyon feküdt. Eszméletlen volt ugyan, de nem törte össze magát. Hosszú idő telt el, amíg magához tért. A szépséges leány megkérdezte, vajon mi történt vele. Szép sorjában elbeszélte neki, milyen nyomorban élt családjával, s hogy miként szánta el magát kétségbeesett tetteire. A leány így vigasztalta:

– Szerencsére megmenekültél! Remélem, soha többé nem próbálsz ilyen szörnyűséget elkövetni. Hisz még fiatal vagy, a szerencse még rád mosolyoghat! Most pedig, ha neked is úgy tetszik, gyere el hozzám, pihend ki magad egy kissé házamban!

A szépséges leány elvezette őt házába. Hamar odaértek. Nagy téглаépület volt ez, amely egyedül állott a völgyben. A ház és környéke nagy gazdagságra és jólétre vallott. A férfi vendégként maradt ott, ám csakhamar szerelemre lobbant a szépséges leány iránt. Teljesen megfélekedezett családjáról. Abban a hiszemben volt, hogy ő már tulajdonképpen nem is él, hiszen jól emlékezett, hogy belevetette magát a mély szakadékba, így akarván véget vetni életének. Soha, még legszertelenebb álmában sem tudta elképzelni, hogy a földi élet ilyen gyönyörűségeket nyújthat, mint amilyent ezzel a titokzatos leánnyal való együttlét jelentett. Ez a leány földöntúli szépség volt. A legcsodálatosabb ruhákat adományozta a szegény embernek, és a legpompásabb ennivalókat tálalta elé. A ház is felülmúlta a férfi legmerészebb képzeletét. Kivétel nélkül mindent csodálatosnak látott.

Jó pár hónapig éltek itt együtt, boldogan. Az új élet azonban kissé egyhangúvá vált a szegény ember számára, és egyre sóvárabban gondolt szülői otthonára, támasz nélkül maradt családjára. Egyszer hát azzal állt elő, hogy szeretne valamivel távolabbra elmenni, egy nagyobbat járni a ház körül. Azt persze egy szóval sem említette, hogy a családjához kívánczik vissza. Ám a leány kitalálta szándékát, és így szólt hozzá.

– Ha most elhagysz engem, félek, örökre elfelejtesz, és sohasem térsz vissza hozzám!

A férfi maga is úgy gondolta, hogy ha egyszer visszakerül családjához, talán nem is kívánczik ide többé. Ám, hogy a leányt megnyugtassa, szenvedélyesen így válaszolt:

– Hogy tudnálak én valaha is elfeledni téged? Emiatt ne aggódj! Szavamra mondom, hogy visszatérek hozzád!

– Amikor majd visszafelé jössz – szólt a leány –, ne hallgass ám senkire, aki útközben melléd szegődik. Ne törődj a rémisztgetéssel, csak gyere egyenesen ide. Én várni fogok rád!

A férfi eltávozott hát, és visszatért elhagyott családjához. Amint falujába ért, ugyancsak meglepődött. Pompás új épület állott régi, ütött-kopott háza helyén. S hogy a közelébe jutott, hát látja ám, hogy ki van írva a neve a kapura nagy előkelően. Hirtelen gyanú villant át az agyán. “Hátha hűtlenné vált a feleségem, és onnan ez a nagy előkelőség! – gondolta. Haragra is gerjedt, de aztán elszégyellte magát, eszébe jutott, hogy nincs joga vádolni feleségét, hiszen ő hagyta el otthonát immár jó ideje.

Bekopogott hát a kapun. A fia jött elé ajtót nyitni. Mikor elveszettnek hitt apját megpillantotta, csak úgy ömlöttek a könnyei örömeiben.

– Isten hozott, apám! – kiáltotta, majd bekiabált a házba. – Anyám! Apánk van itt!

Az asszony a kertből rohant elő. Szép, drága ruha volt rajta.

Férje komoran pillantott rá, és így faggatta:

– Ki építette ezt a házat? Honnan vettétek a rávalót?

Felesége megütközve nézett reá:

– át nem te küldtél nekünk pénzt nap nap után? Azt hittük, te küldöd a sok pompás ajándékot. Tévedtünk volna hát?

Kezdett lassan derengeni az igazság a szegény ember fejében. A jótevő nem lehetett más, mint a leány, akinél lakott; senki más nem segíthetett az ő családján! Ekkor úgy tett, mint aki tréfál, és másra terelte a szót. Öngyilkosságát meg sem említette, de nem beszélt a csodálatos leányról sem, akivel együtt élt mostanáig.

Eleinte rendkívül boldog volt; örült, hogy hosszú távolléte után végre ismét családjá körében lehet. Ám ahogy telt-múlt az idő, egyre csak ébredezett vágyakozása, egyre csak arra a szép asszonyra gondolt, akit ott hagyott a völgyben, abban a szép vidéki házban. Csakhamar olyan erőssé vált benne a vágyakozás, hogy még egyszer láthassa, még egyszer hallja beszédét, hogy nem tudta tovább elviselni. Felkerekedett hát, újból elhagyta feleségét meg családját, és ismét elindult kedvesének háza felé.

Útközben egy hatalmas odvas fa mellett haladt el. Még szinte el sem hagyta a fát, valami hangot hallott; valaki nevéen szólította:

– Drága unokám! – mondta a hang. – Én a te nagyatyád szelleme vagyok. Hallgass rám! Nem szabad még egyszer meglátogatnod azt a leányt! Saját érdekedben szólok! Akihez mérs, nem is emberi lény, hanem egy százlábú, emellett ezeréves.

A hang valóban emlékeztette nagyapjáéra, de a hallottakat mégsem hitte el, inkább a leány szavaiban bízott. A hang nem tudta eltéríteni útjából, még ha a figyelmeztetés igaz lett volna is. Minthogy egyszer már megpróbálkozott az öngyilkossággal, nem félt többé a haláltól. Így felelt a hangnak:

– Nagyapám! Látnom kell őt még egyszer az életben! Megígértem neki, hogy visszatérek, és semmi sem riaszthat vissza attól, hogy beváltsam ígéretemet! A halál már nem számít nekem, mivel, úgy hiszem, egyszer már szembenéztem vele. És ha újból való találkozásom a lánnyal a halált jelentené is, akkor is meg kell tennem, hiszen ő mentette meg családomat, amikor azok már az éhhalállal küzdöttek.

A test nélküli lény erre így válaszolt ünnepélyes hangon:

– Úgy látom, elhatározásod megmásíthatatlan. Mindenáron meg akarod őt látogatni! Így is van azonban egy mód arra, hogy megmenekülj a biztos haláltól. Eredj, és vásárolj olyan erős dohányt, amilyent csak tudsz. Gyűjts rá, szívó a füstjét, a levét meg tartsd vissza a szádban! Mihelyt meglátod őt, azon nyomban köpd arcába

a dohánylevet! Ha ezt elmulasztod, halál fia vagy! Ó, te szegény ember! Szépségével elbűvölt téged az a százlábú leány!

A férfi ekkor kiment a piacra, és erős kapadohányt vásárolt. Majd újból útnak indult. Útközben, míg csak kedvese házához nem ért, egyvégtében szívta az erős dohányt, a levét meg gondosan összegyűjtötte a szájában. Amikor a ház elé ért, bekukucskált a kerítés hasadékán, és uram fia! – egy óriási százlábú farkát látta a házból elővillanni. Ám ez a látvány sem ingatta meg elhatározásában, hogy még egyszer viszontlássa kedvesét! Bátran megzörgette hát a kaput. Kedvese jött elő a kopogtatásra. Kiretesztele a kaput, és nagy örömmel fogadta. Ám a szegény ember nem szólt egy árva szót sem, mivel nem is bírt szólni, tele volt a szája a mérgező bagólével. A leány, összeszorított szája meg zavart tekintete láttán mindjárt észrevette, hogy valaminek történnie kellett, és elsápadt rémületében.

A szegény ember bement a szobába, és a leányra meredt. Az most is ugyanolyan szép volt, mint amikor elbúcsúzott tőle, és szakasztott olyan, amilyennek emlékezetében megőrizte: hollófekete a haja, tiszta a szeme, mint a kristály. Szemöldökének íve, orrának, szájának vonala, mind-mind olyan tökéletes, akár annak idején, amikor először megpillantotta. Nem tudta, mitévő legyen, egyrészt fellobbanó szerelmének heve öntötte el, hogy még a homloka is gyöngyözött belé, másrészt nagyatyja szellemének hangja csengett a fülébe. Már-már az utóbbi győzedelmeskedett, és azon a ponton volt, hogy a mérgező dohánylevet a leány arcába köpi, amikor az hirtelen felzokogott. Lehajtotta a fejét, és csak úgy ömlöttek a könnyei. A férfi a leányra bámult, és csak állt tétován. Úgy tetszett neki, hogy a leány most még egyszer olyan szép, mint azelőtt. Amint újból rátekintett, egészen megilletődött, az ablak felé fordult, és az udvarra köpte ki a dohánylevet.

Erre a leány aggodalma egy csapásra megszűnt, és elmosolyodott:

– Köszönöm, hogy megkíméltél – mondta, majd így folytatta. – Az a hang, amit hallottál, nem a nagyatyádé volt! Egy elátkozott kígyó lakik ott a fa odvában, annak a hangját hallottad. Én az Égi Király egyik leánya vagyok. Az a kígyó pedig az égi palota egyik szolgája. Belém szeretett ez a szolga, és elcsábított. Végül Égi

Atyám fülébe jutott a hír, és megbüntetett mindkettőnket. Úgy döntött, hogy nekem három évig az emberek világában kell élnem, százlábúként, csábítómnak pedig mindörökké kígyóként kell élnie. Csábító örökre elkárhozottá vált, ezért újra meg újra megpróbált ártani nekem! Ez a mai nap büntetésem utolsó napja, holnap visszatérhetek atyám házába. Ha a kígyó tanácsát követve, az arcomba köpted volna azt a levet, újabb három évig kellett volna a földön maradnom.

Ezután még egyetlen boldog napot töltöttek egymás társaságában, és azon az utolsó, egyetlen éjszakán a legédesebb álmokat álmodták. Amikor a szegény ember reggel felébredt, egy kopár sziklán találta magát. Körülnézett, de hiába meresztette szemét jobbra-balra, a háznak nyoma sem volt sehol, egymagában ült ott, elhagyatottan.

A HOSSZÚ FÜLŰ KIRÁLY

Réges-régen, amikor az emberek még nem tartották szörnyű bűnnek embertársuk meggyilkolását, élt egy király Pujóban, akinek igen hosszú füle volt. Szégyenében még a palotát sem hagyta el, és senki sem járulhatott színe elé, még a legközelebbi rokonai sem, csak egy öreg minisztert fogadott, aki már apja korában ott szolgált a palotában, és gyermekkor óta ismerte őt.

A nagy zárkózottság ellenére minden hónapban kiválasztottak egy fiatalembert a népből, hogy a király elé vezessék, de közülük egy sem került vissza valaha is a szülői házhoz. Senki sem tudta, miért csak ifjúkat hívat a király, és miért nem gyermekeket, leányokat, vagy valami fehérchselédet. Ahol csak tizennyolc éven felüli fiatalember volt a családban, örökös aggodalomban éltek, hiszen egy szép napon rájuk is sor kerülhet, az ő fiukat is hívathatja a király, és ha egyszer oda került, akár a kútba is ugorhatott: egyre ment.

Egyszer a királyi küldött egy szegény özvegyasszonynál jelent meg, akinek egy szál fia volt egyedüli támasza. Bezörgetett, és megparancsolta a fiúnak, hogy kövesse őt a királyi palotába. Az özvegyasszony könyörgőre fogta a dolgot, hátha a küldött eláll a szándékától. A fiú is előhozakodott mindenféle érveléssel, de semmire sem mentek. A küldött azt bizonygatta, hogy neki ezt a házat jelölték ki, és személy szerint ezt az ifjút nevezték meg; a fiúnak követnie kell őt, mert különben anyját éri a király bosszúja.

Amikor ezt Pok Nák – így hívták a fiút – meghallotta, kérlelte anyját, ne makacskodjon, hanem nyugodjon bele a megváltoztathatatlanba, hagyja őt, hadd menjen el a küldöttel. A királyi követtől pedig ezt kérte:

– Engedd meg, hogy hajnalig itthon maradjak! Ígérem, hogy akkor azután rendelkezésedre állok, és veled megyek a királyhoz!

A fiú könyörgésére a küldött végül is beleegyezését adta, és így szólt:

– Jó, legyen hát! Holnap, korán reggel ismét eljövök, mert amikor a nap eléri delelőjét, a király színe előtt kell állnod!

Miután a küldött elment, azon tanakodtak, mitévők legyenek, hogyan s miképpen háríthatná el a fenyegető veszedelmet.

– Egy tört viszek magammal! – kiáltott fel Pok Nák. – Ha bajba kerülök, előveszem, és leszúrom vele a királyt! Így az egész országot megszabadítom ettől a súlyos csapástól, amit az ifjak titokzatos eltűnése jelent!

– Ne tedd ezt – ellenkezett az anyja –, hiszen tudod, hogy a király személye szent! Az istenek könnyen megbosszulhatják a rajta elkövetett erőszakot!

– Akkor mást teszek – szólt a fiú –, addig könyörgök a királynak, amíg megkegyelmez, hiszen ha én odaveszek, te is belepusztulsz!

– Ha tudnád, hogy mit akar tőled, meg a hozzád hasonló ifjaktól a király, talán többre mennél – jegyezte meg az anyja. – Miután okosabb vagy a korodbéli fiúknál, és mivel a szegénység is sok mindenre kioktatott, talán megmenekülsz. Hátha ad valami tanácsot a védőszellemünk!

Ez a gondolat megvigasztalta őket, és abbahagyták a siránkozást. Az asszony nekivágott az erdőnek fakó holdfény mellett, áldozati ajándékot vitt magával a hatalmas hegyi szellemnek, és buzgón fohászkodott fia életéért.

Egyszer csak egy tigris ugrott elő a bozótból. Az asszonyban erre a vér is meghűlt, ámde a tigris nem támadott rá, hanem körüljárta, hízelegte, és barátságosan morgott üdvözlésképpen. Majd megszólalt hangos szóval:

– Ne félj, nem akarom én a vesztedet! A hegyi szellem szolgája vagyok. Uram azt üzeni, légy nyugodt fiad felől. Van magához való esze és ügyessége, az én uram pedig a legjobb szavakat sugallja neki, ha bajba jut.

A félelmes jelenség ezután ismét morgott valamit üdvözlésképpen, és csörtetve eltűnt a sűrűben.

Az asszony nyugodt lélekkel ment haza. Elbeszélte a történeteket a fiának, aki ezután bizakodva indult másnap reggel a királyi palotába.

A királyi házban mindenekelőtt finom selyemruhát adtak rá, majd díszes asztalhoz ültették, és fejedelmi ételeket tálaltak elébe. Végül érkezett az a perc, amikor a király színe elé kellett mennie.

A király a fiúra meredt, hosszan nézte, nézte, egyetlen szó nélkül, végül közölte vele az akaratát:

– Akárki vagy, bármi is a mesterséged, le kell nyírnod a hajamat! Hogy pedig senkinek el ne mondhasd, hogy olyan a fülem, mint a számáré, kivégeztetlek annak rendje-módja szerint. Halálod előtt azonban elmondhatod utolsó kívánságodat! Ha módomban áll, boldogan teszek meg mindent, amit csak kívánsz.

A rettegett király, így szólva, valami ollószerű alkalmatosságot nyújtott át a fiúnak.

A fiú át is vette a szerszámot, majd mélyen meghajolt, és így szólt:

– Királyom! Uram és parancsolóm! Nem vagyok méltó arra, hogy a hajadat levágjam, ugyanis tegnap, amikor küldötted nálunk járt, hogy engem hozzád vezessen, először az járt az eszemben, hogy tört hozok magammal, hogy életedre törjek. Anyám lebeszélte erről, és emlékeztetett, hogy a te szent személyed elleni merényletet az istenek megbosszulják.

– Édesanyád nagyon becsületes asszony, meg fogom jutalmazni! – válaszolta a király.

A fiú azonban folytatta:

– Te szégyened hosszú füledet a nép előtt, és inkább megöletsz mindenkit, aki szemtől szembe került veled, hogy hajadat levágja. Adhatok egy tanácsot, felséges királyom?

– Beszélj! – bátorította a király a fiút, akinek bátor, közvetlen viselkedése megnyerte tetszését.

A fiú tovább beszélt:

– Csináltass felséges királyom a füledre, amely téged a számár fülére emlékeztet, egy kis sapkát. Azután parancsold meg, hogy mindenki ugyanolyan sapkával a fülén járulhat csupán színed elé, mint amilyen a te füledet takarja. Így ez a kis sapka, ez a fülfedő, rövidesen divatba jön. A városban széltében-hosszában ilyent visel majd a nép, és senkinek sem jut eszébe aziránt érdeklődni, hogy honnan indult el ez a furcsa divat.

A király nagyon is helyénvalónak és értelmesnek találta a fiú beszédét. Azon nyomban rávágta:

– Tanácsod jónak látszik! Meg fogom valósítani! Az életedet pedig megkímélem! Mellettem maradsz, csak egyet kell megígérned: senkinek soha egyetlen szót sem szólsz fülem hosszúságáról! Szavad adod, hogy így lesz?

Pok Nák szívesen adta szavát, és esküdözött, hogy egy árva mukkot sem szól a király hosszú füléről.

A király tehát csináltatott magának egy sapkát, fehér selyemből, fekete szőrme szegélye, amely az egész fülét eltakarta. Olyan volt ez, mint valami sisak. Sodrott selyem zsinór kötötte össze a sapka két végét. Tetszett a királynak a sapka, és parancsot adott, hogy aki ezután színe elé akar kerülni, legyen az miniszter vagy egyszerű földműves, legyen az férfi vagy fehérnép, mindnek ilyen sapkát kell viselnie. Megengedte azonban, hogy drága selyem helyett a sapka olcsó anyagból is készülhetett, ha valakinek másra nem tellett.

Nemsokára a királyi udvarban mindenki így járt, ilyen sapkával a fején. A városi emberek, meg a vidékiek is csináltattak maguknak ilyeneket. Csakhamar mindenütt divatba jött ez a különös sapka. Az embereknek tetszett a formája, és különösen jó szolgálatot tett a sapka télen, ugyanis melegen tartotta nemcsak a fejet, hanem a homlokot meg a fület is. Ezért azután még jobban kivívta az emberek tetszését. A selyemzsinórnál fogva pedig, amely a két végét összekötötte, könnyen fel lehetett akasztani a szögre. Egyszóval mindenki megszerette ezt a sapkát, úgyhogy még manapság is használják.

Egyszer megbetegedett a király. Egyetlen orvos, egyetlen javasember sem tudott rajta segíteni. Nem használt semmiféle gyógyszer. Végül egy öreg, nagyon híres tudóst hívtak a beteghez. Amint a szobába lépett, így szólt Pok Nákhoz, aki folyvást a király mellett tartózkodott:

– Miért van a betegen ez a meleg sapka? Vegyétek le azonnal a fejről!

Pok Nák azonban összehordott hetet s havat, és megtagadta az orvosi utasítás teljesítését. Erre az öreg tudós rátámadt, és követelte, közöljék vele az igazi okot. Pok Nák egyre csak azt hajtogatta, hogy szigorú parancs tiltja a sapka levételét.

– Hát én sehogy sem tudok segíteni rajta – jelentette ki a tudós.
– Csak egyvalamit mondhatok még: szerezzetek szám-gyökeret, főzettek belőle gyógyitalt, azt itassátok meg vele. A levélvel pedig dörzsöljétek be a testét. Ámde, honnan vesztek valódi ginszengyökeret, hiszen ez a hosszú életet, sőt halhatatlanságot adó gyökér

olyan ritka, hogy semmi módon sem lehet rátalálni! Hallgasd csak meg ezt a költeményt, róla szól:

S sötét erdő mélyén
él egy csodás növény,
világít holdas éjen,
ha ráragyog a fény.

Fogd a kezébe, s látod,
gyökéremberke csak,
de gazdag lesz, ki őrzí
s mindig ifjú marad.

Erőt ad s örök éltet,
körötte üdv terem,
nélküle sivár a lét,
a földi gyöttelelem.

Csak ki önzetlen, nemes,
s vérét ontani kész,
csak az talál e kincsre,
ki hűséges s merész!

De halandók vagyunk csak,
bűnnel, bajjal tele,
az inszámot ne hajszold,
irigység kél vele!

Ha vígan élsz, s erények
kísérnek dolgodon,
csillagruhát viselhetsz
békésen, boldogan!

Igen! Csak egy nemes, önzetlen ember, aki saját életét is kész feláldozni, csak az találhat rá erre a gyökérre. De létezik-e ilyen ember? – kérdezte a tudós orvos, és szomorúan vonult ki a beteg király szobájából.

Pok Nák nagyon elszomorodott. Ez a kérdés: “De létezik-e ilyen ember?” – nem hagyta nyugodni. Elgondolkozott. Barátai, rokonai jutottak eszébe, de egyik sem volt ilyen ember, anyját kivéve, akiben semmi kivetnivalót nem talált, és aki olyan önzetlenül nemes volt, akár a haza oltára, és jósága olyan túlradó, mint dagálykor a tenger.

Elhatározta hát Pok Nák, hogy felkeresi anyját, és vele beszél meg, hogyan szerezhethéne igazi ginszeng-gyökeret.

Az öregasszony könnyekig meghatotta, amit fia a király súlyos betegségéről meg az orvos szavairól mesélt neki.

– Én mindig azt tettem, ami a kötelességem volt! – magyarázta fiának. – Mindig azok a szavak lebegtek előttem, amit boldogult apám annyit mondogatott:

A nemes lelkű ember a szeretet megtestesítője, és ezáltal a legmagasabb rangú az emberek között. A nemes lélek annyi kiválóságot egyesít magában, amennyi a törvények betartásához és a helyes életmód megvalósításához elegendő.

A nemes lélek olyan nagylelkű és bőkezű, hogy az élet különféle kötelességeit össze tudja egyeztetni egymással.

A nemes lélek tántoríthatatlan, és ezért képes nagy tettek megvalósítására.

A nemes lélek az alvilágot a négy erény szemszögéből nézi. Ezért szól a Változások Könyve a teremtő erőről, a mindent átható erőről, a bőkezűségről és tántoríthatatlanságról, mint a legfőbb erényekről. Hiszen a teremtő erő, az emberi jóság, a bőkezűség, a kötelességek megvalósítása és végül a tántoríthatatlanság minden emberi cselekvés alappillére.

Pok Nák szótlánul hallgatta e szavakat. Soha még nem hallotta anyját ilyen szépen beszélni. Még soha nem tárta fel neki gondolatait. Jóllehet egyszerű asszony volt, ismerte a szent könyveket, és emellett mindig szerény volt, nyugodt, elfogulatlan, és úgy dolgozott éjjel-nappal, mint a nép bármely egyszerű asszonya. Mintha mindez természetes és magától értetődő lenne!

Az öregasszony azonban tovább beszélt ámuldozó fiának. Mesélt neki a hegyi szellem hangjáról, aki tigris képében szólt hozzá, és aki megnyugtatta, eloszlatta aggodalmait.

– Kétségtelen – mondta –, hogy téged is a jó hegyi szellem tartott életben. Menj hát ki bizakodva az erdőbe, amikor fényesen ragyog a hold, és keressd meg magad azt a gyökeret!

Aggódott is Pok Nák, meg dudorászott is jókedvében, amikor aznap este nekiindult az erdei útnak, amelyen nem tudta, hogy jobbra vagy balra tartson.

A hold bágyadtan sütött, s a nagy faóriások mint megannyi kísértet álltak egymás mellett. Ágaik koromfekete, karomszerű árnyékokat vetettek a mohától süppedő erdei földre. Éjjel az erdőben minden él, minden mozog. Langyos meleg szellő jár a fák között, a földre vetődő árnyak szüntelenül ide-oda mozognak. A fiú néha valóban nem tudta, álmodik-e, vagy ébren van, hogy még a földi világ útjain jár-e, avagy már átjutott a szellemek honába.

Hogy meddig tartott ez az út, és merre járt, maga Pok Nák sem tudta volna megmondani. Már nagyon mélyen járt az erdőben, amikor hirtelen hatalmas termetű tigris ugrott elé. Morgott valamit, szakasztott úgy, ahogy az anyja beszélte. A szeme azonban nem forgott vérben, mint a többi tigrisé, pillantása bizalmat keltett, mintha elvarázsolt emberi lény rejtőzött volna a tigris testében.

– Ne félj, uram, én a hegyi szellem kísérője és akaratának közvetítője vagyok. Azokat szólítom meg csak, akik méltónak bizonyulnak. Ne is mondd el, úgymond, milyen cél vezetett ide ebben a félelmetes órában: szeretett királyodon akarsz segíteni. De csak úgy lehet segíteni rajta, ha egy élő ember feláldozza magát érte!

Pok Nák azt sem tudta, fiú-e vagy leány, és maga sem értette, ki adta szájába a következő választ:

– Kész vagyok feláldozni magamat!

Amikor kimondta, maga is megrémült saját szavaitól. Úgy tetszett neki, mintha hatalmas vízesésbe vetette volna magát, és az ellenállhatatlanul magával ragadná az örvénylő mélységek felé. Forgott körülötte a világ, és akaratlanul is megkapaszkodott a közelében levő fatörzsből, nehogy elvágódjék.

Ekkor ismét megszólalt a tigris:

– Ne félj! Elvezetlek téged Uramhoz, a hegyi szellem birodalmába, hogy a helyszínen tudjuk meg, milyen döntést hozott: elfogad-e téged áldozatul, vagy sem.

A tigris megfordult, és elindult a rengeteg sűrűjében. A fiú követte. Az út sötét bozótokon vezetett keresztül, hegynek fel, völgynek le. De egyszeriben kivilágosodott, és ott találták magukat egy hatalmas, széles tisztáson, melynek közepén százéves tölgyfa állott. Körös-körül az erdő vadjai üdögéltek. Az első sorban egy sereg tigris meg leopárd, majd szarvasok, medvék, nyulak és rókák. Körvonalaik csak úgy villogtak a félhomályban, az Orion csillagkép ugyanis fényesen ragyogott, sőt a hold is világított, beüzüstözte és ünnepi fénybe burkolta a nagy rétet. Tarka madarak szálltak jobbra-balra, és vidám daluk meg a hívogató állathangok olykor-olykor megtörték az éjszaka csöndjét. Akárhová nézett a fiú, mindenütt ismeretlen, színes virágok tűntek elő, és az egész térséget virágfüzérékkel díszített, pompásan illatozó bokrok borították. A levegőt betöltötte egy illat, amely minden más illaton áthatott, a ginszeng-gyökér balzsamos, drága illata. Ott állt ugyanis a keresett, csodálatos növény, ötlevelű koronájával, keskeny szárával, de nem is egy növény állt ott, hanem tízével, sőt százával nyíltak, valóságos erődöt alkotva. Mindez a Szám-Isten közelségének biztos jele volt.

A tigris átvezette Pok Nákot az állatok gyűrűjén meg a növények útvesztőjén. Ahogy ott ment a tigris után, úgy látta, mintha az állatok meg a növények is a fejükkel bólintának, amikor a tigris eléjük ér. Süppedő mohán lépkedtek egészen addig, amíg a hegyi szellemnek tornyához nem értek. Csodák csodája, hogy ki volt a hegyi szellem: egy ősz hajú, öreg ember. Fején koronaszzerű süveg, testét hosszú, száz redőt vető finom szövésű, fényesen csillogó selyemanyagból készült köntös fedte. Kezében egy legyezőt tartott, szeme jószágon tekintett a legényre. A tigris, aki Pok Nákot ide vezette a hegyi rengetegből, meghajolt a trón előtt, és az ősz öreg lábaihoz heveredett.

A trón az ősi szellemfa közvetlen közelében állott: nagy, csomós törzsű, öreg tölgyfa volt a szellemfa, nem fenyőfa, amely a hosszú élet jelképeként másutt többnyire szellemfául szolgál.

A legény azt sem tudta, hová legyen ámulatában. Levetette magát a földre, és megérintette homlokával a lány, erdei talajt, majd térden állva maradt ott, és alig merte szemét a hegyek és erdők istenére emelni.

– Ismerem kívánságodat! – szólalt meg a hegyi szellem. – Mielőtt segítségedre lennék, három kérdésemre kell felelned! Az első így hangzik: “Mi a legmagasabb rendű feladat a világon?”

A legény tisztelettudóan a combjára tette kezét, és térden állva felelte:

– A világon a legmagasabb rendű feladat a Mennyei Úr tisztelete, akinek teljhatalmát képviselve itt ülsz előttem trónodon! A hegyi szellem bólintott a válasz hallatára, majd tovább kérdezett:

– És mi a legjobb a világon?

E kérdés hallatára sem gondolkodott hosszasan Pok Nák, hanem kivágta:

– A világon a legjobb az erény gyakorlása és a szenvedélyek megfékezése. Li Jun könyvében a következő tanítás áll: “Az ember tíz kötelessége a világon: szülői szeretet, a szülők tisztelete, valamint a szülők iránti egyéb gyermeki kötelesség; az idősebb testvér szelídsége a fiatalabbal, a fiatalabb testvér engedelmessége az idősebbnek, a férfi kötelességtudata asszonya iránt, az asszony férje iránti szófogadása, az idősebbek jóindulata a fiatalabbak iránt, a fiatalabbak engedelmessége az idősebbeknek, a királyok emberségessége, az alattvalók hűsége.” Aki e tanításokat követi, az választja a helyes utat.

A hegyi szellem ismét bólintott, s jóakaratóan tekintett a lábánál térdeplő Pok Nákra.

– Végül, a harmadik kérdés – szólalt meg ismét. – Mi a legszebb látvány a világon?

– Hatalmas szellem! – válaszolt Pok Nák. – Mi lehetne szebb látvány annál, amelyben most részesülök? Mi lehetne lenyűgözőbb, mint jelenlétedben, csillagos ég látványától elbűvölve, az Orion fényét élvezni, és egyben belélegezni a természet leheletét, befogadni növényeivel, édes illatával, madárdalával és az állatok tarkaságával együtt!

Ezután elhallgatott a legény, mire az ősz öreg hegyi szellem helyeslően bólintott.

– Megnyerted tetszésemet, és kiálltad a próbát – jegyezte meg –, mivel nem földi javakat emlegettél, ételt, italt, öltözetet; becsületet, tiszteletet, gazdagságot, egészséget, hanem magasabb értékek tiszteletéről tanúskodtak szavaid, mivel a legmagasabb rendűről, a

legjobbrol és a legszebbrol beszéltél. Ezért a legnagyobb kitüntetést érdemled, és a legmagasabb méltóságra emellek! Megnyered jutalmul a legnagyobb, a legerősebb gyógyító hatású ginszengyökeret, amellyel könnyen meggyógyíthatod királyodat. De egyéb jutalmat is oszt neked kegyem: anyád hosszú évtizedekig melletted lesz életed folyamán, erőben, egészségben és vidáman... Hajolj hát ide, és vedd át a neked szánt gyökeret, amelyet elvihetsz királyodnak!

Még egyszer meghajolt Pok Nák, úgyhogy homloka a földet érintette, azután két kezét összekulcsolta, közé szorította az aranyló ginszeng-gyökeret, amelyet az ősz, öreg hegyi szellem saját kezűleg nyújtott át. Ekkor útjára bocsátották a legényt, aki harmadszor is a földig hajolt áhítatában, és amikor felemelkedett, ismét ott volt egyedül a rengeteg közepén, a tágas, mohás erdei avaron. A szellemfa még ott állott, ott sötétlett nem messze tőle, az Orion még szépségben ragyogott, és a hold is ontotta rá szelíd fényét; ám a hegyi szellem trónjának, az állatoknak, meg a ginszeng-növényeknek nyoma veszett.

“Álom volt ez, vagy valóság?” – fontolgatta Pok Nák, de semmi biztosat nem tudott válaszolni e kérdésre, ám az illatozó ginszeng-gyökér ott volt görcsösen összefonódó ujjai között. Szelíden rámosolygott hát a gyökérre, és csodák csodája, a növény rovátkái hol egy mosolygó gyermekarcot, hol pedig a hegyi szellem jóságos vonásait mutatták.

Kezében szorongatva az értékes kincset, gyors léptekkel haladt lefelé a legény a hegyről, és jóllehet a lába nem követett semmiféle kitaposott utat, de még ösvényt sem, nemsokára a szoros magasságába ért, és onnan már könnyen visszatalált szülőfalujába.

Anyja örömmel fogadta, és szinte az ajkán csüngött, úgy figyelte minden szavát, miközben fia elmesélte útját. Hogy egyszülött fia ilyen tiszteletben részesült, az nagy anyai örömmel töltötte el szívét. A fiú is szerencsésnek tartotta magát, hogy ily módon hálálhatja meg anyja jóságát és gondoskodását.

Aznap este megpihent odahaza, de másnap már korán indult a palotába, és a csodálkozó orvos szeme láttára adta át a királynak a csodatevő gyökeret. Elkészítették az orvosságot az előírások szerint, és a belőle készült pépes, ragadós folyadékot átnyújtották a

haldokló királynak, hogy igyon belőle; a növény vöröses levével pedig bedörzsölték a beteg arcát és testét. A király makkegészségessé vált újra, és még hosszú évekig uralkodott.

A legényt pedig, akit nagyon megszeretett, és akinek életét köszönhette, első miniszterévé, legfőbb tanácsadójává nevezte ki. A nép is nagyra becsülte és tisztelte fiatal kora ellenére, de nem alaptalanul, hiszen a legény olyan eszes volt, akár egy tapasztalt öreg, és döntéseiben olyan határozott, mint egy tigris, de ugyanakkor jóindulatú is volt mindenkihez, akár a szülő saját édes gyermekéhez.

A hegyi szellemet azonban nem feledték el: mindenkor hálával gondoltak rá, a legény és Pujó királya is; dicsérték jóságát minden áldott nap, amíg csak nem ütött utolsó órájuk.

A KISFIÚ MEG AZ ÜRES VIRÁGCSERÉP

Valamikor réges-régen élt az egyik országban egy bölcs és boldog király. Csupán csak az keserítette el, hogy megöregedett, és nem voltak gyermekei. Egyszer aztán gondolt egyet a király: "Kiválasztom országom legbecsületesebb gyermekét, és örökbe fogadom." S rögvest megparancsolta, adjanak virágmagvakat minden gyereknek, és kijelentette:

– Azt, aki ezekből a magvakból a legszebb virágokat neveli, fiammá vagy lányommá fogadom.

Nosza, elültették a gyerekek a magvakat, és reggel is, este is megöntözték őket.

Szon II is buzgón gondozta a magvakat, de eltelt tíz nap, majd két hét, aztán egy teljes hónap, ám a magvak a cserépben csak nem akartak kicsírázni.

"De különös" – álmélkodott Szon II, és végül is az anyjához fordult:

– Vajon miért nem csíráznak ki a virágmagvaim?

Anyja, aki már szintén nyugtalankodott, ekkor ezt tanácsolta neki:

– Ültesd át őket másik földbe.

Szon II át is ültette a magvakat, de megint csak nem csíráztak ki.

Felvirradt végre a nagy nap, amikor a királynak meg kellett tekintenie a virágokat. Az ünneplőbe öltözött tömérdek gyerek kitérdült az utcára, és mindegyik egy cserép virágot szorongatott. De mi az? A virágokat szemügyre véve a király mért haladt el mindegyik gyerek mellett, és miért nem látszott az arcán egy szikrányi öröm sem?

Az egyik ház előtt azonban hirtelen megpillantotta a pityergő Szon II-t, aki üres cseréppel álldogált ott.

A király nyomban megparancsolta, hívják elébe a kisfiút.

– Hát te meg mit állsz itt ezzel az üres cseréppel? kérdezte tőle.

Szon II ekkor hüppögve elmondta, hogyan ültette el a magvakat, ám azok nem csíráztak ki, és bizonyára azért nem, mert egyszer titokban leszakított egy almát más kertjében.

A király ennek hallatára karjába kapta Szon Ilt, és így kiáltott fel:

– Ez az én becsületes kisfiam!

Az emberek erre lármázni kezdtek:

– Mért fogadta örökbe a király ezt a fiút az üres cseréppel?

A király ekkor így szólt:

– Emberek! A magvak, amelyeket a gyerekeknek kiosztattam, főtt magvak voltak.

És ekkor mindenki helyeslőleg bólogatott, a gyerekeknek pedig, akik a szebbnél szebb virágokat szorongatták, a szégyentől lángba borult az arcuk: hisz valamennyien más magvakat ültettek el.

A KÉT SZIKLA

Két szikla nyúlt a folyó fölé.

Az egyik, az alacsonyabban levő, folyton a vízben volt, a másik meg, a magasabban levő, mindig fent.

A lenti ezt mondta:

– Bárcsak megnézhetném egyszer, mi történik a földön.

A fenti viszont így sóhajtozott:

– Bárcsak elborítana egyszer a víz.

Egyszer aztán olyan aszályos esztendő köszöntött be, hogy az alsó szikla megpillantotta a földet.

Olyan szárazság volt, hogy minden kiégett – az emberek kenyér nélkül maradtak, a barom bőgött éhségében, és körös-körül olyan sárga lett minden, akár a napsugár.

– Nem jó élni a földön – mondta a szikla. – Hamarosan csupa hasadás meg repedés leszek. Mennyivel jobb volt azelőtt: kristálytisza víz csörgedezett mellettem, vidám halak fickándoztak körülöttem, és rejtőztek alám, amikor tovasiklott felettem a halász ladikja. S az volt ám a mulatság, amikor köles hullt alá a magasból – hány meg hány hal jött hozzám olyankor vendégségbe.

És ugyancsak örvendezett, amikor ismét elborította a víz, és visszatért saját birodalmába.

De olyan év is volt, amikor a víz úgy felemelkedett, hogy ellepte a felső sziklát.

A víz azonban zavaros és szennyes volt, s a szikla akárhogyan is mereszthette a szemét, semmit sem látott, úgy elborította a sár.

– Pfuj, micsoda undokság volt! – kiáltott fel, amikor újból megpillantotta a napfényt, és sosem kíváncszott többé a víz alá.

RÓZSA ÉS LÓTUSZ, A KÉT NŐVÉR

Élt egyszer, réges-régen, egy Be Mu Jong nevű ember Csolszanban, a Pjong-An tartományban. Gazdag ember létére nagy megbecsülésnek örvendett. Ő volt a falu első embere. Mindene megvolt ennek a gazdag embernek, csak a gyermek hiányzott a házában. Ez nagyon bántotta őt is, meg feleségét is.

Egyszer felesége mélyen elaludt, és azt álmodta, hogy az isten száll le az égből hozzá, és gyönyörű virágzó ágat ad neki. Már nyújtotta kezét, hogy átvegye, ám az ág hirtelen tündérré változott. Aztán valami nesz ütötte meg a fülét, mintha szellő lengedezne, és a tündér, hipp-hopp, egyszer csak már be is költözött a testébe. Az asszony kilenc hónap múlva gyönyörű leánygyermeket szült. Egy fiúcskának ugyan jobban örültek volna, de a szépséges leányka nagyon boldoggá tette őket. Rózsának nevezték el. Három év múlva újra leánykájuk született. Ez is búbájosan szép volt. Szülei sokat törték a fejüket, minek nevezzék, és végül a Lótusz névre esett a választásuk.

Néhány év múlva nagy szerencsétlenség érte a boldog családot. Az anya megbetegedett, és állapota olyan súlyos volt, hogy nem is remélhették gyógyulását. Halálos ágyán így szólt férjéhez:

– Nemsokára itthagylak benneteket, pedig nagyon boldog voltam veletek. Legjobban a leánykáimért aggódom. Kérlek, nősülj meg újra, és vegyél el egy jó asszonyt, aki gondjukat viselje!

E szavakkal ajkán halt meg, itthagya férjét, és két kicsiny leányát, akik lesújtva álltak ágyánál.

Nem sokkal azután Be Mu Jong újból megnősült. Fiatal nőt vett el, aki azonban szépnek nem volt mondható. Arcát elcsúfította a himlő. Csúnyaságát csak fokozták rossz tulajdonságai: összeférhetetlen természetű, veszekedős asszony volt, ezenfelül igen beképzelt, mivel három fia is volt, őket is magával hozta. Nem csoda, hogy Be Mu Jong mellette, ahogy telt-múlt az idő, mind többet gondolt első kedves feleségére, akit olyan korán elveszített. Egyre jobban ragaszkodott leányaihoz. Amikor az új asszony ezt észrevette, rettenetes féltékenységet érzett a leányok iránt, és minél jobban szerette férje saját édesleányait, annál inkább nőtt szívében a féltékenység. Az is bántotta, hogy a leányok okosabbak a fiainál.

Gyűlöletében igen durván bánt a leánykával. Be Mu Jongnak áldott jó természete volt, és egyre csak szépen kérte, legyen a leányokhoz kedvesebb. Ám az asszony rá sem hederített a kérésre, és nagyon durván bánt Rózsával meg Lótusszal. Különösen akkor, amikor a férje máshol tartózkodott. A két kisleány igen bánkódott a rossz bánásmód miatt, és gyakran sírtak, panaszkodtak, egymást átölelve.

Végül a mostoha már nem bírta elviselni a leányok pusztá jelenlétét sem. Elhatározta, hogy Rózst olyasmivel vádolja meg, ami szegyenbe hozza őt az egész család előtt. Kigondolta, az lesz a legjobb, ha azt a látszatot kelti, mintha megesett volna a lány. Fogott egy nagy patkányt, megnyúzta, a véres testet pedig elrejtette Rózsa ágyában. Aznap éjjel felkeltette férjét, és elpanaszolta, hogy az idősebbik leány szegényt hozott rá.

– Hetek óta figyelem – hazudta –, mert gyanítottam, hogy valami nincs rendjén. De eddig nem akartam szólni a dologról, mivel attól féltem, hogy úgysem hiszel nekem. Most már bizonyíték is van. Egy köztisztelőben álló család hamar elveszíti a becsületét, ha ilyesmi kitudódik róla!

Ezzel odavezette férjét Rózsa ágyához, hadd lássa, mi van benne. Az apa elképedt a látványra, és akarva, akaratlan elhitte, hogy felesége vádaskodása ezúttal nem alaptalan. Rózsa persze keservesen tagadta, hogy valami ilyesmit elkövetett volna, de a bizonyíték ott volt az ágyában. A leány tiltakozása tehát hiábavaló volt. Keservesen sírt együtt a két leányka a szoba mélyén, és édesanyjukat emlegették.

Ám a gonosz mostoha nem hagyott békét férjének, és követelte, hogy büntesse meg a leányt. Azt javasolta, küldjék el Rózst anyai naganyjához. Az apa végül beleegyezett, és magához hívatta leányát a késő éjjeli órában. Így szólt hozzá:

– Meg tudom érteni érzelmeidet, hiszen szeretet nélkül maradtál. Szegény édesanyád elvesztése igen fájdalmasan érintett téged is. Most elküldelek naganyádhoz, és ott maradhatsz mindaddig, amíg meg nem vigasztalódsz. Ő is örül majd, hogy láthat. Hiszen már régen szerette volna, ha ellátogatsz hozzá. Még ma éjjel, most azonnal útra kelsz.

Rózsa igen megijedt atyja szavaitól, könyörgőre fogta a dolgot, hogy ne kelljen elmennie.

– Atyám, én még sohasem voltam nagyanyámnál. Különben is most már nagyon késő van. Ha világgá küldesz engem, Lótusz húgom nagyon magányos lesz nélkülem!

De apja bizony nem hallgatott ezekre a kifogásokra, hanem megismételte parancsát, hogy azonnal távozzon.

– A dolgot már eldöntöttem! Atyád parancsának engedelmességed kell! Különben is itt van Cáng Szon, a bátyád, ő majd elkísér téged.

Az ádáz mostoha gonosz dolgot eszelt ki a nagyobbik fiával együttesen, de erről persze férjének egy árva szót sem szólt. A nagyobbik fiú kinn várakozott egy lóval a ház előtt, a mostoha meg benn unszolta, siettette Rózsát, hogy ne késlekedjék már. Rózsa, mielőtt elindult, még egy percre beszólt húgához, és elmondta neki a szomorú hírt.

– Drága húgom – mondta –, néhány nap múlva visszatérek. Nagyon vigyázz ám magadra, amíg odaleszek. Jó éjszakát! Ég áldjon, húgocskám!

Lótusz zokogva válaszolt:

– Ha te elmész, hogy bírom itt én egyedül ezt az életet? Gyere vissza mielőbb! Nagyon várlak!

Mostohabátyja ekkor közbelépett, megragadta a leányt, feltette a lóra, és elvágatott vele. Hamarosan kiértek a ház körüli világosságból, és elnyelte őket a sötétség. Úgy mentek el a faluból, hogy senki sem vette észre távozásukat.

Már messze a hegyekben jártak, erdők mélyén. Még sötét volt, amikor egy tóhoz értek. A mostohabátyja ekkor meghagyta Rózsának, hogy szálljon le a lóról. Erre a leány igen megijedt, és azt kérdezte:

– Miért akarod, hogy leszálljak, hiszen még nem értük el utunk célját, és még nagyon sötét is van?

Cáng Szon durván ráförmedt a leányra:

– Ez a tó lesz jövendő otthonod! Vagy talán elfelejtetted, hogy vétkeztél, és szégyent hoztál családunkra? Nem én akarlak megölni, hanem atyám és anyám parancsolták ezt nekem.

Rózsa borzongott a félelemtől, és felkiáltott:

– Jaj nekem! Nem hallottam ezt a parancsot! Látom, hogy gonoszság áldozata lettem! Az én Égi Atyám azonban egy szép

napon majd elégtételt vesz értem! Az lenne hát a sorsom, hogy a tó vizébe pusztuljak? Drága, elveszített anyám! Nemsokára hát újból találkozom veled! De jaj, szegény Lótuszom, milyen magányos és elesett leszel nélkülem! Én akkor most a víz szellemévé válok!

Szívtelen bátyja, Cáng Szon, durván megragadta Rózsát, és a tó vizébe akarta lökni. Ám a leány kitepte magát karjaiból, és fejével a tó szürkés-kék, olajos vizébe vetette magát. Ebben a pillanatban valami különös, fagyos szél támadt, és hatalmas tigris ugrott elő a bozótból. Cáng Szon megijedt és menekülni próbált, ám a tigris letépte lováról, leharapta fülét, karját, majd végül lábait is, és az így megcsonkított testet lelökte a völgybe.

Otthon anyja türelmetlenül várta fia hazatértét, és ugyancsak megrémült, amikor látta, hogy a ló gazdátlanul tér vissza. Azonnal hívta a szolgákat, és a szolgákkal együtt, lámpákkal a kezükben, a fiú felkutatására indultak. Végül meg is találták nyomorékon, eszméletlenül, lenn a völgyben, ahová gurult. Hazavitték. Amikor másnap reggel eszméletre tért, elmesélte szüleinek, mi történt éjszaka a tó mellett. Az apa megbánta kegyetlen és szívtelen tettét, és minden szeretetével az életben maradt kisebbik leányt vette körül. Ám felesége egyre kegyetlenebbül és durvábban bánt a leánnyal, és azt forgatta eszében, hogyan lehetne Lótuszt is eltenni láb alól.

A kisebbik leány várta néhány napig nővére visszatértét. Ekkor megkérdezte mostoháját, vajon mi történt Rózsával. Mostohája gúnyosan válaszolta:

– A te drágalátos nővéredet egy tigris falta fel. Nem akarsz megnézni, hogy mi történt bátyáddal, Cáng Szonnal? Ő nyomorék marad egész életére.

E válasz hallatára Lótusz a végsőkig lesújtva ment vissza szobájába. Keserűen zokogott, szemét elöntötték a könnyek. Hívta, nevén szólította nénijét többször is. Egy idő múlva elaludt. Álmában Rózsát látta, amint kiemelkedik a tó vizéből, nagy sárga sárkány alakjában, és elszáll az Északi Tenger felé. Ekkor utána kiabált:

– Rózsa! Rózsa! Drága testvérekém! Hová mégy? Miért hagytál egyedül kegyetlen mostohámmal?

Nénje így válaszolt:

– Drága Lótuszmom! Én most a halál birodalmában élek. Az Égi Király rendelete szerint éppen útban vagyok a Három Mentség nevű hegy felé, hogy varázsitalt hozzak onnan. Most nem beszélhetek veled tovább, mert sietnem kell, de ne búsulj, nemsokára újból találkozunk!

A sárga sárkány hangos kiáltással ébresztette fel Lótuszt álmából. Elmesélte atyjának, hogy mit látott, és keservesen sírt. Az járt az eszébe, hogy nővére halálának körülményei igen gyanúsak, és óvatosan kifaggatta Cáng Szont. Megtudta tőle, hogy nem a tigris falta fel Rózsát, hanem öngyilkos lett, a tó vizébe ugrott. E szörnyűség hallatára elhatározta, hogy követi néne példáját, és beleveti magát a tó vizébe. Szobájába ment, és ott sírdogált:

– Drága Rózsám! Most már tudom, hogy te vagy a víz szelleme, én pedig itt maradtam e szomorú földi világon. Az öregek azt mondják, hogy bizony sajnálják itthagyni e földi létet, neked pedig már tizenhét éves korodban itt kellett hagynod ezt a világot! És ráadásul: gonosz mostohád miatt még a becsületedet is elveszítetted! Drága Rózsám, most mindjárt követlek, amerre jársz!

Nem tudta azt sem, hogy hol is az a tó, vagy hogyan találja meg a hozzávezető utat. Ám egyszer, amint szokása szerint ezen tűnődött, kék tollú madár tűnt fel szeme előtt, csicseregve, szárnyát csapdosva. Úgy sejtette, hogy ez a madár azért repült ide, hogy megmutassa neki az utat a tó felé. Azon az éjszakán néhány soros búcsúlevelet írt szeretett apjának, és lopva elhagyta a házat, a kék madarat követve.

Amikor a tó partjára ért, döbbenten hallotta, hogy egy szomorú hang szólal meg a vízben:

– Drága Lótuszmom! Ne vess véget életednek! Ha egyszer átjöttél ide hozzám, a halottak közé, soha többé nem térhetsz vissza az emberek világába!

Ez a hang halott nővére hangja volt. Lótusz erre elmondta, hogy ő inkább megöli magát, és bátran beleugrott a tó gyilkos vizébe. Ettől kezdve a tó mellett elhaladó emberek gyakran hallották a két testvér halk sírását, jajgatását.

Történt, hogy Csolszan helytartója egy éjszaka hirtelen meghalt. Úgy hírelt, hogy a két nővér szelleme jelent meg előtte, és ez okozta

halálát. Utódja ugyanilyen módon lelte halálát, majd egymás után még két helytartó. A két nővér nem azért jelent meg előttük, hogy halálukat okozzák, csak szerencsétlen végzetükre akarták felhívni figyelmüket, de a helytartók megrémültek a szellemektől, és holtan estek össze. A halálesetekről Pjong-Jang tartomány kormányzója értesítette a királyt, mire az egy magas rangú hivatalnokot, név szerint Zong Dong Hót bízta meg azzal, hogy vizsgálja ki az ügyet.

Cong útnak indult, és megérkezett Csolszanba, majd leült a helytartói palota ragyogóan kivilágított előcsarnokában, és hangosan olvasta a Változások Könyvét. A rettegett éjféλι órában az előcsarnok levegője egyre jobban lehűlt. Akkor megjelent előtte egy leány, szürke kiskabátban és karmazsinpiros szoknyában. Cong megkérdezte tőle, mit tehet érdekében.

– Én Be Mu Jong leánya vagyok – válaszolta a tünemény –, Be Mu Jongé, aki itt él ebben a kerületben. Nevem Lótusz, a nénémé pedig Rózsa. Szegény édesanyánk halála után a mostohaanyánk kegyetlenül bánt velünk. Egy napon törbe csalta nővéremet, és olyan színben tüntette fel, mintha leány létére teherbe esett, és idő előtt szégyenszemre elvetélt volna. Arra kényszerült, hogy öngyilkosságot kövessen el, és a tó vizébe vesse magát.

A leány e szavakat mondva eltűnt.

A következő reggel Cong vizsgálatot kezdett. Részletesen megtudott mindent Be családjáról, és arról a titokzatos mormogásról, ami a tó körül hallatszik. Előállította Bet meg feleségét és azonnal kihallgatta őket.

– Hány gyermeketek van? – kérdezte.

– Két lányunk és három fiúnk volt – felelte a férfi –, de leányaink már régebben meghaltak.

– És hogyan haltak meg leányaid?

– Betegség következtében, uram.

– Az igazat mondd nekem – kiáltott indulatosan a királyi küldött –, és ne próbálj becsapni!!

Ekkor a mostohaanya közbevágot:

– Idősebbik leányunk, Rózsa, bemocskolta jó hírét, és szégyent hozott az egész családra. Elvetélt, és erre öngyilkos lett. Ekkor a fiatalabb leány, Lótusz elrohant hazulról, és többé nem is láttuk, hallani sem hallottunk róla semmit. Ez az igazság, uram!

– Van bizonyítékod erről az elvetelésről? – kérdezte Cong.
– Igen, uram! Itt van nálam! – válaszolta a mostoha
készségesen, és előhúzott egy összeszáradt húsdarabot. Olyan volt,
mint egy emberi magzat. Cong elnapolta a tárgyalást, a házaspárt
pedig elbocsátotta, térjenek vissza otthonukba.

Ezen az éjszakán a két nővér megjelent Congnál.
Elmagyarázták neki, hogyan leplezheti le mostohájuk
mesterkedését. Ugyanakkor azt is közölték, hogy apjuk teljesen
ártatlan a dologban, majd egy kék daru hátán tovaszálltak.

Másnap reggel Cong folytatta a tárgyalást, és újra megidézte a
házaspárt. Elrendelte, hogy vágják fel a magzatot. Felnyitották hát,
és nagy csodálkozásukra egy patkány belső részeit találták benne.
Erre az apa rádöbbsent ostobaságára és tévedésére, felesége
azonban mindent tagadott.

A küldött eljuttatta jelentését Pjong-Jang kormányzójának, és
ítéletet hozott. A mostohát lefejezésre és feldarabolásra ítélte,
idősebbik fiát pedig megfojtásra. Be Mu Jongot azonban felmentette,
és szabadlábba helyezte.

Be eltávozott nagy szomorúan, kiment a tópartra, és leányai
tetemét kereste a vízben. Meg is találta őket, szinte sértetlenül.
Arcuk olyan derűs volt, mintha élnének. Ekkor megfelelő helyet
választott ki a hegyek között sírhelynek, és eltemette őket. Egy
kőlappal zárta le a sír száját.

Cong nagy hírnévre tett szert a szerencsétlen ügy sikeres
kivizsgálásával. Rózsa és Lótusz újból megjelentek neki, és
köszönetet mondtak bölcs bíraskodásáért. A kormányzótól pedig
hamarosan tábornagyi rangot kapott.

Néhány évvel később Be Mu Jong ismét megnősült. Jim Gvang
Hot vette feleségül, egy szomszéd falubeli vezető ember leányát.
Jim Gvang Ho tizenhét éves, kedves, szelíd természetű hajadon
volt. Egy éjszaka Be leányai ismét megjelentek. Ezúttal apjuk álmát
zavarták meg, és így szóltak hozzá:

– Atyánk! Mi jó ideig a víz szellemei voltunk. Azután felvittek
bennünket az Égi Birodalomba. Ma azonban az Égi Király úgy
rendelkezett, hogy újra kell születnünk. Leányaidként fogunk
újraszületni. Milyen boldogok leszünk, ha láthatjuk egymást!

Be Mu Jong meg akarta szorítani leányai kezét, ám ekkor hirtelen felkukorékolt a kakas, és felébredt álmából. Bement felesége szobájába, s ott találta egy rózsával és egy lótusszal a kezében. Megkérdezte tőle, honnan vette a virágokat, mire így válaszolt az új feleség:

– Egy tündér járt nálam álmomban, tőle kaptam a virágokat ajándékba. A tündér ezt mondta: “Ezek az Égi Király ajándékai. Viseld gondjukat! E két virág alapozza meg jövőtöket. Megteremti boldogságotokat!” Felébredtem, és a kezemben egy rózsát meg egy lótuszt találtam.

A virágokat vázába tették. Be Mu Jong felesége pedig ikreket szült, két kicsi leánykát. A tündértől kapott virágok pedig eltűntek a születés pillanatában. A két leánykát Rózsának és Lótusznak nevezték. Amikor tizenöt évesek lettek, szakasztott úgy néztek ki, mint Rózsa és Lótusz, Be egykori leányai. Férjhez mentek egy ikerpárhoz, Ji Jon Hónak, a szomszéd tartomány hatalmas urának fiaihoz. Mindkét leány férje letette idővel a felső állami vizsgát és tudósokként magas rangot értek el.

A HŰ KUTYA

Szillá királyság Északi Gjanszang tartományának Gjangdzsu körzetében élt egyszer régen egy özvegy asszony a fiával meg a leányával. Olyan szegény volt ez az asszony, hogy soha nem jutott el egyetlen egy templomba vagy búcsúhelyre sem. Reggeltől napestig keményen dolgozott gyermekeiért. Nem is fáradozott hiába: gyermekei felcseperedtek, erőben, egészségben, a fiú megházasodott, a leány férjhez ment. Nem sokkal azután az özvegy asszonyt elvitte a halál.

Rögtön az alvilágba került. Jama, az alvilág királya, így fogadta őt odalent:

– Életedben milyen gyakran látogattad a templomokat? Voltál-e minden nevezetes búcsújáróhelyen?

A szegény asszony így felelt:

– Engem annyira lekötött a fiam meg a leányom nevelése, hogy soha nem volt időm arra, hogy akár a lábamat kitegyem a házból.

Jama király erre így rendelkezett:

– Úgy látom, megszoktad, hogy a házban kuksolj. Jobb lesz, ha kutya képeben folytatod eddigi életmódodat. Menj vissza a fiadhoz, és őrizd a háza táját.

A kutyává lett asszony erre nyomban vissza is szaladt az alvilágból falujába.

Egy idő múlva kölykeket hozott a világra, és kicsinyeiből is jó házőrzők váltak. Ekkor a ház ura, a kutyává lett asszony édesfia, elhatározta, hogy levágja és megeszi a kutyát. Azon az éjszakán a kutya eltűnt – leánya házához menekült. Az ajtó előtt a lépcsőre telepedett, és keservesen sírt. A ház asszonya, a kutyává lett asszony leánya, igen meglepődött, amikor bátyja kutyáját ilyen állapotban ott találta. Egy tál rizst adott neki a konyhában, és meg is simogatta.

Akkortájt egy bonc járta az országot. A fiú házához is elvetődött, és azt kérdezte:

– Van-e házőrző kutyád?

A válasz így hangzott:

– Volt egy házőrző kutyám, de a minap nyoma veszett. De mit érdekel téged az a kutya?

A pap ezt felelte:

– Az a kutya volt a te újjászületett anyád! Olyan sokat dolgozott életében, hogy felnevelhessen téged meg a húgodat, hogy sohasem volt ideje a búcsújárásra. Halála után az alvilág királya úgy rendelkezett, hogy kutya képében térjen vissza fia házához, és védje a tolvajnéptől. Mivel félt, hogy levágod, a húgod házához menekült. Ne bánts, hanem mutass meg neki minél többet a világból.

A fiú a húga házához sietett, és elmesélte neki, amit hallott. Majd fogta a kutyát, hátára vette, és körülvitte hetedhét országon, hadd lássa a szép tájakat meg a híres templomokat.

Amikor már éppen hazafelé indult, a kutya leugrott fia hátáról, kapart magának egy lyukat, belefeküdt, és többé nem mozdult. A fiú ott azon a helyen elföldelte. Ettől a naptól kezdve bőség és szerencse köszöntött az egész családra.

KÜMGÁN-SZÁN TÜNDÉREI

Korea legszebb táján, a Kümgán-szánon van nyolc tiszta vizű tó. Ehhez a nyolc tóhoz járt minden reggel szivárvány-hídon át az égkirály nyolc leánya.

A Kümgán-szánon élt egy szegény asszony is a fiával. Szorgalmasan dolgoztak, mégis olyan szegények voltak, hogy egy leány sem akart a fiúhoz feleségül menni.

Történt egyszer, hogy a legény, szokása szerint, rőzsét szedett a hegyen, s egyszer csak valahonnan egy szarvas toppant eléje.

– Segíts rajtam! Nyomomban a vadász! – könyörgött.

A szegény legény megsajnálta, és a fa mögé bújtatta.

Nemsokára odaért lihegve a vadász:

– Nem láttál erre egy szarvast? – kérdezte.

– De igen. Arra ment! – válaszolta a fiú, és a tulsó hegyre vezető útra mutatott. Amikor a veszély elmúlt, a szarvas előjött rejtekéből, és köszönetet mondott a legénynek:

– Én ennek a hegynek az istene vagyok. Csak játszani jöttem ide. Szeretném meghálálni jószágodat! Kérj tőlem bármit, teljesítem!

A legény gondolkodott egy keveset, majd így szólt:

– Amire szükségem van, azt munkával megszerzem, de szegénységem miatt eddig nem sikerült szép feleséget kapnom.

A szarvas akkor elmesélte a nyolc tó titkát, és megmutatta az odavezető utat.

– Ha olyan ügyes vagy, hogy valamelyik királyleány ruháját elrejtetted, nem bír visszaszállni az égbe, és hűséges feleséged lesz. Addig ne mutasd meg a ruháját, amíg négy gyereketek nem születik! – szólt, és egy szempillantás alatt eltűnt.

A szegény legény mindent úgy tett, ahogyan a szarvas tanácsolta, de az idő múlásával elfelejtkezett a tilalomról.

Egyszer, amikor már a harmadik gyermekük is megszületett, az asszony nagyon kérlelte, hogy adja vissza szép ruháját.

Férje engedett a kérésének.

A szép királyleány gyorsan magára öltötte ruháját, két karjára vette két nagyobbik gyermekét, a legkisebbet pedig a lába közé szorította, és kirepült a házból.

A szegény ember attól fogva csak kesergett, s állandóan az eget nézte. Bánatában hamarosan el is emésztette magát. Halála

után kakassá változott.

Ezért száll a kakas a kerítésre, és nézi az eget keserves kukorékolással.

A FÚZFAFURULYA

Hazánk déli tengerrészen van egy kicsike sziget, mely éppen olyan, mint egy teknősbéka háta, s ezért az ott élő emberek a szigetet Gabuk-számnak,^{3} azaz Teknősbéka-szigetnek nevezik.

Ezen a szigeten most is sűrűn egymás fölé hajlanak a fűzfák ágai, és ha eljön a nyár, a csalogányok gyönyörű dalokat énekelnek reptükben. Ezek a dallamok lágy hangú furulyaszóhoz hasonlítanak. Mikor felhangzik a csalogányok éneke, a sziget öregei odaülnek a fűzfák árnyékába, s a csalogányok énekét hallgatva, régi meséket mondanak.

Egy régi történet a most már ölnyi vastagságú fűzfákról szól, abból az időből, amikor ezek a fűzek még kis facsemeték voltak, és sehogy sem bírtak növekedésnek indulni. Nappal meggörnyedtek, s mikor beköszöntött az éjjel, és leszállt a friss harmat, egytől egyig feléledtek.

A sziget lakói csak nézték ezeket a különös fűzfákat, de senki sem tudta, nappal miért zsugorodnak össze.

Csupán egyetlen nagyon öreg halász ismerte a fűzfák titkát.

Ez az öreg a tengerparton élte le életét; halászgatott, nem volt se fia, se leánya, csak felesége, akivel békés egyetértésben éldegélt. Nem volt más vagyonuk, csak egy halászcsónakot és néhány megfoltozott hálót mondhattak a magukénak. A halász háta meggörnyedt, és hallása meggyengült az öregségtől, és ha valaki szólt hozzá, már csak legyintett szótlanul. Így a környékbeli öregek sem tudták meg a fűzfák titkát, bármennyire is szerették volna megismerni.

Történt aztán, hogy a sziget új helytartója, aki hallott a különös fűzfákról, egy napon magához hívatta az öreg halászt. A halász magára öltötte ütött-kopott, de tiszta pamutszövet ruháját, csónakjára szállt, és a nagy úrhoz indult.

A helytartó, amikor a halászt meglátta, így szólt hozzá, miközben szakállát simogatta:

– Kedves öreg, te ismered a sziget fűzfáinak titkát, mesélj nekem erről valamit!

Az öreg térdre ereszkedett, meghajtotta fejét, s így felelt:

– Igen, azt a történetet, amit ismerek, én is a nagyapámtól hallottam, mikor még fiatal voltam, és valóban a csodálatos fűzekről

szól.

Az öreg felemelkedett, majd leült, lassan felkészült a meséléshez, majd belevágott a történetbe.

Valamikor régen, még annál is régebben, azon a helyen, ahol a fűzfák ágai egymásba fonódnak, egy bátor ifjú sírja állt. Egyszer, mikor a szam-ná-rái,^{4} vagyis szigetországi ellenség megtámadta hazánkat, elkeseredett küzdelem folyt, és a fiatalság egytől egyig bátran harcba szállt. Az ellenség katonái azonban jóval többen voltak, mint a sziget kisszámú lakossága. Így egymás után estek el a sziget harcosai, míg végül már csak egyetlenegy ifjú maradt életben. Ez a fiatalember elszánt bátorsággal harcolt. Testét mély sebek borították, de utolsó erejéig újra meg újra szembeszállt az ellenséggel.

Nehéz volt egyedül ellenállni a túlerőnek. Végül egy ellenséges szurony kioltotta bátor ifjú életét, a földre zuhanva lehelte ki lelkét.

A sziget leányai és asszonyai a gyász hír hallatára odasiettek, de az ifjú szíve már megszűnt dobogni. Megsiratták, majd elhantolták a Teknősbéka-sziget egy közismert helyén.

Később a sziget lakói gyönyörű sírkövet faragtak, és az ifjú sírjának felkeresésére indultak. A sírhant azonban eltűnt, s helyét zöldellő fűzfák borították. Bármennyit is kutatták a fűzfák között, a sírt nem találták. Csupán egy-egy szomorú "pil-li-li" hang hallatszott a füzek közül, amikor a szellő megsusogtatta fák lombjait.

"Mi is lehet szomorúbb annál, ha egy ifjú sírját már nem találják!"

Az egyik lány, aki kimondhatatlanul bánkódott a bátor ifjú miatt, véletlenül letört egy fűzfaágat; azután furulyát faragott belőle, és fújni kezdte. A leány, a furulyát fújva, lelke mélyében ezt gondolta:

"Ha csak egyszer is rátalálnék az ifjú sírjára, nem lenne több kívánságom."

Alighogy ez átfutott az agyán, hirtelen süvítő szél támadt, a fűzfák ágai kétfelé nyíltak, s közöttük egy út mutatkozott. A leány különösnek találta mindezt, és elindult az úton. Alig tett néhány lépést, az ifjú sírja bukkant szeme elé.

A leányok és asszonyok megörültek, és a magukkal hozott sírkövet gondosan felállították az ifjú sírhantjára.

Amint visszatértek, a rejtelmes út egy szempillantás alatt eltűnt, és csak a zöld lombú fűzek susogtak sejtelmesen.

Hosszú idő telt el közben.

A szigetországi ellenség, zsákmányra éhesen, újra betört a Teknősbéka-szigetre. De ott már az öregeken és a nőkön kívül senki sem volt. A szigetet egy ifjú harcos sem védelmezte.

Az asszonyok és leányok fa-szigonyokkal, konyhakésekkel szálltak szembe a betolakodó ellenséggel. Még a gyermekek is harcoltak, hogy segítsenek anyjuknak és nővéreiknek.

Az ellenség, kardokkal, lándzsákkal felszerelt erőteljes fiatal harcosok, egyre beljebb csörtetett lovain a szigeten. A harcoló asszonyok és leányok egymás után estek el.

Ekkor történt, hogy az ifjúért olyan nagyon búslakodó leánynak hirtelen eszébe jutott a fűzfafurulya. Gyorsan felkereste az ifjú sírját, levágott egy fűzfaágat, furulyát faragott belőle, és belefújta. A leány a furulyán a következő kívánságot fújta:

“Ti, szigetországi rablók, akik a szegény népet akarjátok kifosztani, azonnal takarodjatok erről a földről!”

Akkor hirtelen forgószél kerekedett, és az idegen ellenséget mind egy szálig a tenger vizébe sodorta.

A leány tovább fújta a furulyát. A tengeren hatalmas hullámok tornyosultak, és elnyelték a jajgató, ordítózó ellenséget. Mind egy szálig a hullámok mélyén lelte halálát.

A fűzfafurulya azonban csak akkor segít csodatevő erejével, ha igaz lelkű, becsületes szándékú ember fúj bele. Ha rossz ember játszik rajta, aki rabolt és gyilkolt, vagy valaha is gonosz gondolatai támadtak, a furulya elveszíti erejét.

Az öreg, amikor idáig mesélte a történetet, zsebébe nyúlt, kotorászott benne, s kendőbe burkolt fűzfafurulyát húzott elő, majd a helytartónak nyújtotta.

A nagyúr, aki hosszú ideig hallgatta az öreg meséjét, kezébe vette a fűzfafurulyát, és örvendezve mosolygott. Aztán hirtelen vágy fogta el, hogy belefújjon. A furulya azonban nem szólalt meg, nem hangzott el a kívánt bűvös hang, hiszen a helytartó sokszor vétett az emberek ellen.

Ezért gondosan belerakta a fűzfafurulyát egy ezüsttel meg arannyal díszített kődobozba, hogy abban megőrizze.

Tel-múlt az idő. Eközben a Teknősbéka-sziget támadói közül az egyetlen megmenekült martalóc visszatért hazájába, és királyának beszámolt a történekről.

Szigetország királya úgy vélte, ha birtokába kerül az a csodálatos furulya, tetszése szerint mindent megtehet. Magához hívatta egyik alattvalóját, és megparancsolta, szerezze meg a fűzfafurulyát.

A martalócnak azonban nem volt mersze egyenesen a csodaszép füzek hazájába, a Teknősbéka-szigetre menni.

A szárazföldet érve, körös-körül járta a tengerpartot, felmérte a lehetőségeket, és úgy tervezte, hogy majd lopva hatol be a Teknősbéka-szigetre.

Ezért, amikor Koreába érkezett, kopottas gúnyát öltött, s kereskedőnek adva ki magát, sorra járta a tengerparti falvakat. Egyik nap azután a tengerparton, halvásárlás ürügyével, a Teknősbéka-sziget felől kérdezősködött. De semmiféle lehetőség nem adódott, hogy eljusson oda.

Akkortájt a környéken sokat beszéltek a fűzfafurulyáról. Valahányszor egy-két ember összejött, mindjárt a csodálatos fűzfafurulyáról meséltek egymásnak. Olyan fiatal hajósok is akadtak, akik hajóra szálltak, hogy a Teknősbéka-szigetről egy maguk készítette fűzfafurulyát hozzanak magukkal. De egyetlen ember sem jutott el a Teknősbéka-szigetre, és tért vissza ott készített furulyával. Hogy mi lehetett az oka, nem tudni, de ahányszor a hajók a sziget közelébe értek, vihar támadt, s a hajók vagy elsüllyedtek, vagy egy hajszál híján menekültek meg.

Ezért az emberek még csodálatosabb erőt tulajdonítottak a fűzfafurulyának, és letettek szándékukról, hogy eljussanak a Teknősbéka-szigetre.

Így telt el néhány hónap.

A Szigetországból jött martalóc dolgavégezetlenül, kényszeredetten járkált erre-arra.

Egyik nap, amikor kiment a piacra, és térült-fordult, megpillantott néhány asszonyt, akik egy szögletben gyűltek össze, és valamiről sugdolóztak egymás közt. A ravasz fickó felfigyelt rájuk, sietve igyekezett arrafelé, és kileste beszélgetésüket. Az asszonyok éppen a fűzfafurulyáról meg a helytartóról beszéltek.

– Azt mondják, a helytartó azt a furulyát nagy óvatosan egy kődobozban őrzi.

A Szigetországból jött martalóc végighallgatta ezt a beszélgetést, s ezt gondolta:

“Minden sikerült! Most már nem is kell átmennem a Teknősbéka-szigetre.” Ezzel szálláshelyére indult.

Ettől a naptól kezdve leste az alkalmas pillanatot, hogy mikor lophatja el a helytartó őrizte fűzfafurulyát.

Egy reggel vett egy csomag jófajta cigarettát, s benyitott a kormányzósági épületbe, hogy felkeresse a helytartót. Álnokul hízelegve, mindenfélét összehordott a kereskedelemről, s közben cigarettával kínálta meg a helytartót.

Miután a cigarettát elszívta, a helytartót hirtelen zsibbadt fáradság nyomta el, és mély álomba merült. A cigarettát ugyanis a kereskedő erős kábítószerrel töltötte meg. Felhasználva a kínálkozó alkalmat, kinyitotta az ezüsttel meg arannyal díszített kődobozt, és ellopta a fűzfafurulyát. S mintha mi sem történt volna, kísétált a kormányzósági épületből, és lélekszakadva indult hazafelé.

Mikor visszaérkezett hazájába, királya nagyon megörült, és nagy ünnepséget rendezett fogadtatására. Vigadt a sok szigetországi alattvaló, és mindenki csak őt dicsérte.

Szigetország királyát is nagy elégedettség töltötte el, és szakállát simogatva, így szólt:

– Ezután nincs semmi, amitől félnem kell. Nincs a világon ellenség, aki kifogjon rajtam. Hatalmam alá kényszerítek minden országot, és a rabszolgámmá teszek mindenkit! – nevetett gúnyosan.

A vidám kedvű királynak kisvártatva az a gondolata támadt, hogy alattvalói előtt belefűjjon az ellopott furulyába. Szájához emelte a hangszert, fejét jobbra-balra fordította, majd hirtelen belefűjt. De bármilyen erősen fújta is Szigetország királya a fűzfafurulyát, a furulya nem engedelmeskedett akarátának. Mikor a király belefűjt, csupán néhány szűnyogzűmmögésnyi “eng-eng” hang hallatszott. S nem történt semmiféle csoda.

A király ugyanis nem tudott arról, hogy ha a furulya valamilyen hitvány ember kezébe kerül, menten elveszíti varázserejét.

Kékült, vörösödött a Szigetország királyának ábrázata, s magából kikelve kiabálta:

– Becsaptál engem, te gazember! Pusztulj előlem! – S megparancsolta alattvalóinak: – Tüstént vigyétek ezt a gazembert a tengerpartra, és vessétek a vízbe!

Így dobták a martalócot a lopott fűzfafurulyával együtt egy magas szirtről a tengerbe.

A fűzfafurulya pedig a hullámok hátán egyre távolabb sodródott.

S ezzel a csodálatos fűzfafurulya a feledés homályába merült.

De a sziget öregei, akik azóta is kerülnek az árnyat adó fűzfákat, és hallgatják a csalogányok énekét, a következőképpen mesélik a gyermekeknek a régi történet végét:

– A csodálatos fűzfafurulya pedig a hullámok hátán sodródva, újra visszatért hazánkba. A hazaszerető harcosok vették kezükbe, akik a fűzfafurulyát fújva leverték a népet sanyargató gonosz ellenséget.

A HEGYI SZELLEM

Élt egyszer a Vonbjang nevű faluban két testvér. Az egyiknek Kim Kil Jáng, a másiknak meg Kim Szul Jáng volt a neve. Apjuk akkoriban halt meg, és a pompás temetés, amit az elhunytak rendeztek, Kil Jángnak, az idősebb testvérnek, egész vagyonkáját felemésztette, ugyanis mindig az idősebb testvér feladata volt a szülők temettetése. Ráadásul a pokcsangi^[5] hosszú ideig nem tudta vagy talán nem is akarta eldönteni, hová építse a sírdombot, ám eközben jóstevékenységeért Kil Jángtól még az utolsó megmaradt punját^[6] is kicsalta. A sok fizetnivaló régi házát is elvitte, és a falu szélére, egy nyomorúságos szalmakunyhóba kellett költöznie tizenkét éves fiacskájával, Ke Donggal, meg feleségével együtt.

A fiatalabbik testvér, Szul Jáng, ezzel szemben szép vagyonnal rendelkezett, és lenézte a kötelességteljesítés miatt elszegényedett bátyját. Szul Jáng időről időre lakomát rendezett, amelyen megvendégelte barátait és ismerőseit, máskor pedig meghívta őket egy pohár jákcsura, tiszta gyöngyöző rizsborra.

Történt volt, hogy a fiatalabbik testvér egyszer megint ilyen lakomát adott, amelyre sokakat meghívott. Érkeztek a vendégek még messzi vidékekről is, csak a legközelebbi rokont, Kil Jángot nem látta senki: ő nem kapott meghívást. A lakoma idején Kil Jáng szomorúan ült odahaza: didergett s kopogott a szeme az éhségtől. Fiacskájának meg elszorult a torka bánatában, hogy szüleinek így kell éhezniük, hogy teljesen magukra maradtak, meg hogy egykori otthonukat oda kellett hagyniuk ezért a nyomorúságos szalmakunyhóért. Elszökött hát hazulról, és kiment a falu határába, a hegyiszellem fenyőfájához. Ajándékot vitt ide magával a szellemnek és így fohászzkodott hozzá:

– Hegyiszellem, hegyiszellem! Segítsd meg a szüleimet! – És saját magát ajánlotta fel a szellemnek áldozatul.

A fiú ekkor jól érthető módon a következő szavakat hallotta a fából:

– Sallim anuro narül dara-onora! (Kövess engem az erdőbe!)

Körülnézett, hogy kit kell követnie, de senkit sem látott maga körül, mindössze egy kis szentjánosbogár szálldosott a szeme előtt jobbra-balra, majd megindult a közeli erdő felé.

Ekkor Ke Dong ismét hallotta az előbbi különös hangot, de most már nem tétovázott, hanem követte a kis bogarat az erdő irányába. Ke Dongnak eközben eszébe jutott, hogy a szentjánosbogár, a Kedong-pore, ugyanazt a nevet viseli, mint ő maga, és ez bizalommal töltötte el.

Az út nagyon változatos volt. Hol mocsaras helyen vitt keresztül, hol pedig fenyőgyökerek és folyandárok között; hol szűrő tövisek sűrűjében vezetett, hol pedig sötét bozóton át. Ke Dong már véresre sebezte a kezét és lábát, de a bogárka még egyre ott repült előtte, és vezette tovább. Egyre meredekebbé, járhatatlanabbá vált az út. Akkor hirtelen megállt a kis bogár, és mozdulatlanul időzött egy szépen fejlett ginszeng-növény felett, majd hirtelen köddé vált, nyomát sem lehetett látni többé. Ke Dong ekkor letérdelt, hogy a növényt kiássa értékes gyökerével együtt.

Ez igen nehéz munka volt, de végül is kezében tartotta az aranysárga színű, illatos gyökeret. Ám a kezében levő növény egyszer csak megmozdult, nőttön-nőtt, és végül is egy törpe forma emberke pattant ki belőle, ránevetett a fiúra, és így szólt:

– Derék fiú vagy! Mindaz, amit e helyen kívánsz, teljesül, mindössze ezzel a vesszővel a földre kell csapnod!

Ekkor ágat tört a közeli bokorról a fiúnak, aki szótlanul átvette.

– Kívánj magadnak valamit, és győződj meg róla, hogy igazat mondok-e! – unszolta a hegyiemberke a fiút.

Ke Dong földre csapott hát az ággal, és közben így beszélt:

– Kedves hegyiszellem, azt kívánom, hogy szüleim ne éhezzenek többé!

Alig mondta ki, máris ott állt egy rizsestálkával meg kimcsivel^[7] terített asztalka, volt rajta még hal, tojás, meg egy tálacska illatos inszám^[8] is.

– Végy belőle és lakjál jól előbb te, hogy erőre kapj, a többit pedig vidd el szüleidnek! – javasolta a hegyiemberke.

A fiú mélyen meghajolt, odaült illedelmesen az asztal mellé, és evéshez látott. Hogy mennyit és milyen jóízűen evett, nem is tudta volna megmondani, de az étel mégsem fogyott. Végül, amikor már jóllakott, felállt, hogy újból megköszönje az ajándékot, ám a hegyiemberke időközben eltűnt.

Ke Dong hevedert font ekkor a csuk nevű kúszónövényből, a varázsvessző köré kötötte, és hozzáerősítette az asztalkát. Ismét megjelent ezután a jánosbogárka, és visszavezette ahhoz a fenyőfához, ahonnan elindult. Ke Dong innen már tudta a járást, és boldogan sietett haza szalmakunyhójukba.

Maga sem mondhatná meg, hogy mennyi idő alatt végezte el mindezt, de nem ment gyorsan a dolog, mert szülei már aggódva várták. Azt hitték, hogy vagyonuk meg becsületük elvesztése után végül gyermeküket is elveszítették.

Amikor a fiú boldogságtól sugárzó arccal belépett, és elővette az asztalkát, és elbeszélte minden csodát, mely vele történt, a szülők sírva fakadtak a hálától meg az örömtől. Kil Jáng, mielőtt kezébe vette a párolgó étellel megrakott porcelán tálacskát, mély köntűt^[9] csinált, és így szólt:

– Kedves hegyiszellem! Fogadd hálánkat segítségéért és kegyességéért! Még ma este elviszem fenyődhöz az áldozati ajándékot!

És csak miután ezt elmondta, ült le a kisasztal mellé, evett és jóllakott. Felesége is evett, és örömkönnyeik összekeveredtek a kimcsivel.

Így hát hamarosan véget ért a nyomor Kil Jáng otthonában, ugyanis a fiú és atyja gyakran kijártak a hegyekbe varázsvesszőjükkel, és minden alkalommal teljesült egy-egy kívánságuk.

A faluban nem tudták mire vélni a változást. Egyesek azt beszéltek, hogy Kil Jáng magával Magüivel, az ördöggel cimborál, mások meg azt súgták-búgták, hogy a doggebikkel, az erdei manókkal és koboldokkal kötött barátságot. Voltak akik azt hirdették boldognak, boldogtalannak, hogy látták, amint Kil Jáng éjnek idején útra kel fiával valahová, és megrakodva tér vissza: alighanem lopják a sok értékes holmit.

A fiatalabb testvérnek is fülébe jutott Kil Jáng sorsának jobbra fordulása. Felesége igen dühöngött, és nem győzte hangoztatni, hogy az idősebbik testvér bizonyára rendszeresen megdézsmálja az ő magtárait, és a vagyona onnan származik. És arra buzdította férjét, Szul Jángot, hogy tudja meg Kil Jángtól gazdagságának a titkát.

Szul Jáng megtette, amire az asszony rábeszélte, és magához hívatta Kil Jángot, aki azonban azt üzenete vissza, hogy ha akar tőle az öccse valamit, hát jöjjön el hozzá.

Szul Jángot felingerelte ez a válasz, de mit volt mit tennie, alávetette magát bátyja kívánságának, hiszen fiatalabb lévén, az életkor törvénye alapján, neki kellett engedelmességet tanúsítania. Való igaz, hogy az ősi mondóka is ezt mondja:

Ha szembekerülsz szüleiddel,
És daccal hallgatod bátyád szavát,
Mebűnhódsz ezért, hidd el!
Jobb hát, ha követed a régi szokást
Meg az ősi erényt tetteiddel!

Elindulása előtt az asszony elmagyarázta Szul Jángnak, hogy ha majd megérkezik bátyjához, jól nézzen ám meg ott mindent, hátha valami jel arról tanúskodik, hogy a hirtelen jött vagyon nem egyéb, mint tőlük lopott jószág.

Szul Jáng örült a jó tanácsnak, és nyomban el is indult bátyjához. Kil Jáng neheztelés nélkül fogadta, majd a szarangba, a vendégszobába vezette. Ennek közepén finom veretű hoaró^{10} állott, melyről pipára gyűjthetett a vendég. A szobácska további ékessége a lámpatartó volt. Ez az egyik sarokban állott, aranyból készült, és oldalát pillangószárnyak díszítették; az ablakon át beszűrődő fényben a rajtalevő zománc a szivárvány minden színében tündöklött. A csillogó olajpapír-padlón itt is, ott is rafiaszőnyeg tarkállott, ezenkívül a szobácskában többféle, gazdag hímzésű párna akadt. A falat fehéren fénylő olajpapír-tapéta borította. Kil Jáng nyomban megkínálta Szul Jángot az ezüst veretű zománcozott szipkájú vendégpipával, amelynek értékét még növelte a pipaszáron levő művészi fafaragás. Miután leültek, Kil Jáng megkérdezte öccsét, hogy vajon mi járatban van.

Szul Jáng zavartan köszörülte a torkát, mivel ilyen bőséghez és gazdagsághoz nem szokott hozzá saját házában sem, pedig jól tudta magáról, hogy a környéken közel és távol ő a leggazdagabb ember. Végül megkérdezte bátyját, nem tartaná-e tiszteletlenségnek,

ha megtudakolná, hogyan szerzett ilyen hirtelen ekkora szép vagyont.

Kil Jáng nyíltan válaszolt. Elmondta, hogy apja temetése milyen nyomorúságba juttatta, és hogy milyen rosszul esett neki öccse viselkedése. Elbeszélte azt is, hogy mennyit éhezett és fázott azokban a napokban, és hogy már az öngyilkosságon járt az esze. Azután arról a nagy bánatról szólt, mely gyermekük szívét eltöltötte, úgyszólván az saját magát ajánlotta fel a hegyiszellemnek áldozatul. Elbeszélte végül azt is, hogy hol és miképpen segítette meg őket a hegyiszellem, számgyökérből jött erdei emberke képében.

– Mutasd meg nekem is ezt a titokzatos helyet! – kérte Szul Jáng Kil Jángot. – Elvégre testvérek vagyunk, segítenünk kell egymást!

– Rendben van! – válaszolt Kil Jáng, és egy vesszőt adott öccse kezébe, de nem az ő saját varázsvesszőjét, majd így oktatta ennek használatára:

– Most elmegyünk, és megmutatom neked azt a bizonyos helyet, de ügyelned kell arra, hogy a varázsvesszővel csak éjfélkor szabad a szám-gyökér földjét megcsapnod!

Alkonyat felé azután felkerekedtek, és Kil Jáng odavezette Szul Jángot, ahol fia a szám-gyökeret találta. Egy kis lyuk mutatta a helyet, ahol a minap még a gyökér rejlett. Kil Jáng ezután gyorsan eltávozott, öccsét otthagya egymagában.

Szul Jáng egy ideig ide-oda bolyongott az erdőben, és várt, amíg a telehold az ég közepére nem ért, majd odament a kis gödröcskéhez, ami még annak idején keletkezett, amikor Ke Dong kihúzta onnan a szám-gyökeret. Megcsapta vesszőjével a földet, és közben így szólt:

– Teremjen itt egy öklönyi aranydarab!

Ebben a pillanatban ökle, melyet a kívánságmondás közben vidáman lóbálgatott, megmerevedett, és arannyá lett. Nem tudta többé mozgatni, de még az ujjait sem bírta a másik kezével szétfeszíteni egymástól. Egészen belevörösödött a nagy erőlködésbe, hogy ujjait hajlítgassa, de azok olyan merevek maradtak, akár a kő. Elhajította hát a varázsvesszőt, és sietett haza.

Felesége az első pillanatban amikor meglátta az arannyá vált öklöt, ugrándozott örömeiben, később azonban, amikor felismerte,

hogy férje tehetetlenné, nyomorékká vált, elszomorodott, és átsietett sógorához segítségért. Kil Jáng azt ajánlotta, hogy azonnal keljenek útra, és menjenek ki a hegyiszellem földjére, s újra idézzék meg.

Ismét ott állott tehát Szul Jáng és felesége az erdő szélén és kapaszkodtak felfelé a hegyre. Ismét éjfél felé járt az idő. Szerencsére fényesen sütött a hold, és jól lehetett látni a számgöyökér helyén levő kis gödröcskét.

Így szólt ekkor Szul Jáng:

– Idézlek, hatalmas hegyiszellem! Vedd vissza, kérlek az aranyöklöt, de büntess meg szívtelenségemért igazságosan!

Ekkor záporozva hullott mindkettőjükre a sok vesszőcsapás, úgyhogy elterültek a földön, és ott feküdtek, mint valami hullák. Szul Jáng visszanyerte húsból-vérből való kezét, és hallani sem akart többé vagyonról, sőt egyszer s mindenkorra kigyógyult a kapzsiságból.

Időnként meg-megjelent Kil Jáng házában afféle kéregető öregasszony. Egy alkalommal véletlenül elcserélte saját botját azzal a varázsvesszővel, amelyet Ke Dong annak idején a hegyiemberkétől kapott. Ám ez a bot túl vékonynak bizonyult, összetört útközben az öregasszony kezében: úgyhogy félrehajította. Így hát Kil Jáng elveszítette varázsvesszőjét, de nem bánkódott emiatt, anélkül is boldog és elégedett volt. Élete folyamán mindenkor hálával gondolt a jóságos hegyiszellemre.

A POLOSKA, A TETŰ MEG A BOLHA

Réges-régen történt. Hatvanéves lett egy poloska, és hogy méltóképpen megünnepelje ezt a szép napot, olyasmi lakomát rendezett, amit errefelé hvangabnak hívnak, és amit akkor szoktak rendezni, amikor valaki befejezte életének hatvan évre terjedő szakaszát. Meghívta hát két legjobb barátját, a tetűt meg a bolhát.

A tetű meg a bolha igen örült a meghívásnak, és elhatározták, hogy együtt mennek vendégségbe. A fűrge bolha elől ugrándozott, nem törődött a tetűvel, és hamarosan messze maga mögött hagyta. A tetű is szedte a lábait, de nemigen bírta az iramot, mivel a lába rövid, teste pedig pocakos volt. Így kiabált hát a bolha után:

– Várj már meg, barátom! Mivel úgy hívtak meg bennünket, mint tiszteletre méltó vendégeket, megfelelő higgadtsággal is kell viselkednünk. Ne ugrándozz hát összevissza olyan türelmetlenül!

A bolha egy ideig valamivel lassabban ment, ám hamarosan megint elveszítette a türelmét, már csak azért is, mert időközben alaposan megéhezett. Nekiiramodott, és rohant egyenesen a poloska háza felé. Az asztalokat már roskadásig megrakták ingyenc falatokkal és finom italokkal. Ezt látva, a bolha így szólt a vendéglátó poloskához:

– Igen megszomjaztam az úton, innék egy csészényi bort!

Erre a poloska színültig megtöltött egy csészét gyöngyöző borral, és átnyújtotta a bolhának. Azután kiballagott az útra a tetű elébe, mivel gyanította, hogy egy olyan kövér test cipelése, mint a tetűé, nagyon fárasztó, és meglassítja a járását.

Miközben a bolha rájuk várakozott, meg-megtöltötte csészéjét az ottlevő kannákból, és egészen belepirult a borivásba. Mikor végre a poloska visszaérkezett a tetűvel, a bolha már egészen becsípett, és egy dalt zümmögött. A boroskannák pedig ott álltak üresen. A tetűt már amúgy is felbosszantotta a bolha eddigi viselkedése, az üres kannák láttára végleg kijött a sodrából, és képen törülte. Erre azután nagy veszekedés támadt! A tetű meg a bolha között harcra került sor, keményen viaskodtak egymással. A poloska közjük vetette magát, hogy szétválassa őket, de hiába, azok csak marták egymást eszeveszettül. Egyszer azután a nagy nekirugaszkodásban a szegény házigazda fejére estek, és összelapították a szerencsétlent.

Attól fogva lapos a poloska, vöröses a bolha képén a bőr, és azóta viseli a tetű a hátán a bolha rúgásának nyomait.

A MADARAK NYELVE

Élt egy ember, Li Tha Csinek hívták, és értett a madarak nyelvén. Megy, mendegél egyszer ez a Li Tha Csi, és látja ám, egy varjú repül arra, és így kiált oda neki:

– Kao, kao! Gyerünk, gyerünk!

Követte hát a varjút, és egyszer csak megpillantott egy nagy darab húst. Nosza felkapta, és levest kezdett főzni magának.

Odalépett hozzá ekkor egy ember, és szemére lobbantotta, hogy levágta a tehenét.

S Li akárhogy is mentegetőzött, az idegen a városba hurcolta, a bíró elé, és Li elmagyarázta a bírónak, hogy is történt a dolog.

– Rendben van – így a bíró –, ha csakugyan értesz a madarak nyelvén, akkor mondd meg, mit kiáltoz az a galamb, amelyik ott ül azon a fán.

– Azt mondja, belegabalyodott a pókhálóba.

Odamentek, megnézték: csakugyan belegabalyodott a pókhálóba.

– Ezt te láthattad is – vélte a bíró.

S minthogy már beesteledett, és valamennyi madár elröpült, a bíró megparancsolta, hogy Lit zárják reggelig a tömlöcbe.

A börtönben pedig az ablakon át Li térdére pottyant egy fecskefióka a fészekből. Li a saját nyálával etette meg, és mivel nem tudta visszarakni a fészekbe, a mellére tette.

Másnap, amikor ismét a bíró elé vezették, a bíró ezt mondta neki:

– No, jól van. Egy fecske kering feletted, és kiáltoz. Ugyan mit mond?

– A fiókáját kéri vissza: ugyanis bepottyant hozzám a tömlöcbe, és most vissza kéne tenni a fészekbe.

Ekkor mindketten odamentek a fecskefészekhez, és mihelyt Li visszarakta a fiókát a fészekbe, odarepült a fecske, és hangos csicsergéssel köszönetet mondott Linek, azzal elhallgatott.

A bíró ekkor így szólt:

– Ilyen ember valóban nem követhet el semmi rosszat.

És szabadon engedte Lit.

A ZÖLD BÉKA

Réges-régen, még annál is régebben történt.

Valahol vidéken állt egy házikó, mely egy zöld levelibékáé volt. A lapulevéllal borított kicsike kunyhóban a békaanya meg a fia éldegéltek kettesben.

Ez a békafiú azonban soha nem hallgatott anyja szavára, bármire kérte is, mindig az ellenkezőjét csinálta.

Amikor az anyja a szövőszéken vásznat szőtt, és arra kérte, menjen egy kicsit játszani, egész nap a házban rendetlenkedett, lármázott, amikor pedig az anyja a mezőre ment, és meghagyta, hogy játszadozzon odahaza, a házban, a falu másik végére szaladt, és a környékbeli gyermekekkel verekedett.

Így történt ez az évésben is. Amikor azt mondta a fiúnak, hogy lassan egyen, csak azért is kapkodva evett, de alighogy lenyelte az ennivalót, máris öklendezett.

Akárhogy is, ez a békafiú igazán haszontalan teremtés volt.

Ha anyja arra kérte, menjen a hegyre, és hozzon fát, a folyóhoz ment, és egész napon ott úszkált, és amikor a folyóhoz küldte, halat fogni, a hegyre kapaszkodott fel, és ott helytelenkedett.

Egyáltalában nem hallgatott békaanya egyetlen szavára sem, és csak összevissza barangolt.

Búslakodott is a békaanya haszontalan fia miatt, olyannyira, hogy végül belebetegedett.

A beteg békaanya állapota egyre súlyosbodott, már-már a halálán volt.

Egy nap magához szólította a békafiút, és így szólt:

– Egyetlen gyerekem, édes fiam! megkérlek valamire. Amikor meghalok, ne temess a hegyre, hanem a folyó partján hantolj sírt nekem.

A békaanya elmondta utolsó kérését, és ezzel örökre lehunyta a szemét.

A békaanya valójában azt szeretne volna, hogy a hegyen temessék el. De mivel jól tudta: ha azt kéri, hogy a hegyen temessék el, mindig ellenkező fia pontosan a folyó partjára temeti, ezért kérte arra, hogy semmi szín alatt ne temesse a hegyre, hanem a folyó partján hantolja el.

A békafiú most érezte igazán, mit jelent anyja elvesztése; az egész ház sivárnak, üresnek, elhagyatottnak látszott, s a napi étkezés is gondot jelentett számára. Megrázó zokogásban tört ki belőle a szomorúság.

Egy darabig elfojtott hangon sírt, majd öklével szétkenve könnyeit, mély gondolatokba merült.

“Míg anyám élt, nem hallgattam rá, csak keserűséget okoztam neki! Bár anya utolsó kérése furcsa ugyan, szavai szerint kell cselekednem!”

A békafiú, miután mindezt meghányta-vetette magában, óvatosan fogta anyja holttestét, és a folyó partjára, a homoktakaró alá temette.

Ezért megy fel a békafiú, ha esik az eső, a fa ágára. Onnan lesi anyja sírját, és közben folytonosan sír.

– Anyám sírját elmossa-e a víz, ke-ke, ke-kekek?...

– Anyám sírját elmossa-e a víz, ke-ke-kek?....

Azt mondják, hogy a zöld levelibéka, mikor beköszönt az esőzés, és megduzzad a folyó vize, azért sírja olyan izgatottan: “ke-ke, ke-ke-kek”, hogy megtudja, vajon nem mossa-e el a víz a folyó partjára temetett anyja sírját.

A CSODÁS ŐRLŐKŐ

Régen, valamerre, élt egy Bá U nevű paraszt, igen nagy szegénységben.

Hiába vette bérbe dúsgazdag bátyja földjét is, mire eljött az ősz, és kifizette tartozását, már az esztendő vége előtt fogytán volt az élelmük.

December utolsó napja volt, s a hó nagy, puha pelyhekben hullott, mint megannyi kibomló fehér bazsarózsabimbó.

– Éhes vagyok, no!

– Adj enni, no!

A gyermekek Bá Uék házánál éhesek voltak, és ennivalót követeltek, mert már harmadnapja nem láttak betevő falatot sem.

– Anya, odaát Dol Szöéknél rizstésztalevest főznek újévre!

– Anya, Száng Ká Meék malátás tésztát készítenek!

S a gyermekek állandóan csak az ételt emlegették.

Édesanyjuk alig tudta sóhajait visszatartani, és bármennyire is nehezebbre esett, végül így szólt férjéhez:

– Figyelj ide! Menj a bátyádhoz! Nem éhezethetjük a gyerekeket újév napjáig. Még akkor is próbálj kérni tőle, ha csak egy főzetnyi rizst ad csupán!

Bá U szótlanul lábára kötözte rizsszalma papucsát, ujjait megropogtatva felállt, és így szólt:

– Épp a bátyám adna rizst, mikor olyan zsugori?!

S ezzel kilépett az ajtón. Bár december volt, egy szál rongyos felsőruha takarta testét.

Odakint fújt a szél, és vad hóvihar tombolt.

A metsző, dermedtő hidegben Bá U fogvacogva haladt az utcán.

Bátyjának a háza a meredek Kácsi szoros^{11} után következett. A gazdag, terjedelmes házban, amely kilencvenkilenc helyiségből állt, éppen az újévre sütöttek-főztek, s a sülő, párolgó húsok illata, a mártások szaga elárasztotta az egész környéket.

Amikor Bá U megérezte a hús finom szagát, három napja üres gyomra korgott, s akkorákat nyelt, mintha tyúktojás került volna a torkába.

Amint gazdag testvére kapujához ért, tizenkét kutya és húsz lúd támadt rá dühösen, ugatva és sziszegve.

A kutyaugatásra a gonosz lelkű gazdag testvér nyitotta ki a nyikorgó kis tolóajtót.

Az ajtó előtt öccsét, Bá Ut pillantotta meg, aki összetett kézzel, fejét meghajtva köszöntötte őt.

– Te semmirekellő! Ahelyett, hogy a jövő évi mezei munkák előkészítésén serénykednél, úgy jársz-kelsz, mint akinek jól megy a sora! – támadt rá a gonosz testvér az öccsére.

– Bátyámuram, holnap újév napja, és mivel nincs mit ennünk, a gyerekek éhen pusztulnak!

– Vagy úgy? Azért koldulsz hát, mert az év utolsó napja van? Az ilyen lusta semmirekellő koplalva él! Nem takarodsz nyomban?

S a gonosz testvér dúlt-fúlt a méregtől. Bá U, bátyja lelketlenségét látva, legszívesebben leköpte, és faképnél hagyta volna, de amint maga elé képzelte az éhes szájakat, s mohó tekintettel várakozó gyermekeire gondolt, azt remélve, hogy hátha mégis kap valamit, újra kérlelni kezdte bátyját:

– Mély alázattal könyörgök, ha csak főzetnyi rizst kegyeskednél kölcsönadni, újév után megadom!

– Hogy még rizst? Te csirkefogó!

S a gonosz testvér pipája szárával nagyokat koppantott a ház előtti döngölt padlóra, és rikácsolva kiabálta:

– Már nem is tudom, mennyi rizst vittél el tőlem, és most újra rizst adjak, hé?

– Hiszen mindent visszaadtam a múlt őszön a szérűben! – felelt Bá U döbbsen. Gonosz testvéréből kihalt minden emberi érzés meg kötelességtudat, és úgy beszél mindarról, amiért ő sokszorosán megdolgozott, mintha nagy hálával tartozna érte.

– Nekem sincs több rizsem! – zárta be a gonosz testvér a kis tolóajtót.

– Tisztelt bátyám, a gyerekek éheznek! – szólalt meg még egyszer Bá U könyörgő hangon.

A ház ura erre ki sem tekintett a házból, csak erélyes hangja hallatszott, amint a szolgát hívja, és parancsot ad:

– Eredj a magtárba, és adj neki abból a hároméves régi kölesből vagy két dőnyit,^{12} aztán küldd el!

Bá U nem tehetett mást, tarisznyájába rakta a két dőnyi kölest, amit a szolga odavetett, s a havas úton botorkálva hazafelé indult.

Amint a Kácsai szoros közepén levő útszéli kis fogadóhoz ért, bement, hogy egy kicsit megpihenjen. A fogadóban nem volt más vendég, csupán egy hetven év körüli, fehér hajú öreg, aki ott üldögélt, egy nagy őrlőkövet tartva maga előtt.

Az öregnek nagy bánata lehetett, mivel akkorákat sóhajtozott, hogy a föld majd belerepedt.

– Jó öreg, miért fáradozol ebben a téli időben ezzel az őrlőkövel? – kérdezte Bá U, mivel mindenképpen különösnek vélte a dolgot.

– Szomorú a sorsom, mindennél elkésőbb! – sóhajtott megint egyet az öreg, majd hozzáfogott, hogy elmesélje szomorú történetét. – Egyetlen rokonom, az én kis fiúunokám, szülők nélkül nevelkedett. Már három éve annak, hogy ez a kisgyerek megbetegedett. Hiába főzöm neki a híg pépet, és adom az orvosságokat, semmit sem javul az állapota. Azt mondták, a beteget burgonyakásával kell etetni. Most meg, amióta a betegsége súlyosbodott, olyannyira, hogy már lélegzeni is alig bír, egyre azt hajtogatja, hogy híg köleskását szeretne enni! Végül, hogy megfőzhessem neki a köleskását, nem is tudván, vajon nem utolsó kívánsága-e, elcipeltem magammal ezt az őrlőkövet a gazdag emberhez, aki a hegy tövében lakik. Úgy gondoltam, hátha elcseréli egy dönyi kölesre. De az a lelketlen, gaz ember, akinek csak a pénz a mindene, azt mondta, hogy most nincs szüksége őrlőkőre, és nem cseréli el kölesre. Mivel üres kézzel kell visszamennem, úgy sajog a szívem, hogy majd meghasad.

Az öreg a mellét verte öklével, és zokogott. A hegy tövében levő gazdag ház, Bá U bátyjának háza volt.

Bá U könnyekre fakadt a megható történet hallatán, megsimogatta a tarisznyáját, és az járt az eszébe: “Haldokló unokájának az utolsó kérését sem teljesítheti...”

Hiába is jelentek meg szeme előtt a reá váró gyermekei és felesége, az öreg sanyarú sorsának hallatán bűnnek tartotta volna, hogy részvétlenül továbbálljon.

“Hiszen a mi gyerekeink legalább nem betegek...” – gondolta, és tarisznyáját az öregnek nyújtotta.

– Hol van a világon még egy ilyen könyörületes ember? – kérdezte az öreg meghatódva, és annyira örült, hogy azt sem tudta,

mitévő is legyen.

– Hát akkor legalább ezt az őrlőkövet fogadd el!...

– Köszönöm, nekünk is van odahaza!

– Akkor is vidd el, és próbáld ki! Nincs már erőm, hogy tovább cipeljem!

Bá U nem ellenkezett, hanem magával vitte az őrlőkövet, amelyet az öregtől kapott.

– Apa ennivalót hoz! – ugrándoztak örvendezve apjuk visszatértét leső gyermekek, megpillantván Bá Ut, aki hátán valami nehéz teherrel közeledett, és szinte el is felejtkeztek éhségükről.

Anyjuk kezét fogva mentek apjuk elé.

Ám amikor meglátták, hogy apjuk egy mihaszna őrlőkövet cipel, a gyermekek meg az asszony is elkecserekedtek, és erőt vett rajtuk az éhség, és forgott körülöttük a világ.

Bá U felesége nem is várt tovább, hanem elővette a magnak való szójababot, amelyet olyan féltve őrzött, hogy megfőzze híg főzeléknek, a gyermekeknek vacsorára.

A megmosott babot azzal az őrlőkövel örölte meg, amelyet Bá U hozott magával. A babliszt olyan finoman ömlött ki a zúzóké réséből, mint a lágyan folyó méz.

“Ejha, milyen jó is lenne, ha ez mind rizzsé válna!” – áhítozott magában az asszony, miközben vigyázva, szül-szül, szü-ri-szül-szül, az őrlőkövet forgatta.

Ám akkor mi történt, mi nem?

A szójaliszt helyett gyöngyfehér rizs ömlött sűrű sugárban az őrlőké alól! Bá U családja annyira meglepődött és örvendezett, hogy még a szájuk is tátva maradt.

– Szül-szül, szü-ri-szül-szül... – Az őrlőké csak forgott tovább. És a rizs is szakadatlan ömlött.

– Ejha, hova is tegyünk ennyi rizst? Jó lenne, ha már abbamaradna! – szólalt meg Bá U, amikor a rizs már nagy halomban állt a szobában. Erre az őrlőké fokozatosan lelassult, és a rizs sem ömlött tovább.

– Rizs már van, de nincs belevaló! Ha valami hús is akadna! – jegyezte meg akkor Bá U nagyobbik fia.

– Szül-szül, szü-ri-szül-szül... – indult el újra a őrlőkő, és egymás után tálalta a marhahúst, disznóhúst és mindenféle halat.

– Hát ez bizony olyan őrlőkő, amely minden kérést teljesít!

Bá U családja annyira odavolt, hogy szinte ugrándozott örömeiben.

– Anya, de jó is lenne, ha az őrlőkő ruhát adna, amelyet újév napján felvehetnék! – szólalt meg Bá U legkisebb fia.

– Szül-szül, szü-ri-szül-szül... – Az őrlőkőből különböző színű és mintájú selymek omlottak suhogva.

– Ejha, most már a ház is nagyobb lehetne, hogy ez a sok minden beleférjen! – csapta össze a kezét az anya, és alighogy a kívánsága elhangzott, Bá Uék egy szempillantás alatt palotának beillő házban találták magukat.

Nagy örömnepet csaptak, és a környék minden lakóját meghívták. Sőt mi több, Bá U sok értékes ajándékot osztott szét a szegény emberek között, és segített mindenkin, hogy sorsán lendítsen.

Amikor a gonosz testvér hírért vette Bá U szerencséjének, aki máról holnapra dúsgazdag ember lett, a gyűlölet és kapzsiság majd esztét vette.

– Te csirkefogó, azt hiszed, hogy magadnak tarthatsz meg mindent? Bátyád vagyok, hamarjában add elő azt az őrlőkövet! – s a gonosz testvér végül is elvitte Bá Utól az őrlőkövet.

Mire a nehéz terhet verejtékezve és nyögve hazacipelve, a torka teljesen kiszáradt.

– A méznél is édesebb és üdítőbb pálinka csorduljon az őrlőkőből! – parancsolta rekedt hangon, s türelmetlenül megforgatta az őrlőkövet.

– Szül-szül, szü-ri-szül-szül... – Ahogy az őrlőkő forgott, a pálinka bugyogva ömlött belőle. A gonosz testvér egy mély tálba engedte az italt, és mohón öntötte magába. Hirtelen úgy berúgott, hogy holtrészezen zuhant a földre.

Az őrlőkő pedig, mivel nem volt senki, aki megállítsa, szakadatlanul forgott tovább, és az erős ital zuhogott belőle; ellepte az egész helyiséget, majd onnan is kitörve, mint valami áradat ömlött ki a szabadba. A váratlan áradat láttán az emberek

összesereglettek. Bá U is futva érkezett, amikor a hírt meghallotta, és megállította az órlőkövet.

Az önző és kapzsi testvér azonban belefulladt a töméntelen sok italba.

A TIGRISSZELLEM

Indsong király idejében élt egy nagy hírű, tiszteletre méltó tudós, Szo Hoa Dannak hívták. Az ország minden könyvtárát áttanulmányozta, elsajátította Buddha titkos, ősi tanítását, és még a jövőt is előre látta. Felismerte azonban a földi javak értéktelenségét, otthagya a világi életet, egy távoli vidéki helyre költözött, és ott gyermekeket meg ifjakat oktatott Buddha szent tanítására.

Egyszer, amikor ott állt a gyermekek között, hirtelen egy öreg bonc tűnt fel az ajtóban, szó nélkül belépett, mély meghajlással üdvözölte a tanítót, valamit mormogott, majd sarkon fordult, és ment is tovább. A tanító arcára nagy aggodalom és bánat ült. A gyermekek tanácstalanul nézték, majd megkérdezték, hogy mi bántja. Szo Hoa Dan mester ezt válaszolta:

– Az öreg bonc, aki itt járt, a közeli hegyekből jött, és egy vérengző tigris szándékát közölte velem. Azt mondta, hogy holnap lakodalmat tartanak itt a közelben. A tigris azért jön el a lakodalmas házhoz, hogy az éjszaka folyamán elragadja és felfalja a menyasszonyt. A násznép semmit sem tud a közelgő veszedelemről, azért ülök itt ilyen aggódó, szomorú arccal.

Volt a tanítványok között egy rendkívül vakmerő fiú, aki haragudott mesterére aggodalmaskodó természete miatt; most hirtelen a következő kérdést tette fel a tanítónak:

– Mondd, mesterem, nem lehet elkerülni a veszélyt, ha az ember előre tud róla? Nem lehet a násznépnek valamiféle segítséget adni, amely megmenti őket e veszedelemtől?

Az öreg egy ideig gondolkodott, majd így válaszolt:

– Van egy megoldás, de olyan nehéz, hogy szinte kivihetetlen! Egy közönséges emberi lény nem tud ezzel a feladattal megbirkózni.

A tette kész tanítvány tovább faggatta mesterét: mondja el, mi a megoldás.

– Van egy ritka értékű, szent könyv – fűzte tovább szavait a mester –, Buddha szent könyve. Kumkang-kjangnak^{13} hívják. Aki e könyvet hibátlanul el tudja olvasni, az megmentheti a menyasszonyt, elháríthatja a veszedelmet. De ha csak egy hiba is becsúszik az olvasásba, megtörik a varázs, menthetetlen a menyasszony, és még talán az olvasó is odavész!

E szavak után a tanító előhozta a híres, ősi, szent könyvet, és meghatottan az asztalra tette.

A vakmerő fiút haraggal és keserőséggel töltötte el, hogy a tigris ilyen veszélyt zúdíthat a menyasszonyra. Megesküdött tehát, hogy megmenti a leányt:

– Ha a hegyek leomlanak, és a tenger kettéhasad, még akkor is megmentem! Ha nyomorúságos földi halandó vagyok is, egy porszem, egy semmiség, a szent könyvet mégis hibátlanul elolvasom, és minden erőmet latba vetem a szegény veszélyeztetett leány megmentésére!

Az öreg tanító beleegyezett. Hamarjában szerzett egy jól futó lovat, felültette rá a lelkes tanítványt, rácsapott ostorával a ló hátára, s a menyasszony távoli faluja felé indította. Öreg este lett már, amire megérkeztek oda.

A ló egy gazdag ember háza előtt állt meg. Az emberek éppen nehéz ládákat cipeltek, a menyasszony hozományával: szép ruhákkal, értékes tárgyakkal és miegymással. Sok vendég gyűlt egybe, és sokan tolongtak a ház előtt. A fiú csak nagy ügyel-bajjal vezette át lovát a tömegben. De végül is eljutott a ház kapujáig. Kiáltására, hogy valami fontos hírt hozott, végre előkerült a ház ura, aki azonban ugyancsak bosszankodott a zavarás miatt. Megtudván a fiútól, hogy nagy veszedelem vár a menyasszonyra, így kiáltott fel:

– Fiam, te úgy látszik, eszedet vesztetted! Hogyan beszélhetsz ilyen badarságot? Micsoda veszedelem fenyegethetné fiunk menyasszonyát?

– Pedig fenyegeti – válaszolta a fiú –, és ráadásul én egyedül menthetem meg őt ettől! Ha hisztek nekem, megkísérlem, hogy megmentsem, csak az a fontos, hogy mindent úgy rendezetek, ahogy én parancsolom!

A ház ura megijedt, és felhagyott a gúnyolódással. Olyan érzése támadt, mintha villámcsapás érte volna házát a derült égből, és a ház tüzet fogott, és lánggal égne. Bár eleinte nem hitt a fiúnak, mégis gondolkodóba ejtette a rossz hír, meg a fiú határozott beszéde. Aggódott házáért és családjáért. Kérte tehát az idegenből jött fiút, hogy segítse meg, és mindent megígért, csak hogy a menyasszony megmeneküljön.

A fiú ekkor úgy rendelkezett, hogy zárják be a menyasszonyt négy nyoszolyóleánnyal együtt egy szobába. Semmi módon, bármi történjék is, ne engedjék, hogy a menyasszony kitegye onnan a lábát. Ő maga a verandán ült le, és egy nagy gyertyát tett maga elé. Meggyújtotta, és hangosan, egybefüggően olvasni kezdte a szent könyvet.

Alighogy a vendégek a közelgő veszedelemről értesültek, szétszaladtak, és bezárkóztak házaikba.

Az éjjeliőr harmadik kiáltásakor hirtelen szörnyű tigrisüvöltés hallatszott a ház előtt. Olyan erős volt ez az üvöltés, mintha a menny dörögne. Az ablakon át látták, hogy egy öreg, hatalmas termetű tigris veti át magát a kerítésen, körbe fut a ház udvarán, és ott áll meg, annak a szobának az ablaka előtt, amelyben a menyasszony rejtőzött. Oda akart betörni. Fel is ugrott néhányszor az ablakpárkányra, azonban meghallotta Buddha szent szavait, és elhagyta az ereje. Egyre jobban gyengült, és végül vicsorogva húzódott vissza a ház udvarába. A ház lakói elsápadtak az ijedelemtől, egyikük sem mert megszólalni, egy árva szót sem bírtak elrebegni. Szinte megbénultak rémületükben. Csak a tanítvány nem vesztette el nyugalmát, és tovább olvasta fennhangon a szent könyvet. Még csak meg sem remegett a hangja, bármennyire félt is.

A tigris megint nekiveselkedett. Ezúttal az ajtónál próbálkozott. Mindenáron be akart rontani a menyasszonyhoz. De mintha a leányt is valami titkos erő hajtaná, felugrott, kitepte magát a leányok gyűrűjéből, és az ajtóhoz rohant, támadója elé akarta vetni magát. A leányok alig bírták visszatartani. A tigris ismét erejét vesztette, visszazuhant a földre, az ajtó elé. Hamarosan harmadszor is nekirugaszkodott, most megint az ablaknak ugrott; ám Buddha szavai ostorként csaptak reá, és megint elapadt az ereje. Így tartott ez, ki tudja, meddig. Valahányszor a tigris nekirugaszkodott, a menyasszony megszállottként az ajtó felé rohant, hogy feltépje, és kiszaladjon az éjszakába. De a leányok lefogták vergődő társukat. A tigris egyre dühödtebben üvöltött, de az ajtó meg a ház állta a támadást.

Sokszor lódult neki az ajtónak, de a fiú csak egyre olvasott. Amikor a könyv végére ért, és az utolsót lapozta, és az utolsó szót is elolvasta, kelet felől már derengett az ég alja, az éjszakának is

végére jutottak. Pirkadáskor a tigris eltűnt, nem látta többé senki sem. Üvöltését sem hallották azóta. A menyasszony ájultan roskadt össze a kimerültségtől. Friss vízért szaladtak, és nagy nehezen eszméletre térítették. A falubeli emberek varázslatnak tartották a dolgot, és úgy emlékeztek vissza rá, mint valami rossz álmra. A ház lakói azonban jól tudták, hogy több volt ez rossz álomnál. Igen megköszönték a fiú segítségét, olyan nagy tisztelettel, mintha maga is jó szellem vagy Buddha tanítványa volna. A ház ura végül száz aranyat nyújtott át a fiúnak, de a fiú nem fogadta el az ajándékot: megelegedett az örömmel, hogy megmentette egy ember életét. Felszállt a lovára, és visszatért öreg mesteréhez.

A tanító ezzel fogadta:

– Teljesítetted veszélyes és nehéz feladatodat, dicséretet érdemelsz ezért, de megmondom azt is, hogy háromszor elvétetted az olvasást!

– Az lehetetlen! – kiáltott a tanítvány méltatlankodva –, mindent úgy olvastam, ahogy a könyvben írva volt!

Az öreg nem jött ki a sodrából, és elmondta, honnan tud a történetekről:

– Ugyanaz a bonc járt itt nálam, aki a tigris tervét elárulta, és így szólt: “Köszönöm, hogy megmentetted egy ember életét, de a tigris háromszor majdnem bejutott a házba, mert három hiba csúszott az olvasásba!” Gondolj csak vissza, fiam, melyik szónál tartottál, amikor a tigris az ajtónak támadt.

A tanítvány elővette a szent könyvet, megnézte, és visszaemlékezett, hogy hol tartott az olvasásban, amikor a tigris üvöltve nekirohant a háznak; mestere valóban igazat állított: olvasás közben tudatlanságból rosszul mondott három szót. Belátta hibáit, kigyógyult elbizakodottságából, és még alázatosabban mélyedt el Buddha szent tanaiban.

Mindannyian, akik az öreg mestertől tanultak, egyaránt belátták, milyen ereje van Buddha szavainak, és milyen nagy segítséget nyújthat e szavak tudása.

A KÉT VÁNDOR ÉS A MEDVE

Egyszer két ember, aki együtt vándorolt az úton, ígéretet tett egymásnak, hogy ha valami baj történik velük, egymás segítségére sietnek.

Amint egyszer a völgybe értek, egy nagy medvével találkoztak. Az egyik ember hirtelen támadt ijedségében elfelejtkezett társának tett ígéretéről, és felmászott egy magas fára, ahol elrejtőzött. A másíknak nem volt mit tennie, szembe kellett szállnia a medvével. Ekkor hirtelen eszébe jutott, amit hallott valamikor, hogy a medve nem bántja a halottakat. Ezért színlelte, hogy meghalt, a földre vetette magát, s a lélegzetét is visszafojtotta. A medve a fekvő emberhez cammogott, orrával megérintette a vándor orrát, majd megtapogatta a fülét meg a mellét is. A vándor valóban olyan volt, mint egy halott, mivel lélegzetét is teljesen visszafojtotta, és így a medve valóban azt hitte, hogy meghalt, és elment másfelé. Mikor a medve már jó messze járt, a fán levő ember leászott, és megrázta még földön fekvő társát.

– Láttam, hogy az a rusnya medve az orrát a füledhez dugta, és valamit súgott neked. Mit mondott olyan titkolózva? – kérdezte társától.

Társa így válaszolt:

– Hüm, nem mondott semmi különöset, csak azt a tanácsot adta, hogy ne barátkozzam olyan emberrel, aki nem segít rajtam, ha bajba jutok!

KONCSI ÉS PÁCCSI

Valahol réges-régen élt boldogan egy paraszt a feleségével. Amikor kisleányuk született, Koncsinak nevezték el. Egyszer megbetegedett az asszony, és az ismeretlen kór a sírba vitte. A paraszt sokáig siratta, de pár év múlva mégiscsak megnősült. Koncsi mostohaanyjának is volt egy leánya, Páccsinak hívták.

Telt-múlt az idő. Koncsi tizedik életévét töltötte be, amikor édesapját is elvesztette.

Sokat szenvedett gonosz mostohájától és mostohatestvérétől, hiába volt mindig szófogadó és engedelmes.

Mostohaanyja parancsára ő főzött, és a mezei munkát is szorgalmasan ellátta.

Egyszer a mostoha mind a két leányát elküldte füvet gyomlálni. Az édes leányának vaskapát adott, és egy közelben levő homokos földre küldte. A mostoha e lányának fakapát adott, és egy távoli, kavicsos földre zavarta. Alig fogott hozzá Koncsi a munkához, eltört a fakapája. Meg is éhezett, mert mostohája nem adott neki ebédet. Nagyon elfáradt, és keserves zokogásra fakadt.

Hirtelen a felhők közül egy sárga ökör jelent meg, és megkérdezte Koncsit:

– Miért sírsz?

Koncsi nagyon elcsodálkozott. Abbahagyta a sírást, és elpanaszolta, milyen rosszul bánik vele mostohaanyja.

– Azért sírok, mert szomorú vagyok – tette hozzá.

A sárga ökör végighallgatta, és nagyon megsajnálta a szegény árvát. Így vigasztalta:

– Ha valóban ilyen sanyarú a sorsod, akkor cselekedj úgy, ahogy mondom! A folyó szélén mosd meg a lábad, a folyó vizében beljebb pedig az arcodat, és meglátod, utána minden jóra fordul!

Koncsi megmosta a folyóban a lábát is, meg az arcát is, ahogyan az ökör mondta. Amikor visszament a kavicsos földre, az ökör jó vaskapát adott a kezébe, és finom gyümölcscsel és mogyoróval ajándékozta meg. Ezután eltűnt a felhők között.

Koncsi jóllakott, és könnyen elvégezte munkáját. Amikor besötétedett, a gyümölcscsel kezében hazasietett, hogy mostohaanyját és hűgát is megkínálja. Hazaérve, a kaput zárva

találta, mostohája a leányával együtt vacsorázott, és Koncsi zörgetésére nem válaszolt senki sem.

– Páccsi, nyiss ajtót, finom gyümölcsöt hoztam – kiáltotta Koncsi.

Páccsi kételkedve kérdezte:

– Ugyan már, honnan van neked gyümölcsöd? Csak hazudozol! – És rá sem hederített Koncsi könnyörgésére.

– Nem hazudok, nyiss ajtót! – erősködött Koncsi.

– Hát ha igazat beszélsz, dugd be a gyümölcsöt a résen keresztül! – hangzott a válasz.

Koncsi bedugta a gyümölcsöt, de még a mogyorót is.

Az anya meg a leánya megette mindet, és végre az ajtót is kinyitották.

A mostoha köszönés helyett megszidta, és azt akarta tudni, honnan lopta a finom gyümölcsöt. Az egyik oszlophoz kötözték, és alaposan meg is verték.

Telt-múlt az idő. Történt egyszer, hogy a mostoha lakodalomba ment a leányával egy faluba a folyón túl.

Megkérdezte Koncsit:

– Te is látni akarod a menyasszonyt? Fejezd be a szövést először, hántolj meg egy zsák rizst, és töltsd tele vízzel a hordót. Azután eljöhetsz!

A nagyhordónak lyukas volt a fenéke. Koncsi akármennyi vizet öntött bele, sosem telt meg. Elfáradt, és keserveset sóhajtott. Hirtelen vagy varangyos béka toppant elé, és így szólt:

– Majd én betömöm a lyukat, te csak hozd a vizet!

A béka csakhamar betömte a lyukat, és Koncsi gyorsan telehordta vízzel a hordót.

A rizshántolás nagyon nehéz munka egy tizenöt éves kisleánynak. Koncsi szorgalmasan dolgozott, de hamar kimerült.

Akkor egy csapat veréb szállt oda, és azt csiripelték:

– Nem eszünk belőle, csak a héját szedjük le! Nem eszünk belőle, csak a héját szedjük le! – És az egész rizst meghántották.

Hátra volt még a szövés, csak mire az elkészül, mehet a lakodalomba. Koncsi szorgalmasan dolgozott, de a vékony fonállal nagyon lassan haladt a munka. A kisleány akkor az égre nézett, és így sóhajtozott:

– Jaj, mit vétettem én, hogy ennyit kell szenvednem?

Még ki sem mondta e szavakat, egy piros ruhás tündér jelent meg, és így szólt:

– Koncsi, ne sírj! Az égből mindent láttam. Segítek neked, mert mindig szorgalmas és becsületes kisleány voltál!

A tündér leült a szövőszékhez, és egy szempillantás alatt egy egész vég vásznat szőtt. Majd valami varázsszót mormolt. Az égből gyönyörű szép ruha és virággal díszített cipő hullott a szobába. A tündér Koncsinak ajándékozta a szép holmit:

– Ebben a ruhában menj el a lakodalomba, a menyasszonyt megnézni! – szólt a tündér, és visszatért az égbe.

Koncsi boldogan húzta fel az új ruhát és új cipőt, s úgy indult a lakodalomba. Útközben éppen egy patakon kelt át, amikor meghallotta a tartományfőnök jövetelét jelző kürtök hangját. Félrehúzódott az útból, de a nagy sietségben a vízbe esett egyik virágos cipője. Amikor a tartományfőnök átment a patakon, a patakból buborékok szálltak felfelé. Furcsállotta a dolgot, ezért a vízbe nézett. Egy virágos női cipőt látott.

A tartományfőnök azt gondolta, hogy a cipőnek valamilyen titka van, és magával vitte. Másnap utasítást adott, hogy a cipő gazdáját a föld alól is teremtsék elő.

Minden lányos házat felkerestek, és Koncsiék házához is beállítottak. Megkérdezték:

– Kicsoda ennek a cipőnek a gazdája?

A mostoha azon nyomban felelt a kérdésre:

– A cipő Páccsié.

A szolgák felpróbálták a cipőt Páccsinak, de nem illett a lábára. Alaposan összeszidták a mostohát, mire ő Koncsin töltötte ki haragját. A tartományfőnök küldöttei Koncsi lábára is felpróbálták a cipőt. Így jöttek rá, ki a cipő igazi gazdája.

A tartományfőnök megtudta Koncsitól a cipő történetét, és mindazt, amiben előzőleg része volt. Megdicsérte a leány szorgalmát és jóságát. Igen örült, hogy fiához illő menyasszonyt talált. Úgy vélte, hogy Koncsi az isten ajándéka, a mennyből küldték le a földre.

A gonosz mostoha és leánya, Páccsi, majd behaltak az irigységbe, hogy Koncsi sorsa ilyen egykettőre jóra fordult, és

boldogan élhet úri sorban. Elhatározták, hogy elpusztítják Koncsit. Egyszer a mostoha és leánya a tartományfőnökhöz mentek, hogy engedélyt kérjenek tőle Koncsi meglátogatására. Akkor kicsalták őt a kerti tóhoz tavirózsát nézni. Ott mostohája hirtelen a vízbe taszította, ruháját pedig ráadta a saját leányára, majd őt küldte be az úri házba.

A tartományfőnök fia hazajött, Páccsi kedvesen fogadta:

– Most jöttél vissza? Nagyon vártalak már, uram!

Az ifjú férj azonban furcsállotta a felesége hangját és arcát.

Nagyon megváltozott. Megkérdezte:

– Miért olyan fekete az arcod?

– Mert kint sokáig vártam rád, uram! – felelte Páccsi.

– Mitől lettél ilyen himlős? – kérdezte azután a tartományfőnök fia.

– Siettem eléd, és elbuktam a földre terített szójababban.

A tartományfőnök fia elhitte a gonosz leány ravasz válaszait, és nem vette észre a cserét.

Néhány nap múlva a tartományfőnök fia verset olvasott a tónál. Egy szál tavirózsa különösen megnyerte tetszését szépségével és kellemes illatával. A rózsát letörte, és íróasztalára tette. Minden reggel és este gyönyörködött benne.

Amikor Páccsi egyedül maradt, a rózsza mindegyre beleakadt a hajába. Nagyon felháborodott ezen, és haragjában a rózsát a kályhába dobta. A szomszéd házból egy öregasszony járt parázsért a tartományfőnök házába. A parázzsal együtt egyszer őt szép színes és fényes golyó gurult serpenyőjébe.

Az öregasszony magával vitte a golyókat, és a szekrényébe zárta.

Egyszer a szekrényből emberi hang hallatszott:

– Kedves néném, nyisd ki a szekrény ajtaját!

A kinyitott ajtón Koncsi lépett elő. Mindent elmesélt az öregasszonynak, és megkérte, hogy segítsen neki. Az öregasszony Koncsi kérésére finom ebédet főzött, és meghívta a tartományfőnököt, aki a meghívást elfogadta, és el is jött látogatóba.

Egyik finom fogás a másikat követte, de a tartományfőnök nem tudta megízlelni az ételeket, mert pálcikái nem egyformák voltak: az egyik rövid, a másik hosszú. Nagyon megsértődött emiatt. Szidta is a

háziasszonyt, de egyszer csak a paraván mögül egy hang hallatszott:

– A tartományfőnök úr azt észreveszi, hogy a pálcikák nem illenek egymáshoz, de azt nem, hogy a menyé már régen nem illik a fiához!

E furcsa hangra a tartományfőnök ráébredt, hogy mi az, ami eddig is zavarta. Már régóta gyanús volt neki a menyé, de maga sem tudta, hogy miért. Azon nyomban felállt, hogy hazamegy, de akkor Koncsi megjelent, és illedelmesen köszöntötte apósát:

– Apám, elfelejtett engem?

Most ismert csak rá Koncsira.

A tartományfőnök megdöbbenően kérdezte, hogyan történt a csere.

Koncsi mindent elmesélt.

Akkor a tartományfőnök nagy haragra gerjedt, és gyorsan visszatért házába.

Azonnal parancsot adott, hogy vezessék elé Páccsit, de közben keressék meg Koncsi holttestét is.

Páccsi nagyon megrémült, és töredelmesen mindent bevallott.

Koncsi holtteste, amikor a vízből kiemelték, olyan volt, mintha élne. Az életre keltő balzsam feltámasztotta, olyan volt, mintha csak álmából ébredt volna.

A két gonosz nőt halálra ítélték.

Koncsi azután nyugalomban töltötte napjait. Senkitől sem félt, és semmilyen aggodalom nem gyötörte. Sokáig élt békében és boldogságban.

A HÉT FIÚTESTVÉR

Valamikor réges-régen lakott egy faluban egy apa s hét fiúgyermeke. A testvérek nagyon hasonlítottak egymásra, s neve egyiküknek sem volt. Az emberek csak így hívták őket: Első, Második, Harmadik, Negyedik, Ötödik, Hatodik, Hetedik.

Az apa és a testvérek szorgalmasan dolgoztak, de roppant nyomorúságban éltek. Csaknem egész termésüket elvette Li Cson Szin, a földbirtokos. Ez a Li Cson Szin olyan kapzsi volt, hogy valahányszor kilencvenkilenc rekeszes magtáraiban megüresedett egy kis hely, keresett valami ürügyet, és elszedte a rizst a parasztoktól.

Azt beszélik, hogy egy novemberi éjszakán, amikor hideg szelek fújnak, s hóviharak dühöngenek Koreában, a hét testvér apja ágynak esett az éhségtől. Az apa odaszólította fiait, maga mellé ültette őket, és ezt mondta nekik:

– Mindig nagy szegénységben és bánatban éltem, és még nevet sem adtam nektek. De minek is név az egyszerű földműves porontyának? Ám ti, fiacskáim, eszesek vagytok, és csudálatos képességekkel rendelkeztek. Ezért eltökéltem, hogy nevet adok nektek. Első fiam neve legyen: “Messziről meghallok mindent”, Másodiké: “Magas, de nekem alacsony”, Harmadiké: “Kulcs nélkül kinyitom”, Negyediké: “Forró, de nekem hideg”, Ötödiké: “Vágj le – újból kinövök”, Hatodiké: “Nehéz, de nekem meg sem kottyán”, Hetediké pedig: “Üss – úgysem fáj”.

Az apa meghalt, s a testvérek meg akarták rendezni a temetést, az ám, de a házban egy árva garas és egy szem rizs sem akadt. “Most mitévők legyünk?” – töprengtek a testvérek. A rizs, melyet arcuk verejtékével természetettek, mind bent volt már a földbirtokos magtáraiban. Elhatározták hát, hogy visszaszerzik a rizst, melyet a földbirtokos elvett tőlük.

“Magas, de nekem alacsony”, “Nehéz, de nekem meg sem kottyán” és “Kulcs nélkül kinyitom” elindultak a földbirtokos háza felé. A házat, melynek cserépteteje a bálna hátára hasonlított, magas fal vette körül. Ám “Magas, de nekem alacsony” rákönyökölt a falra, mire az alacsony palánkká változott. “Magas, de nekem alacsony” és két testvére ekkor odament a magtárhoz, s látták: vaslakat függ az ajtaján. Több sem kellett “Kulcs nélkül kinyitom”-nak, megérintette a

lakatot, mire az nyomban kinyílt. A testvérek kitárták a vasajtót, beléptek a magtárba, összeszedtek annyi rizst, amennyire szükségük volt, a zsákokat felrakták “Nehéz, de nekem meg sem kottyán” hátára, és hazatértek. Most már megrendezhették apjuk temetését.

Eltelt néhány nap. Li Cson Szin megtudta, hogy magtárából eltűnt a rizs, és majd megpukkadt mérgében. Nosza, szétküldte szolgálait a falvakba. Azok kérdezősködni kezdtek, kifaggatták a sámánt, s végtére is megtudták, hogy a hét testvér vitte el a rizst. A nyomozásról persze tudomást szerzett “Messziről meghallok mindent” is. Csupán csak “Üss – úgysem fáj”-t hagyta otthon, és testvéreivel együtt elrejtőzött.

Li Cson Szin berontott a testvérek házába, és felforgatott mindent, ám a hét testvér közül csak “Üss – úgysem fáj”-t találta meg. A dühtől fuldokló földbirtokos ekkor megparancsolta, jól döngessék el “Üss – úgysem fáj”-t. Reggeltől estig verték, de akárhányat is sóztak rá, “Üss – úgysem fáj” oda sem hederített: egy szikrányi fájdalmat sem érzett, és nem árulta el, hova bújtak a testvérei.

Amikor aztán Li Cson Szin megértette végre, hogy “Üss – úgysem fáj”-ból ugyan semmit ki nem csikarnak, tömlöcbe vettette, hogy máglyán égessék el másnap reggel.

Megtudta ezt “Messziről meghallok mindent”, és a földesúr házába küldte “Forró, de nekem hideg”-et és “Kulcs nélkül kinyitom”-ot. Tudván, hogy öccsük élete veszélyben forog, a két testvér ugyancsak szedte a lábát, és még pirkadat előtt megérkezett Li Cson Szin házához. “Kulcs nélkül kinyitom” zajtalanul kinyitotta a vasajtókat, kieresztette “Üss – úgysem fáj”-t, s “Forró, de nekem hideg”-et ültette a helyére.

Másnap reggel Li Cson Szin megparancsolta a szolgálainak, hogy egész hegyet rakjanak fahasábokból, a tolvajt ültessék a tetejébe, és gyújtsanak alája. A fa tüzet fogott, s a lángok az eget nyaldosták.

Mikor aztán a fahasábok elhamvadtak, és a láng kihunyt, mindnyájan megpillantották “Forró, de nekem hideg”-et. Ott álldogált épen, egészségesen a forró parázshalmok közepén, és egész testében reszketve, ezt mondta:

– Aha! Ez aztán a hideg!

Li Cson Szin és szolgálai csak ámultak-bámultak, s reggelre kisütötték, hogy egy mély szakadékba vetik “Forró, de nekem hideg”-et.

Ám “Messziről meghallok mindent” erről is tudomást szerzett, és ezúttal “Magas, de nekem alacsony”-t és “Kulcs nélkül kinyitom”-ot küldte Li Cson Szin házába. A testvérek kiszabadították a tömlöcből “Forró, de nekem hideg”-et, és “Magas, de nekem alacsony”-t ültették a helyére.

Másnap Li Cson Szin ráparancsolt a szolgálaira, vessék a tolvajt egy mély szakadékba. Azok meg is taszították, ám “Magas, de nekem alacsony” elindult, és nyugodtan leballagott a szakadékba. Li Cson Szinnek és szolgálainak a rémülettől libabőrös lett a testük, a képük meg olyan fehérre sápadt, akár a papiros.

Akkor azt agyalta ki Li Cson Szin, hogy a következő napra összeterelteti az embereket, és a szemük láttára csapatja le “Magas, de nekem alacsony” fejét. Ám ennek hírére a testvérek egy cseppet sem ijedtek meg. “Vágj le – újból kinövök”-öt csempészték “Magas, de nekem alacsony” helyére.

Reggel Li Cson Szin így hengegett az emberek előtt:

– Hé! Nyissátok ki jól a szemeteket! Ez a tolvaj hallatlan gaztettet követett el, ezért tüstént lecsapatom a fejét.

“Vágj le – újból kinövök”-öt csakugyan lefejezték, de a törzsén azon nyomban új fej támadt, levágott fejéhez viszont új törzs nőtt. Egy “Vágj le – újból kinövök”-ből ily módon kettő lett, a kettőből – négy, a négyből pedig – nyolc. Rövidesen a tömérdek sok “Vágj le – újból kinövök” harsány üvöltéssel Li Cson Szinre és fogdmegjeire vetette magát, kitépte kezükből a kardot, és úgy lekaszált a fejüket, akár a füvet.

Miután leszámoltak a kegyetlen és telhetetlen Li Cson Szinnel és szolgálival, a testvérek szélesre tárták a földesúri magtárak ajtajait, és az összes rizst szétosztották a parasztok között. Attól kezdve a hét fiútestvér békében, boldogságban és bőségben élt.

A JELZŐZÁSZLÓ

Élt egyszer réges-régen egy teljesen vak öregember. Annak ellenére, hogy egyik szemére sem látott, az a hír járta róla, hogy különleges képessége, csodatevő ereje van. Azt is beszélték felőle, hogy olyan dolgokat is megérez, amit más még csak nem is sejt. Azt állították, hogy észreveszi például az ördögöt, amint egy férfi vagy nő testébe akar költözni, hogy megbetegítse, sőt a halálát is okozza esetleg szegénynek. Ismerte a módját, hogy lehet valakiből kifüstölni-kikergetni varázsigével az ördögöt. Jött is az öreghez csapatostul mindenki, akit csak ördög bántott. A vak öreg pedig sok férfit és asszonyt mentett meg a gonosz szellemtől, úgyhogy nevét messze földön ismerték.

Egyszer az öreg az úton sétált, tapogatózva, jobbra-balra kopogtatva botjával a földet, amikor hallotta, hogy egy kifutófiú megy el mellette. Nem tévedett: valóban arra haladt egy fiú, a hátán süteménnyel telt dobozzal. Az öreg megérezte, hogy a dobozon ördög ül, bár ezt rajta kívül senki sem látta. Valami kisebbfajta ördög vagy ördögfióka lehetett.

“A mindenségit ennek az ördögnek – gondolta magában az öreg –, ez valami gázságra törekszik! Azt tervezi talán, hogy a dobozzal együtt bejut valahová, és ott bajt kever?” Követte a kifutófiút végig az utcákon, míg egy nagy ház elé nem értek.

A házban nagy volt a sürgés-forgás: esküvőre készültek. Ide lépett be a kifutófiú, hátáról levette és otthagya a süteményes dobozt, tele finomabbnál finomabb édességekkel. Azután fordult is vissza, de előbb megköszönte a szíves fogadást.

A házban csak úgy nyüzsögtek az emberek, pompás ünneplő ruhákban, de még egyre gyűlt a sok vendég, hogy méltón megüljék az esküvő napját. Az öregember nem ment be, ott várakozott a ház előtt, hadd lássa, nem történik-e valami baj.

Hirtelen nagy megdöbbenés támadt az egybegyűltek között. A belső szobában ülő menyasszony bekapott egy kis darab süteményt, és holtan rogyott a földre. Az öreg mindjárt tudta, hogy ez az ördögfióka műve: ő bújt bele a fiatal nőbe, és ez okozta halálát. Nagy sírás-rívás támadt a házban, hisz éppen az halt meg váratlanul, akinek az esküvőjét ünnepelték.

Ekkor előlépett az öreg, és így szólt:

– Ne aggódjatok! Megmentem a menyasszony életét!

Az emberek mindjárt megnyugodtak, mert mindnyájan ismerték az öreg jó hírét. Sőt egyik-másik vendég maga is az öregnek köszönhette megmenekülését a gonosztól.

– Itt a vak ember! Ha valaki, ő meg tudja menteni a lányt! – hangzott mindenhol a bizakodó kiáltás, és máris olyan boldogság sugárzott az arcokról, mintha a menyasszony már meg is gyógyult volna.

Mielőtt az öreg belépett a menyasszonyi szobába, hogy erejét az ördög ellen fordítsa, így szólt:

– Tapasszátok be a menyasszonyi szoba minden nyílását, repedését! Csukjátok be az ablakokat meg az ajtókat, és még a kulcslyukakat is dugjátok be. Egyetlen lyuknak sem szabad maradnia, még olyan kicsinek sem, mint egy tűszúrás.

Az emberek megcsináltak mindent, ahogy az öreg kívánta: bezártak minden ajtót, ablakot; betapasztottak minden nyílást, amit csak találtak. Amikor mindezzel elkészültek, az öreg a menyasszonyi szobába botorkált, bezárta maga mögött az ajtót és nagy buzgalommal valami varázsigét kezdett mondani. Mindenki feszülten figyelt odakint, de belülről csak az öregember nyugodt mormolása hallatszott.

Egy idő múlva azután nagy csattanást hallottak. Ez volt az ördög első vonaglása, mert az öreg varázsigéi nagyon fájtak neki. Majd siránkozni kezdett, és azon mesterkedett, hogy megtörje az öreg varázserejét. Kívülről úgy tetszett, mintha dobognának, dulakodnának és gyilkolnák egymást életre-halálra.

Az öreg azonban nyugodtan ült a földön, kezét a menyasszony homlokára tette, a varázsszavakat pedig halk, egyenletes hangon mormolta. Már majdnem befejezte a ráolvasást, és minél tovább beszélt, annál jobban szorult az ördög, már egészen összegörnyedt és lelapult a földre.

A házban egy fiatal legény szolgált, akit nem sok ésszel áldott meg a teremtő. Majd belehalt a kíváncsiságba, a szobából kiszűrődő zaj hallatán. Szerette volna látni, mi történik odabenn. Végül nem tudta magát türtőztetni, odasurrant a szoba falához, és egy parányi lyukat ütött a papírral fedett tolóajtón, egy olyan apró rést, amelyen

csak egy tű hegye férhetett volna át. Ezen a kis lyukon azután belesett, hogy lássa, mi történik.

Ám az ördög csak erre várt. Látta, hogy itt az alkalom a menekülésre, és egy szempillantás alatt kicsúszott a tűhegynyí lyukon.

Amint eltávozott, a menyasszony nyomban életre kelt, és boldogan üdvözölte az esküvői vendégsereget.

Az öreg viszont elsápadt, nagyot sóhajtott, és így szólt:

– Ó, szörnyű baj történt! Már majdnem befejeztem a varázsigéket, éppen a végére értem a varázslatnak, és elpusztítottam volna az ördögfiókát, de elmenekült egy nyíláson, erőre kapott, és tudom, csúnyán megfizet nekem. Érzem, nem élek én már soká!

A szülők meg a vendégek örvendeztek a menyasszony szerencsés megmenekülésén. Nem is figyeltek az öreg siránkozására. A menyasszonyt vették körül, őt becézték, neki bókoztak. A nagy lárma közben az öreg észrevétlenül ment el, és szinte el is felejtkeztek róla, még csak köszönetet sem mondtak neki a segítségért.

Telt-múlt az idő, és egyre többen szereztek tudomást az öreg csodatevő erejéről. Eljutott a híre egészen a királyig, aki azonban nem hitte el, szóbeszédnek tartotta, és csak annyit mondott:

– Lehetetlen, hogy ember, akinek hiányzik a szeme világa, észrevegye az ördögöt. Bizonyára szemfényvesztő ez az öreg, és csak lóvá teszi az embereket.

Szólította szolgáit, és megparancsolta, vezessék színe elé a csodatevő vak embert.

Amikor az öreg megjelent, a király a trón mögül egy döglött egeret vett elő, és az öreg elé tette.

– Találd ki, öreg, mit tettem ide eléd! – szólt a király.

– Megkísérlem – felelte a vak ember. – Úgy vélem, három egér van előttem.

– Igazad lenne – jegyezte meg a király –, ha egy egeret mondtál volna. Miért mondtál hármat?

– Hármat mondtam – bizonygatta az öreg –, és állom is a szavam. Ha addig élek is!

– Hallgass, öregember! – förmedt rá a király dühösen. – Ne beszélj bolondokat! Hogy mersz három egérről fecsegni, amikor saját ép szememmel látom, hogy csak egy van.

A király egyre jobban felbőszült, és haragjában így döntött:

– Te rengeteg embert tehetél bolonddá. Súlyos bűnt követtél el. Halállal bűnhődsz vétkedért, fejedet vétetem!

Az öreg embert átadták a hóhérnak. Nyomban el is indultak vele a vesztőhelyre, a város határába.

Alighogy elvitték az öreget kivégzésére, a király megenyhült, és elgondolkozott: “Talán mégsem olyan nagy csaló ez az öreg, hiszen vak létére megmondta, hogy egér van előttem, ha a számát el is vétette. Hátha igaz az is, hogy megérzi az ördög közellétét. A csoda vigye el, miért ragaszkodott úgy ahhoz a hármashoz?” Ekkor, hogy meglelje a dolog nyitját, borbélyt hívatott, és felvágatta az egeret. Nagy megdöbbenésére két kis egér került elő a hasából.

– Micsoda borzalom! Parancsomra még megölik azt az ártatlant! – kiáltotta király. – Állítsátok meg gyorsan a kivégzést!

A király egyik csatlósa erre azonnal az őrtoronyba sietett, felmászott legmagasabb pontjára, és kibontotta a jelzőzászlót. Kivégzéskor mindig ezt a zászlót használták, s a hóhér, mielőtt munkájához látott, az őrtorony felé tekintett, hogy lássa, mit mutat a zászló: nem kegyelmeztek-e meg az áldozatnak. Ha a zászlóval balra integetnek, a kivégzést végre kellett hajtani, ha viszont jobbra intettek, akkor az elítélt kegyelmet kapott.

A csatlós kibontotta zászlót, s felemelte, hogy jobbra integessen. Ám hirtelen olyan erős szél támadt, hogy őt magát is majdnem magával ragadta. Küzdött a szélviharral, ám a zászlót nem bírta jobbra fordítani. A hóhér nem vette észre a szélvihart, csak azt látta, hogy a zászló balra fordul. Erre a szegény öreget ki is végezték.

Ebben a pillanatban ijesztő, féktelen nevetés hallatszott az őrtoronyból. Sokan hallották a környéken. Az ördögfióka örvendezett, aki megszabadult volt az öreg varázsától. Megbosszulta magát!

A MEGÁLMODOTT KIRÁLYSÁG

Korjo idejében élt Szoszanban, Csung-csong tartományban egy híres fiú, aki eredetileg nemesi családból származott. Anyja meg apja korán meghalt. A fiú nagyon vágyott arra, hogy tanuljon, tudását gyarapítsa, ám szüleitől nem örökölt vagyont, és kiterjedt rokonságában senki sem akadt, aki támogatta volna az iskolázásban, tudásszomjának kielégítésében. Le kellett hát mondania becsvágyáról, és munkát vállalnia egy idegen házban. Jóllehet igen rosszul ment a sora, helyzetén mégsem tudott változtatni; csak ügyességében bízhatott. Ahol a fát aprította, összebarátkozott más fiúkkal, olyanokkal, akik iskolába jártak; ezeket kikérdezte, és megtanulta tőlük, amit ott hallottak. Így – noha írni és olvasni nem tudott – a szent könyvekből máris egész csomó bölcs mondást ismert betéve, mivel csodálatos emlékezőképességgel volt megáldva: amit egyszer hallott, nem felejtette el egyhamar, sőt hosszú ideig megtartotta eszében.

Egyszer tavasszal, a harmadik holdhónapban, súlyos teherrel ment haza a favágásból. Letette terhét a falu egyik kútja mellett, amelyet hatalmas odongfa árnyékolt be. Le is ült, hogy kifújja magát. Torka egészen kiszáradt, szívesen ivott volna egy pohárka üdítő vizet, de nem volt merítőedénye. Várt hát, és szerencséjére egy leány jött oda a faluból, vödörrel a fején. A fiú megszólította:

– Nagyon megszomjaztam! Kérlek, meríts nekem egy kis vizet, hadd igyak egy keveset!

A leány leengedte a vödört, vizet húzott a kútból, majd gondosan leszedte a víz tetején úszkáló leveleket meg fűszálakat. Ezután megtöltött egy tökhéjat friss vízzel, lombot szakított a közeli fűzfáról, a vízre tette, és úgy nyújtotta át a szomjas fiúnak.

A fiú bosszankodva kérdezte meg:

– Te leány, én olyan szomjas vagyok, hogy alig állok a lábamon! Miért teketóriázol olyan sokat, és miért raksz fűzfalombot a vízre, hogy az csak akadályozzon az ivásban?

A leány elvörösödött, de megmagyarázta a dolgot:

– Csak azért, mert azt gondoltam magamban: ha ez a fiú ilyen szomjas, esetleg megbetegszik a hirtelen ivástól. Ha viszont fűzfalombot dobok a vízbe, először szét kell hajtania azt, s csak

azután, lassan ihat; így nem betegszik meg. Ez volt az oka késlekedésemnek.

A fiú erre ezt felelte:

– Mivel te ilyen gondosan törődsz egy magamfajta közönséges ember egészségével, és ennyire szíveden viseled az ügyét, visszatérek majd ide, ha valami jelentős hivatali állást szereztem, és megkereslek téged.

Jókedvűen ment tovább, és ismét hátára kapta nehéz terhét.

Így élt, ilyen szolgasorban egészen tizenhét éves koráig, és még nem ismert egyetlen írásjelet sem. Nagyon restelkedett is emiatt. Egyszer, éppen a kilencedik vagy tizedik hónap tizenötödik napján, amikor a hold pompás fényben ragyog, és friss szellő lengedezik, ismét nyomorúságos állapotán elmélkedett, a szolgáló élet ugyanis nagyon nyomasztotta, sehogy sem elégítette ki becsvágyát. Imádkozott hát sorsa jobbra fordulásáért, könnyei folytak, folydogáltak szeméből, siratta korán elhunyt szüleit és magányos életét. Végtelenül bántotta, hogy nem tud sem írni, sem olvasni, és hogy teljesen műveletlenül éri el a felnőttkort. “Én csak idegenek szolgálója vagyok – mondta magában –, és hogy mi lesz belőlem, magam sem tudom. Ennél az életnél még a barom élete is jobb! Bárcsak világra sem jöttem volna! Úgy hírlík, hogy Kangondóban, Kumkangszan tartományban rengeteg a kolostor. Elmegyek oda, lenyíratom a hajamat, és belépek a boncok közé. De ha nem is vesznek fel boncnak, akkor is ott maradok egy ideig, tanulmányozom a szent könyveket, magamba szívom Kung-ce és Meng-ce szellemét, és így fogom teljesíteni őseimtől sugallt hivatásomat!”

Másnap búcsút vett gazdájától, és elvándorolt Kumkangszan irányába, egy kis batyuval a hátán. Jókora bambuszbotot lóbált a kezében, és erős szalmabocskor óvta lábát a portól meg a kőtől. Néhány nap alatt megérkezett a Gyémánt-hegységbe. Ott a Judsomsza kolostor kapuja előtt állt meg. A kolostor lakói szemügyre vették a fiút, s elcsodálkoztak, ugyanis minden szegénysége ellenére is, megjelenésében volt valami méltóságteljes.

A kolostor főnöke így szólította meg:

– Nem tudom, miféle ifjú ember vagy, és hol a szülői házad, de mondd csak, miért jöttél ide, e kietlen hegyek közé? Mit keresel itt?

A fiú így válaszolt:

– Szüleim Csung-csong tartományban, egy kis faluban laktak. Boldogan és elégedetten éltem ott, míg a szüleim hirtelen meg nem haltak, és magamra nem hagytak teljes árvaságban. Bánatom súlyát azonban nem tudtam tovább elviselni. Hallottam arról, hogy a Gyémánthegység vidéke tele van szebbnél szebb helyekkel. Eljöttem hát, hogy megnyugvást leljek a hegyek és a vízesések, a völgyek meg a szakadékok között. Ide jöttem, hogy én is részesüljek kolostorotok csendjében. Engedjétek meg, hogy itt éljek veletek egy-két napig, hadd tapasztaljam bölcsességeketek.

A kolostorfőnök ezt felelte:

– Csak buddhista papok élnek itt, másnak nem való e hely! Mégis, mivel otthontalan, árva legény vagy, beleegyezem, hogy néhány napig nálunk maradj.

A fiú hálásan hajolt meg, és leült.

Nem sokkal később egy bonc jelent meg az ajtóban, ennivalót hozott, és így szólt:

– Kolostorunk távol van minden lakott területtől, és az itt lakók igénytelen, egyszerű ételeket esznek; nálunk nincs sem hús, sem hal. Az ünnepi lakoma is, meg a böjti eledel is erdei gyökérből áll. Kérlek tehát, hogy vacsorádat ezzel a tudattal ízleld és fogyaszd!

A fiú nem tudta, hogyan köszönje meg illendő módon a boncok szívélyességét. Újra meg újra hálásan meghajolt, és azt mondta:

– Jóllehet ha csak böjti eledel az, amit adtok, örömmel fogadom, mert nagyon megéheztem. Minden ennivaló édes és finom, bármit is eszem, jóízű az számomra.

Miután a rizst és a sokféle, olykor bizony keserű zöldséget jó étvággal megette, elbeszélgettek még vele a boncok, a késő éjszakába nyúlón, erről meg arról. Majd berendeztek számára egy kis cellát, hogy ott hajtsa nyugovóra a fejét. Belépett hát a cellácskába, feje alá tette a párnául szolgáló kemény fatuskót, és már aludt is önfeledten, a fáradságtól kimerülve.

Ekkor csodálatos álmot látott. Juhvá vált – ez volt első érzése. Látta a nyáját is, a rengeteg sok állatot maga körül. De nem egyszerű juhnak álmolta magát, hanem olyannak, amelynek a szarva és a farka hiányzott. A többi állat mind meghajolt előtte, a szarvatlan és farkatlan juh előtt, és nagy tisztelettel tekintett reá.

Ezután felébredt a fiú. Elevenen emlékezett még az álom minden részletére. Így gondolkozott: “Ez, akárhogy is vesszük, mégiscsak furcsa álom! Vajon mit jelenthet?”

Amikor másnap elbeszélte álmát a boncoknak, azok megtanácskozták, de az álmot bizony nem tudták megfejteni, jóllehet egész csomó nagy tudású bonc is volt közöttük. Végezetül előállt egy öreg, tapasztalt bonc, és a kínai írás következő írásjegyét róta a földre:

()

ami juhot jelent; és ennek rajzát tüzetesen szemügyre vette. Döbbenet látta, hogy az írásjelen felül valóban a birkafej szarvaira emlékeztető kiszögellések vannak, alul pedig farokszerűen végződik. Amikor azután átalakította a jegyet, letörölve a szarvakat meg a farkat, a következő jel állott előtte: ()

Ez az imgun-vang jel volt, amelynek jelentése: király.

A félelemtől megdermedve állt ott az írástudó bonc, majd a fiú elé lépett, nagy tisztelettel hajolt meg előtte, és így magyarázta az álmot:

– Az álom nem jelent sem többet, sem kevesebbet, mint azt, hogy te valamikor királyunk leszel, tisztelt jövevény. Ha majd erre a magas méltóságra emelkedsz, emlékezz meg rólunk is, szegény boncokról, akikkel itt ebben a kolostorban egy ideig együtt éltél.

Az ifjú igen meglepődött ezen a magyarázaton, és így szólt:

– Ne szóljon ilyen képtelenséget a szád! Jóllehet nemesi származású vagyok, mégsem vagyok én valami különleges teremtmény, csak egyszerű, közönséges ember. És egyáltalán, miért szólsz hozzám ilyen tisztelettel, miért tulajdonítasz ilyen fontosságot személyemnek?

Miután a fiú ilyen módon elhárította a bonc szavait, az még jobban megijedt, és még inkább úgy látta, hogy hatalommal szóló, rendkívüli emberrel van dolga. A boncok tiszteletteljes viselkedése hovatovább annyira nyomasztotta az ifjút, hogy elhagyta a kolostort, mivel tanulása ily módon nem haladt előre. Megköszönte hát még egyszer a barátok vendégszeretetét, és megindult az úton, Anpjon irányába. Útjában ismételten csodálatos álmán gondolkodott, meg azon a furcsa magyarázaton, amit a bonc fűzött hozzá. Hirtelen a következő régi mondás ötlött eszébe: “Nemegyszer előfordul, hogy a

lidérces álmok megvalósulnak, de az sohasem fordul elő, hogy a vágyálmok valóra váljanak!” Nem is gondolt hát többé az egészsre, hanem Anpjonba érve, egy gazdag paraszt házában vállalt munkát, aki becsületességéért, és kötelességtudásáért úgy megszerette, mintha saját fia lenne.

Ismét néhány év múlt el. Egyszer – tavasz volt már, és igen meleg idő járta – a fiú a szobájában a földre feküdt, egy hosszú póznát tett a feje alá, és úgy aludt ott, mély álomba merülve. Megint rendkívül szokatlan álmot látott. Valami nagy városban, tízezer ház között járt. Megszámlálhatatlan sok sárga kakas nyüzsgött az utcákon, csapdosták szárnyaikat, és így kiáltottak feléje: “gogio, gogio!” Ekkor az égen egy fénix jelent meg hirtelen, és egyenesen a mellének repült. Azt látta ezután, hogy lehull a madár két szárnya, és legurul a feje, majd azt, hogy a város fala felől egy hatalmas, kékes-vörös odongfáról tízezernyi virágos lomb ereszkedik felé; végezetül pedig azt figyelte meg, hogy egy csillogó tükör esik le lába elé az égből.

Ekkor felébredt nehéz álmából, és nyomban ismét a régi közmondás jutott az eszébe. Ezúttal is nagyon elevenen emlékezett álmára, és amint széjjelnézett, törölgette álmos szemét, hirtelen egy öregasszonyt vett észre a jobb oldalán. Hozzá hasonló asszonyt még sohasem látott életében. Tüstént arra gondolt, hogy különleges szerepe lehet, és úgy sejtette, hogy valami kapcsolatban lehet az álmában látottakkal. Odafordult hát hozzá, és megkérdezte tőle:

– Kedves asszonyom, nem figyelne szavaimra egy rövid pillanatig?

Amikor az asszony beleegyezően bólintott, elbeszélte neki töviről hegyre az imént látott álmot, és arra kérte, döntené el, vajon jó álmom ez, avagy rosszat jelent. Arra is kérte azután, hogy jósolja meg neki a jövőndőt.

Az öregasszony alázatosan válaszolt:

– Hogyan szólhat hozzám, egyszerű, tanulatlan asszonyhoz egy olyan nagy és hatalmas úr, mint te vagy? Hogyan méltattál egyáltalán arra, hogy kérdezz tőlem valamit? Ne szabadkozz hát előttem, ne vesztegesd az időt udvariaskodással, hanem indulj el azonnal nyugat felé a Szolpongszan-hegységbe! Van ott egy barlang, amit úgy hívnak, hogy “remetebarlang”. Keressd fel az ott

lakó remetét! Hosszú, redős barátcsuhájáról meg tudóskalapjáról ráismersz. Őt kérdezd meg, hogy mitévő legyél!

E szavak után az öregasszony nyomtalanul eltűnt. A fiú kissé megijedt, de mégis követte a kapott tanácsot. Minden titokzatosságot égi üzenetnek tekintett, amelynek nem szabad ellenszegülni. Kezébe kapta bambuszbotját, lábára húzta szalmabocskorát, és megindult nyugat felé, anélkül, hogy az utat egyáltalán ismerte volna; szakasztott úgy, ahogy az öregasszony magyarázta neki. Ide is benézett, amoda is bekopogtatott, mindenütt a remetebarláng meg a benne lakó iránt érdeklődött. El is jutott végül a Havas-csúcsok-hegységébe, egy sötét barlanghoz, amely előtt egy tiszteletre méltó, ősz öregember fogadta, aki testén hosszú barátcsuhát, fején pedig tudóskalapot viselt. Elnyűtt gyékényen ült, magába mélyedve, olvasóval a kezében, és állandóan a "Namu Amida-bul, Kvangszeumposzal"^{14} szavakat mormolta.

A fiú hozzálépett, és azt kérdezte tőle:

– Te bonc, miért élsz te itt ebben a kietlen völgyben, és miért ez a félreeső barlang a lakásod?

A remete felegyenesedett a hangra, tisztelettudóan meghajtotta magát, és üdvözlés helyett így szólt:

– Csekélységem tisztelettel érdeklődik az ön becses egészsége iránt.

Ezután, egy gyékényre mutatva, megkérte vendégét, hogy foglaljon ott helyet, majd így folytatta:

– Áldd Buddhát, felséges uram, és tartsd égi útmutatásnak, hogy ide jutottál ebbe az egyszerű zugba!

A fiú eközben leült, bemutatkozott, elmondta, hogy Anpjonban lakik. Majd elbeszélte a remetének legutóbbi álmát és az öregasszony tanácsát, aki őt ide irányította, és végül hozzáfűzte:

– Így hát felső, égi parancsra jöttem ide hozzád, és arra kérlek, fejtsd meg nekem különös álmomat, vagy legalábbis dönts el: jó álm-e ez, vagy a balszerencse jele?

A remete így válaszolt:

– Amit csekélységem, a boncok legutolsóbbika tud, az igen kevés és jelentéktelen, mégis megkísérlem, hátha meg tudom fejteni az álmot!

Előhozott a barlang egyik szegletéből egy porcelánból készült tusdörzsölő edényt, melynek oldalára néhány zöld sárkány volt festve; majd elővett egy másik, kisebb edénykét is, amelyen sárga sárkány csillogott. Ebből vizet öntött a nagyobbikba, tusdörzsölő kőre, majd a tust is elővette finom, aranyfeliratú tokjából. Hozzádörzsölte a kőhöz, végül pedig ecsetet is vett elő nagy ünnepélyesen, egy finom, sárga színű menyétször-ecsetkét, nyállal felpuhította, azután nagy gonddal széthajlítva bal kezébe vett egy tekercs papírt, a másik kezével pedig, nagy gonddal, szép művészi jelekkel a következőképpen írta le a fiú álmának megfejtését:

– “A tízezer ház között, az utcákon nyüzsgő, szárnyaikat csapdosó és kiabáló sárga kakasok jelentése: A tízezer ház az egész népet jelenti, akik téged királyuknak ismernek el, az a sárga kakas, amelyik a magas lépcsősor tetején ül, a királyi trónszéket jelképezi, a szárnyak erős csattogása a kormányzás erejét jelenti. Az éles kakaskiáltás végül azt jelenti, hogy a nép az egész országban elismerően zengi majd a király dicső nevét.”

Majd kisvártatva így folytatta az álmofejtést:

– “Valamint a főnixmadár, az összes madár között a legszebb, és egyben a legritkább madár, ugyanúgy a király, minden halandó között a legkiválóbb... A két szárnyát és fejét elvesztítő főnix madár jelentése... Ezt megérted akkor, hogyha a főnix jelentésű kínai írásjelből elhagyod a két szárnyat, valamint a fejet. Hagyd el a “pong” írásjelből a két külső vonalat, majd tetejéről a koronát is, így nyilvánvalóan a vang írásjel marad, ami annyit jelent, hogy: király...”

Ezután még nagyobb lelkesedéssel és nyomatékkal a következőket jegyezte le a remete:

– “Te minden bizonnyal királyi rangra emelkedsz! A tavaszi falaktól feléd repülő virágos lombok jelentése: Ez a sok virágos ág a békés fővárost jelképezi. Maga a tízezer virág gazdagságot és bőséget jelent. Az odongfa, amelynek fája lágy és fehér, gyümölcsének magja pedig kemény és csontos, a te jellemedet mutatja, hiszen te is lágy és elnéző leszel a jóindulatúak iránt, viszont kemény és határozott a gonosztevőkkel szemben. Mezők és rétek, folyók és hegyek, széles birodalmunkban minden a tiéd lesz! Ami végül a feléd repülő és lábad elé eső tükröt illeti, ez azt jelenti, hogy a te uralkodásod fénye olyan lesz, mint a tükör csillogása.

Nevedet ezer esztendeig hálával fogják emlegetni alattvalóid leszármazottai!”

Az álomfejtés után a remete mélyen meghajolt, miként jövőendő királya előtt álló alattvalóhoz illik, majd elhallgatott, és szótlanul várt. A fiút mélységesen meghatotta ez az álomfejtés, alig tudott szóhoz jutni nagy megdöbbenésében, de végül is ilyen szavakkal fordult a tudós remetéhez:

– Ha minden úgy lesz, ahogy mondod, gazdagon megjutalmazlak jóslatodért!

E szavak után korábbi álmát is elbeszélte a remetének, amelyet a Gyémánthegység mélyén levő kolostorban látott. Elmondta azt is, miképpen fejtették meg a boncok az akkori álmot. Mindez örömmel töltötte el az öreget, hiszen csak megerősítette szavai igazságát.

Mikor mindez megtörtént, a fiú búcsút intett a remetének, kezébe vette vándorbotját, és hazafelé indult. Odahaza sokat vívott, és állandóan gyakorolta magát a nyíllövésben.

Beletelt még néhány év, amikorra felfigyeltek ügyességére. A magas rangú katonai vezetők úgy vélekedtek, hogy alkalmas a tábournoki rangra. Kinevezték tábournoknak. Alárendeltjeit nagyon megbecsülte, kitartóan oktatta, úgyhogy mindegyik őszintén megkedvelte. Ámde saját magát is állandóan művelte, tökéletesítette tudását, és ennek köszönhető, hogy végül a haditudományokban mindenkit túlszárnyalt.

Egyszer nagy felkelés támadt Kínában a középső birodalomban. Mikor a tábournok meghallotta ennek hírért, így gondolkodott: “Ha a katona háború idején nem harcol, hogyan teljesíthetné hivatását?” Elhatározta hát, hogy harcba indul Kína ellen. Katonákat gyűjtött, felszerelte és kiképezte őket, majd megindult velük Szongdo irányába. Ez volt ugyanis Korjo királyának székhelye. Szongdóban érve, haditervét nyomban a király elé terjesztette, aki jónak találta, és úgy döntött, hogy tábournoka vezesse csak a hadjáratot saját belátása szerint.

Ekkor a tábournok parancsot adott katonáinak, hogy észak felé nyomuljanak. Alig hagyták el azonban a Todsori-hágót, hirtelen olyan szörnyű szélvész támadt, hogy egy lépést sem bírtak előrehaladni. A szél hatalmas porfelhőt hajtott maga előtt, és mindannyiuk szemészája megtelt porral meg homokkal. A hadi lobogók Szongdo felé

fordultak, éppen abba az irányba, ahonnan elindultak. A lovak idegesen nyerítettek, nem engedelmeskedtek többé gazdáiknak, hanem háttal a szélnek álltak, nagy ijedten.

A tábornok ezt égi jelnek tekintette arra, hogy a hatalmat magához ragadja, és megdöntse Korjo királyának gyenge és erkölcstelen uralmát. Elvetette tehát a kínai hadjárat tervét, és parancsot adott katonáinak Szongdo bevételeire. Ismét teljes tisztaságban ragyogott lelki szemei előtt két álma, amelyeket ifjúkorában látott, és rendíthetetlenül hitt abban, hogy ő lesz végül a birodalom feje.

Valóban csak néhány napig tartott, és sikerült bevennie a fővárost. Az eddigi uralkodó elesett a csatában, és a tábornok, Tedso király néven, átvette közkívánatra a kormányzást és az uralkodói trónt. Nyomban követeket küldött a gyémánthegységbe Judsomszába, a boncokhoz, meg Tokulba, a remetéhez. Muhakot, a remetét magához hívatta, és Anpjon mellett megalapította számára a Szokvangsza kolostort, amelynek hatalmát mindenki elismerte, és amelynek pompája közmondásossá vált. Zarándokok hada indult el nemsokára felkeresni ezt a csodálatos kolostort. Jöttek közlelől, jöttek távollelől, és járják még manapság is ezt az utat. Élvezik egyúttal Szokvangsza zöld erdőinek pompáját, és isszák az ott fakadó források gyógyító vizét. Az Ulmen-hágói kolostort is gazdagon megajándékozta, és előkelő tiszteletbeli rangot osztott lakóinak, Buddha papjainak. Sőt több helyen, a Gyémánthegységben, és másutt is kolostort építtetett, rizsföldet és erdőt adományozott nekik, úgyhogy a boncok száma több ezerre emelkedett. Erejük és befolyásuk hamarosan megnövekedett.

Az a hegyszoros, ahol a fiatal tábornok hadai a szélvésszel küzdöttek, majd vezérük parancsára a főváros ellen indultak, a Todsolljang nevét viseli mind a mai napig.

Amikor a miniszterek királyuknak méltó feleséget akartak szerezni, a király így szólt hozzájuk:

– Nem az alattvalók gondja, hogy maguknak királynöt válasszanak! Megismertem egy szűz leányt a távoli Szoszanban, őt választom! Keljetek útra, menjetek el Szoszan felé Csung-csong-dóba, keressétek fel menyasszonyomat, és kérjétek meg számomra a kezét!

A leánynak, akire a király gondolt, még egyre az az ifjú járt az eszében, akinek egyszer vizet adott a kútnál. Nem ment férjhez, hanem várt, várakozott erre a fiatalemberre. Egyszer csak miniszterek álltak meg előtte, és teljesítették a királyi parancsot: a palotába vezették mint menyasszonyt, és királynővé tették. E király igazságszeretete és erényei ismertté váltak az egész országban. Uralkodása alatt a hivatalnokok igazságszeretők és feddhetetlenek voltak, és nem akadt az országban egyetlen olyan alattvaló sem, aki ne dicsérte volna a király erényeit. Boldog kor volt uralkodásának ideje. Az eső mindig jókor esett, a szél mindig jókor fújt. Minden a legnagyobb rendben ment, és égi gondoskodás tartott távol minden balszerencsét. És ha valahol is szóba kerül Korea története, mindig nagy tisztelettel emlékeznek meg a nagy Tedso király nevééről és uralmáról.

A LELEMÉNYES ÖREG

Valamikor réges-régen történt.

Csécsu szigetén, hazánk déli részén, egy vár állt, amelyet Csécsu várának hívtak.

Egy tavasszal dél felől ellenség tört a szigetre, és bevette a várat. Az ellenség elrabolta a sziget lakóinak minden vagyonát, terményét, a vár belsejébe hordta, és éjjel-nappal dőzsölt. Aztán a vár környékét sűrűn körülültette nagy tövisű, szúrós fákkal, úgyhogy a sziget lakói a vár környékét meg sem bírták közelíteni.

A király a hír hallatára összehívta alattvalóit, és a következő kemény parancsot adta ki:

– Mivel a keleti barbár ellenség betört Csécsu szigetére és elfoglalta Csécsu várát, gondoljatok ki egy haditervet hogy a segítségével kiűzhessük az ellenséget! Aki egy hónapon belül sem tud valamilyen tervvel előállni, halálbüntetéssel lakol!

– Teljesítjük parancsod, egy hónap leforgása alatt feltétlenül kigondoljuk tervünket, és jelentjük! – fogadták meg az alattvalók a királynak, majd magukat mélyen meghajtva, ki-ki az otthonába indult. Ettől a naptól az alattvalók azon törték a fejüket, hogyan űzhetnék ki a Csécsu várába telepedett ellenséget.

De eltelt húsz nap, és senki nem akadt, akinek sikerült volna megfelelő haditervet kigondolnia. Mivel Csécsu várának magas fala volt, és ráadásul az ellenség a várfal környékét tüskés fákkal ültette sűrűn körül, itt már csak a leleményesség segíthetett!

Élt az országban egy Co Phál Láng nevű ember, aki nagyon szeretett hancegni. Hogy a királyt ámulatba ejtse, egy alkalommal azzal állt a király elé, hogy ő be tudja venni a várat. Ugy gondolta, először is meg kell néznie a várat, és egy szép napon aztán elindult Csécsu szigetére.

Co Phál Láng néhány nap múlva megérkezett Csécsu szigetére, felkapaszkodott egy magaslatra, ahonnan csak szemét hunyorgatva láthatta Csécsu várát, és miközben a várat nézegette, erősen törte a fejét.

A magaslat tövében, ahová Co Phál Láng felment, egy öregember szántotta ökrével a földjét.

A gondolataiba mélyedt Co Phál Láng fülét egyszer csak a következő szavak ütötték meg:

– Ide süss! Te együgyű marha! Aki még Co Phál Lángnál is együgyűbb, az már olyan, mint az állat!

E szavak hallatára Co Phál Lángot elöntötte a méreg. Odafutott az öreghez, és azt kiabálta:

– Ide figyelj, öreg! Miért mondtad, hogy aki Co Phál Lángnál is együgyűbb, az olyan, mint az állat? Szerinted Co Phál Láng annyira sem képes, mint egy marha?

Az öreg nyílt tekintettel nézett a hencegőre, és így felelt:

– Biz az úgy van! Ha nem úgy lenne, akkor Co Phál Láng miért ne tudná megostromolni Csécsu várát?

Erre a hencegő ember még jobban megdühödött, és ráförmedt az öregre:

– Mi az, hát nincs szemed? Vagy nem látod a tüskés fákat? Bármilyen tetre kész vitéz is valaki, hogy tudna azokon a tüskés fákön keresztültörni, és rajtuk áthatolni?!

– Hát az is valami? Jelenthet ez akadályt annak, aki a hazáját igazán szereti?! – kérdezte az öreg, s egy pillantásra sem méltatta Co Phál Lángot, hanem tovább szántott.

– Vagyis, tisztelt öreg, te be tudnál törni abba a várba, és megfutamítani az ellenséget?

– Úgy bizony! Ha lennének harcosaim!

Co Phál Láng e szavak hallatára az öreghez lépett, és nagy tisztelettel kérdezte:

– Tisztelt öreg, hány harcos kellene ahhoz, hogy bevegyük a várat?

Az öregember azt válaszolta, hogy tíz hónap múlva küldjön kilenvenkilenc katonát. Co Phál Láng megígérte a katonákat, s a király elé járult.

Térdre borult, s alázatosan így szólt:

– Ha kilenvenkilenc harcost bocsát rendelkezésemre, tíz hónap múlva feltétlenül megostromlom Csécsu várát, és kiűzöm az idegen ellenséget.

– Megkapod a katonákat! – ígérte a király.

Másnap Co Phál Láng elküldte a katonákat Csécsu szigetére, és megbízta őket, titokban figyeljék, mit csinál az öreg.

Pár nap múlva a harcosoktól a következő hír érkezett:

– Az öreg mostanában valamiféle papírokra ragasztót ken.

Néhány nap múlva a katonák újabb beszámolót küldtek Co Phál Lángnak:

– Az öreg reggeltől késő estig folytonosan papírt ragaszt, és valami papírzacskóhoz hasonló dolgokat készít.

Ilyen hírek érkeztek két hónapon keresztül.

A harmadik hónapban a katonáktól másfajta hírek érkeztek.

– Az öreg tegnap óta papírsárkányokat készít.

Co Phál Láng a hír hallatára haragra gerjedt, és kiabálni kezdett:

– Úgy tesz, mint aki megbolondult öregségére, éppolyan sületlenségeket csinál!

De egy darabig türelemmel várt.

Az öreg néhány nap múlva összegyűjtötte a környékbeli gyerekeket, felment velük a magaslatra, és egész napon át sárkányt eregettek. Így töltötte az öreg az idejét a gyerekekkel három éjjel, három nap.

Mialatt ez történt, észrevétlenül eltelt a nyár, és beköszöntött az ősz. Friss szelek fújtak, és a mezőkön már sárgult a termés.

Az öreg agyát mintha teljes sötétség takarta volna, úgy megfélekedett Co Phál Lángnak tett ígéretéről, s nap nap után kijárt a mezőre, és csak az őszi munkákkal törődött.

Aztán elmúlt a hideg tél is, és újra beköszöntött az enyhe tavaszi idő.

Már csak néhány nap volt hátra a Co Phál Lángnak tett ígéret beváltásától.

Co Phál Láng egyre jobban izgult, s meghagyta katonáinak, hogy alaposan figyeljék az öreg házát.

S mielőtt útnak bocsátotta volna katonáit, figyelmeztette őket:

– Ha az öreg még akkor sem gondolt volna ki semmiféle tervet, mire ti megérkeztek, nyomban ragadjátok meg, és úgy, ahogy van, hozzátok ide!

Az öreg, szokása szerint, otthon ült, és a mezei munkák előkészítésén serénykedett. A katonák minden oldalról körülvették az öreg házát, és éberren figyelték.

Egy este történt, amikor már majdnem eltelt a tíz hónap.

Az öreg ezen az estén felment a magaslatra, s miután egy ideig alaposan szemügyre vette Csécsu várát, elégedetten ezt suttozta:

– Így ni, a szél is abba az irányba fúj! Most éppen sikerülni fog!
– s ezzel hazafelé indult.

Ekkor az út mentén lapuló katonák, akik őt figyelték, hirtelen előugrottak, és össze akarták kötözni. De az öreg így szólt nevetve.

– Ne csináljatok most ostobaságot, amikor ilyen közel a siker, inkább menjetek el gyorsan Co Phál Lánghoz és jelentsétek neki, hogy mivel itt az ideje, gyorsan küldje a harcosokat!

A katonák nyomban el is vitték az öreg üzenetét.

A tizedik hónap utolsó napján megérkezett a kilencvenkilenc harcos.

A harcosok vállán íj feszült. Sőt voltak olyanok is, akik villogó kardot és szúrós lándzsát viseltek.

Amint beesteledett, az öreg felállította a katonákat, és így szólt:

– Ifjú harcosok! Most pedig velem együtt a várhoz jöttök, hogy az idegen ellenséget kiűzzük. Gyertek csak utánam!

Ezzel az öreg a harcosok élére állt, és a sötétben előrerohant. A mit sem sejtő katonák mindannyian követték.

Mikor a tövises fákkal körülvett várfal közelébe értek, az öreg megállította a katonákat, s hagyta, hogy egy kicsit várakozzanak. Aztán kiválasztotta a tíz legfürgébb harcost, és nagy óvatosan a tüskés fák sűrűjébe lopódzott velük.

Nem sokkal ezután a fák sűrűjéből, ahol a ürge katonák voltak az öreggel, éles lángok csaptak a magasba, és a vár felől fújó szél a felcsapó lángokat átsodorta a többi fára is. A fellobbanó vörös lángnyelvek pillanatok alatt körülvették a várat.

Ekkor az öreg odakiáltott az egy helyben várakozó harcosoknak:

– Rohamra a vár belsejébe!

S a harcosok keresztültörtek a lobogó lángokon, és nagy kiáltozás közepette, bátran a vár belsejébe törtek.

– Éljen a haza! Halál az idegen ellenségre.

A várban tanyázó ellenség nem is gyanította a veszélyt, és nagy hortyogással mélyen aludt. Amikor az éjszaka kellős közepén rázúdult a tűzzápor, a megrémült ellenség azt sem tudta, mi történt körülötte, s ijedten rohángált összevissza, mint a vizes hordóba szorult patkány.

A katonák, az öreg vezetésével, egy pillanat alatt lekaszabolták az ellenséget. Csupán az ellenség vezérét hagyták életben.

Közben múlt az idő, és már pirkadt az ég. A lobbanékony természetű Co Phál Láng lóra kapott, és vágatva tette meg az odavezető utat. Azért sietett, mert letelt a tíz hónap, amiben az öreggel megállapodott, és semmi jelét nem látta annak, hogy kiverték volna az ellenséget.

De mire megérkezett, Csécsu vára már egészen felszabadult.

Co Phál Láng megkérdezte az öreget:

– Hogyan gyújtottad meg a tüskés fákkal körülvett várfalat?

Az öreg nevetve felelte:

– Biz az könnyű volt! Tíz katona meggyújtotta fák alatti sűrű füves bozótot. Aztán pedig a vár felől fújó szél lángokba borította az egész várat.

– Ne beszélj ostobaságokat, öreg! Miféle fű volt ott a tüskés fák között? Ha fű lett volna ott, azt már én is régóta meggyújtottam volna!

– Persze hogy volt, mert vetettem oda, és nem is nőhetett más! Ha te is vetettél volna, már biztosan kiűzted volna az ellenséget! – felelte az öreg incselkedve.

Erre Co Phál Láng haragra lobbant, és még hangosabban kiabálta:

– Nem úgy van az, a hazugságnak is van határa! Hogy ültethetnél volna oda füvet? Az ellenség úgy őrizte, hogy még egy hangya sem juthatott volna oda észrevétlenül.

De az öreg csak tovább nevetett, és így szólt:

– Ide figyelj nincs olyan szabály, amely kimondaná, hogy a harchoz csak nyíl és kard szükséges! A fejünket is használni kell, nem igaz? Figyelj egy kicsit rám, elmondom, hogyan vettem be a várat. Te is biztosan tudod mindazt, amit csináltam! Miután a tíz hónapban megegyeztem veled, legelőször is két hónapon keresztül papírzacskókat készítettem. Azután néhány napon át papírból sárkányokat csináltam. Ezután a papírzacskókat fűmaggal raktam tele, odakötöttem a sárkányok zsinagéhez, és a sárkányokat feleresztettem. A sárkányok beleakadtak a tüskés fádba, és a kiszakadt papírzacskókból a fűmagok az utolsó szemig a fák tövébe hullottak. A fűmagok aztán kihajtottak és a nyáron át sűrű bozót nőtt

a fák alján. Csak erre vártam, és tegnap este, amikor a szél a vár felől fújt, tüzet gyújtottam. Most is azt mondod, hogy hazugság az egész?

Co Phál Láng, aki egy ideig elgondolkozva hallgatta az öregember beszédét, egyszer csak felkapta a fejét, mintha semmi különös sem történt volna, aztán hirtelen felcsattant:

– Hm, mi van ebben különös? Hiszen ezt bárki meg tudta volna csinálni!

Az öregember ekkor így szólt:

– Éppen olyan könnyű bárkinek a megmaradt fát kivágni, mint amilyen könnyű azt kitalálni, amit más gondolt ki!

Co Phál Láng, aki erre már nem tudott mit felelni, elkérte az öregtől az ellenség élve elfogott vezérét, és a királyhoz indult vele.

AZ OKOS ORVOS

Élt egyszer Szöulban egy orvos, aki messze földön híres volt ügyességéről. Voltaképpen nem tanulta sehol sem a tudományát, hanem csak a maga esze után járt, de csodálatosan felismerte a betegek lelkiállapotát, és abból következtetett arra, hogy mit tanácsoljon nekik. Ezenfelül meg jól bele is tudta magát képzelni a betegek helyzetébe. Ha valaki felkereste, akár közlelről jött hozzá, akár valami távoli országrészből, a vizsgálat csak annyiból állt, hogy maga elé állította a beteget, és mereven a szemébe nézett, majd anélkül, hogy a látogatás oka vagy a beteg hogyléte felől érdeklődött volna, inkább ő kérdezett:

– Ugye, itt fáj neked? – vagy így faggatta: – Nemde ez meg ez idézte elő betegségedet?

A beteg többnyire azt felelte:

– Bizony, igazad van, valóban így áll a dolog! – mivel az orvos legtöbbször ráhibázott panaszára. A betegek bizalommal kérték, hogy gyógyítsa meg bajukat. Az okos orvos fel is írta utasításait a betegeknek, és útjukra bocsátotta őket. Ha a beteg valami szegény éhenkórász volt, egy árva punt sem fogadott el tőle fizetségül.

Egy napon Kjanggi tartományból egy beteg kopogtatott be hozzá, valami kórság miatt csontig lesoványodott, és már az arca is szájalmat keltett mindenkiiben, aki csak rátekintett. Az orvos ennek a betegnek is mereven a szemébe nézett, szájalomtól eltelve, és tüzetesen megfigyelte gondterhelt arcvonásait, szemének csillogását, majd így szólt:

– Nem látok én rajtad semmiféle testi betegséget! Mi lehet hát az oka fogyásodnak és nyomorúságos, rossz színednek?

A beteg ezt felelte:

– Igazad van, nem testemben lakik a baj, hiszen sohasem érzek fájdalmat, de idebenn, a lelkemben, valami igen kínozt!

Ezt mondván, megmutatta a köldökét. Az orvos továbbra is fürkészve nézte, és a végén a beteg elmondta, mi baj érte:

– Ezelőtt három évvel kimentem egyszer az erdőbe tűzifát vágni, és miután jól megrakodtam, egy darabig baj nélkül mentem hazafelé. Hihetetlen forrón sütött a nap, és egyszerre olyan szomjúság fogott el, hogy szinte forgott körülöttem a világ. A torkom teljesen kiszáradt. Leraktam hát a tűzifát magam mellé, s egy patak

völgyében, amely az erdei úttól kissé távolabb folydogált csöndes csobogással, letérdeltem, szájamat a víz tükréhez tartottam, és lassan, kortyonként szürcsöltem a hús italt. Ekkor világosan láttam, hogy miközben a vizet iszom, egy kígyó kúszik a habok között, undorító vízisikló volt, és még mielőtt megakadályozhattam volna, a számba csúszott, bele a torkomba, és azon nyomban a gyomromba siklott. Képzelheted, hogy mit éreztem! Öklendeztem, ott a parton, amíg bírtam, de az állat csak nem jött ki a gyomromból! Azóta rettenetes aggodalomban élek, és bárhova is megyek, egy orvos sem tudja a bajomat meggyógyítani! Eljöttem hozzád, te bölcs vagy és ügyes, bízom benned! Segíts rajtam!

Az orvos egy darabig elmélyedt gondolataiba, majd jóindulatúan a betegre nézett, és így szólt:

– Van segítség a számodra! De emlékezz vissza, hogy amikor a vizet szürcsölted a patakban, nem volt-e valami sapka vagy kalapféle a fejedben. Milyen volt?

A beteg néhány percig gondolkozott, majd azt felelte, hogy kis idővel azelőtt egy szép, hosszú fácántollat talált, és azt tűzte a hajába, s amikor a pataknál vizet ivott, csak az díszítette fejét, sem sapkát, sem kalapot nem viselt.

– Rendben van – jelentette ki erre az orvos, megnyugodva –, menj csak most szépen haza, tűzz megint a hajadba egy szép hosszú fácántollat, és eredj el ahhoz a patakhoz, igyál még egyszer néhány korty vizet ugyanazon a helyen, ahol annak idején a kígyót lenyelted, és azon nyomban meggyógyulsz, eltűnik a rettegésed!

E szavakkal jóságosan útjára bocsátotta a betegét, ő meg dolgához látott.

A beteg azonnal elindult haza, keresett magának egy hosszú fácántollat, varkocsába tűzte, és kiment a patak partjára. Ott szerencsésen megtalálta azt a helyet, ahol a baj érte, letérdelt, és ugyanúgy kortyonként szürcsölte a hús vizet. És csodák-csodája, ismét megpillantotta a közeledő siklót, és mielőtt megakadályozhatta volna, a hulló megint a szájába siklott. Másodszor is a víz fölé hajolt, a kígyó akkor is megjelent. Akárhányszor próbálta, mindig ott termett a sikló, és a torkába csúszott.

Elgondolkozott, és hirtelen rájött a dolog nyitjára: az, amit ő kígyónak nézett, csupán a varkocsába tűzött fácántoll tükörképe volt,

mely ott kígyózott, kúszott a patak fodrokat vető vizén. Ezt látta ő igazi kígyónak. Kihúzta hát varkocsából a tollat, letérdelt, és úgy ivott; most már nyoma sem volt a kígyónak, csak saját kerek képe mosolygott rá a vízből. Ettől a perctől fogva megszűnt nyugtalansága, és végleg kigyógyult képzelte betegségeből.

TOLJ SZE ÉS A MEDVE

Egy szegény falusi családban éldegélt egy fiú. Tolj Szenek hívták. Gyakran el kellett mennie a hegyekbe tüzelőért. Egyszer, amikor fát vágott távol a hegyekben, hirtelen valami zaj ütötte meg a fülét. Ámultában elhajította a fejszét, körülkémlt, és látta, hogy egy medve lohol egyenest feléje.

– Ej, te semmirekellő! Ki engedte meg neked, hogy fát vágj itt?
– morgott a medve.

– És ki tiltotta meg? A fáknak, amelyeket kivágok, nincs gazdájuk – válaszolt Tolj Sze.

– Micsoda, még feleselsz is? Hogy mersz makacskodni, amikor itt van a gazda? – bömbölte torkaszakadtából a medve.

Tolj Sze rájött, hogy oktan dolog lenne tovább ingerelni a medvét, és eltökélte, hogy kiengeszteli.

– Igazad van. Máskor majd engedélyt kérek tőled.

A medve megnyugodott, és ezt dörmögte:

– No azért! Ezekben a hegyekben még egy fűcsomót sem mer kitépni senki az én beleegyezésem nélkül.

Aztán megtapogatta a batyut, amely a csigén^{15} függött, és így szólt:

– Ez valami harapnivaló? Akkor bontsd ki!

S Tolj Sze mi mást tehetett volna, odaadta az ebédjét a medvének, az meg az utolsó rizsszemig felfalt mindent.

– Enélkül el ne gyere! – morogta, azzal visszacammogott a sűrűbe.

Az éhes Tolj Sze a hátára vette a csigét, és elindult hazafelé. Attól a naptól fogva a medve mindig elszedte az ebédjét.

Tolj Sze pedig továbbra is ki-kijárt az erdőbe, amikor otthon elfogyott a tüzelő. Egyszer, amikor felkapaszkodott a hegyoldalra, hirtelen megpillantott egy őzet. Az őz odasántikált hozzá, leült a földre, és megszólította:

– Te fiú, gyógyítsd meg a lábam. A medvével találkoztam, és megnyomorított.

Tolj Sze megsajnálta az őzet, lehasított egy darabot az ingéből, és bekötözte a lábát.

– Már nem is fáj úgy! Nagyon szépen köszönöm. Jaj, ez a medve megkeseríti az életemet!

És az őz elpanaszolta minden keservét. Kiderült, hogy a medve megkárosítja mindkettőjüket.

– Hallod-e, mért kell eltűrnünk mindezt? – kiáltott fel Tolj Sze.

– Pompás ötletem támadt – mondta ekkor az őz. – Mit gondolsz, ha... – És Tolj Sze fülébe sűgött valamit.

– Igen-igen! Úgy-úgy! Persze! – bólogatott egyetértően Tolj Sze, és miután elvált az őztől, bement az erdőbe, és nekilátott a favágásnak! “Kopp! Kopp!” – koppant a fejszéje, és kisvártatva felhangzott a súlyos léptek dobaja.

– Ej, te! Már megint az én engedélyem nélkül vágod a fát! – bömbölt a medve.

– Ne haragudj, hoztam neked kását – csillapította Tolj Sze, azzal lekasztotta gyorsan a batyut a csigéről, és egy csésze rizst adott neki. A medve letottyant a földre, és nagy mohón falni kezdte a kását. Ám ekkor valami lárma hallatszott az erdő mélyéről, és a medve meghökkenve kérdezte:

– Ez meg mi?

– Vadászok jártak erre az imént, biztosan most térnek vissza – válaszolta Tolj Sze.

– Micsoda? Vadászok? És puska is van náluk? – szeppent meg a medve.

– Hát persze. És öt dühös agár mindegyikkel.

A medve fészkelődni kezdett:

– Igazán? És látni már őket?

– Ühüm, egyenest felénk tartanak – felelte Tolj Sze, és arrafelé bámult.

– Ments meg! Meghálálom. Sosem háborgatlak többé! – rimánkodott a medve.

– Szívesen, de hova rejtselek?

– Dugj a csige alá – sürgette a medve, s azzal bemászott a csige alá, és a földbe fúrta az orrát.

Ekkor egy hang hallatszott a fák mögül:

– Hé, favágó! Nem láttál erre egy medvét?

– Nem, nem láttam – felelte higgadtan Tolj Sze.

– És ott mi fekszik a csige alatt? – szólalt meg újból a hang.

– Mondd gyorsan, hogy egy fa! – suttogta a medve.

– Egy fa, az imént döntöttem ki.

- Ha fa, akkor minek raktad a csige alá?
- Tégy gyorsan a csigére! – könyörgött a medve.

Tolj Sze nagy nehezen felrakta, a fák mögül azonban ekkor ezt kérdezték:

- S hogyha fa, miért nem kötözöd össze?
- Kötözz gyorsan össze! – rimánkodott a megrémült medve.

Tolj Sze hát jó erősen összekötözte zsineggel. A hang meg így folytatta a bokrok mögül:

– Hé, fiú! Itt valami nincs rendjén. Hogyha fa, miért nem aprítod fel?

És a medve a félelemtől esztét veszve így óbégatott:

- Apríts fel íziben!

Több se kellett Tolj Szenek, meglendítette a fejszét, és végzett a medvével. A fák mögül azon nyomban előbukkant az őz.

- Tyú, de nagy kő esett le a szívemről!
- Ezt ügyesen kiagyaltuk, te őz! – lelkesedett Tolj Sze.
- Még szerencse, hogy a medve ilyen együgyű volt.
- Most már nyugodtan jöhetek fáért.
- Én viszont nyugodtan alhatom – vágta rá az őz.

A FÉLREÉRTETT JELBESZÉD

Hajdan, amidőn Kínából követek jártak Koreába, ezek mindig rengeteg fogas kérdést tettek fel a koreai küldötteknek, akiket fogadásukkal megbíztak. A koreai kormányzóknak tehát mindig nagy fejtörést okozott, hogy honnan kerítsenek elő leleményes küldötteket a külföldi követek fogadására. Egy alkalommal nagykövet érkezett Kínából, hogy országos ügyben tárgyaljon, és a koreai kormányzók mind a nyolc tartományban kihirdették, hogy olyan gyors észjárású ember kerestetik, aki méltóképpen fogadni tudná a kínai követet. De hiába tették közhírré ezt, senki sem jelentkezett.^{16} Végül aztán mégis jelentkezett egy közismert cukrászmester. Azt mondta, csak bízzák rá, majd ő elintézi a kínai követet.

Így hát a cukrászból kormányzósági küldött lett, és elutazott a Jalu folyó partjára, hogy ott a kínai követtel találkozzék. Mihelyt a kínai követ a folyó túlsó partjáról megpillantotta koreai küldöttet, négyzet alakot formált ujjával.^{17}

Erre így szólt magában a koreai küldött: “Úgy látszik, azt kérdi tőlem, szeretem-e a szögletes tortát. Én bizony azt felelem neki, hogy inkább megeszem a kereket.” – S nyomban kör alakot formált ujjával,^{18} és ezt mutatta fel a kínainak. A kínai követ erre meglepődött, csóválta a fejét, majd hirtelen három ujját tartotta felfelé (ez volt ugyanis az elfogadott formája annak, hogy a beszéd társ elismeri-e az emberi kapcsolatokat meghatározó három alapvető viszonyt: az uralkodó és alattvaló viszonyát, az apa és a fiú viszonyát és a férj-feleség viszonyát).

Mikor a cukrász meglátta a három magasba emelt ujját, így elmélkedett: “Ez bizonyára azt tudakolja, megtudnék-e enni három tortát egyszerre. Meg tudok én akár ötöt is, ezt felelem.” Ezzel gyorsan magasba emelte kezét, s mind az öt ujját szétnyitotta.^{19} A kínai követ még jobban meglepődött a válasz láttán, és megsimogatta a szakállát.^{20}

“Úgy látszik – gondolta a cukrász –, most meg azt kérdi tőlem, hogy megtörölném-e utána a számat, azaz hogy jóllaknék-e öt tortával. Azt válaszolom neki, hogy ha mind az ötöt megenném, bizony tele lenne a gyomrom, nem kívánnék én többet egy falattal sem!” És nyomban simogatni kezdte a hasát.^{21} A kínai követet

meglepte a válasz, nem kelt át a Jalu folyón, hanem megfordult, és nyomban visszautazott fővárosába.

Valaki megkérdezte a kínai követet, vajon miért fordult vissza. Így válaszolt:

– A küldött bölcsessége rendkívül kielégített. Amikor először azt kérdeztem tőle, ismeri-e a geográfiát, tétovázás nélkül azt felelte, hogy ismeri még az asztronómiát is. Ezen kissé meglepődtem, de azért megérdeklődtem, hogy ismeri-e azt a három legfőbb viszonyt, ami egyik embert a másikhoz köthet. Erre azt válaszolta, hogy ismeri ráadásul az öt erkölcsi törvényt is. Ekkor még jobban ámultam, de azért utoljára megtudakoltam még, ismeri-e Jemceszinnonszkvi műveit, mire azt felelte, hogy ismeri még Tehopokiszkvit is. Hogyan léphetnék én, csekély tudásommal, olyan ország földjére, ahol ily bölcs emberek laknak?

Ezzel véget is ért a történet.

A LETÉPETT SZEMÖLCS

Valamelyik faluban élt régen egy szorgalmas és becsületes öregember.

Az öreg mindennap szorgalmasan kijárt a közeli hegyre, fát gyűjtögetett, s abból éldegélt. Jobb arcán nagy szemölcs éktelenkedett, és ez, akár aludt, akár dolgozott, mindig bántotta.

Egy őszi napon az öregember, mint máskor is, hátára vette a zsákját, és elindult a hegyre. Amikor fölért, telerakta zsákját fával, és lefelé tartott.

Az ég azonban hirtelen beborult, és esni kezdett az eső. Az öregember nem tehetett egyebet, betért a hegyen levő elhagyott házikóba, és ott várta, hogy elálljon az eső.

De az eső csak zuhogott. Az öregnek mit volt mit tennie, az üres házikóban kellett töltenie az éjszakát. Unalmában pipára gyújtott, és mivel nem jött a szemére álom, rágyújtott egy dalra.

Az öregember dalolása messzire elhallatszott.

Akkortájt ezen a hegyen ördögök tanyáztak, és a szép énekszót hallva, örvendezve táncra perdültek, arany és ezüst vesszőikkel verték dobjaikat.

Hold, hold, világos hold,
Tányérekerek hold,
Ezüst homok, arany homok,
Csodaszép az éjszaka,
Éhéj, déhéj! daloljunk hát,
Éhéj, déhéj ez a mi éjjelünk!

Mikor az énekszó elhallgatott, az ördögök körülnéztek, és a hang keresésére indultak.

Az ördögök vezére rábukkant az öregemberre, és így szólt hozzá:

– Öregapó! Honnan jön ki belőled ez a szép hang?

Az öreg megijedt, de színlelte a nyugodtságot:

Az a hang a torkomból jön.

– Hát lehetséges ez? – mormolták az ördögök kételkedve.

Az egyik ördög merőn figyelte az öreg arcán éktelenkedő nagy szemölcsöt, és megkérdezte:

– Öregapó! Odaadod-e nekünk annak a dalnak a zacskóját?
Neked adnánk helyette arany és ezüst dobverőinket.

Az öregapó ijedten szemölcséhez kapott.

– Hogy bírnám ki a fájdalmat, ha letéptek a szemölcsöm?...

– Ne félj, öregapó! Úgy tépjük le, hogy nem fog fájni.

Ezzel az öreghez futottak, letépték szemölcsét, helyette arany és ezüst dobverőiket hagyták ott, és íziben el is tűntek valamerre.

Mire az öreg az arany és ezüst dobverőkkel hazatért, teljesen kivirradt. Azon nyomban eladta őket, új házat épített magának, és bőségben élt azután.

Az öregember szerencséjéről és szemölcsének eltűnéséről sokat beszéltek a környéken.

A szomszéd faluban egy nagyon kapzsi gazdag ember lakott, akinek az ábrázatán ugyancsak egy nagy szemölcs éktelenkedett. Amikor meghallotta a szájról szájra járó hírt, az öregemberhez sietett, és a történetet hallva, ő is el akarta cserélni a szemölcsét, hogy még gazdagabb legyen.

Egy köteg fát vett a hátára, és egy esős napon kiment a hegyen levő üres házikóhoz.

A kapzsi ember már a sötétség beállta előtt nagy hangon rázendített egy csúnya énekre.

Hold, hold, világos hold,
Tányérekerek hold,
Ezüst homok, arany homok,
Csodaszép az éjszaka,
Ördögfiak mért nem jöttök?
Arany vesszőt, ezüst vesszőt
Tüstént adjatok nekem!

Az ördögök közben rájöttek, hogy rossz vásárt csináltak, nagyon megharagudtak, hogy újra be akarják csapni őket, és a kapzsi emberre támadtak.

– Ravasz öregember! A mi eszünkön akarsz te túljárni? Nesze! Itt van még egy szemölcs! – A kapzsi ember bal arcára csapták a letépett szemölcsöt, és elszaladtak.

A póru jár ember pedig, akinek váratlanul még egy szemölcs nőtt az arcán, nagyon elkeseredett:

– Jaj, jaj, hogy éljek így tovább? Nem kell nekem sem az arany, sem az ezüst dobvessző, csak ettől a csúf szemölcstől szabaduljak meg – jajgatott toporzékolva.

A feldühödött ördögök azonban úgy eltűntek, még hírmondó sem maradt belőlük.

A kapzsi ember pedig, aki azért indult el, hogy szemölcsét letépje, és jobban megszedje magát, még egy csúf szemölccsel az ábrázatán tért vissza otthonába.

A HÁROM OKTONDI MENYASSZONY

Kiadták az útját három oktondi menyasszonynak a vőlegényes házban: mit volt mit tenni, vissza kellett térni szüleikhez. Úgy hozta a sors, hogy egy szép napon összetalálkozott a három oktondi leány.

– Miért küldtek téged haza? – kérdezi az egyik.

– Ó, semmiség az egész! Az apósom arra kért, hogy a hosszú szárú pipájából rázzam ki a hamut. Teljesítettem kérését: kiszedegettem a hamut, a pipa szárát pedig odaveregettem egy kerek kőhöz. Szerencsétlenségemre kiderült, hogy az a valami, amit én kőnek néztem, nem kő ám, hanem az apósom kopasz feje, amelyet szürkés fénybe borított a hold.

Ekkor a második oktondi menyasszonyt faggatták. Így felelt:

– Engem is egy semmiségért kergettek el. Az anyósom megkért, rakjak egy kevés parazsat a serpenyőbe. Ki is vettem néhány parázsló fadarabot a tűzhelyből, s egy szitán bevitettem neki. Amikor a lószőrszita tüzet fogott, s kihullott a parázs, engem okoltak a szerencsétlenségért.

Végül a harmadik menyasszony is elmondta történetét:

– Engem aztán igazán egy semmiségért küldtek haza. A szomszédban lakó fiatal gazda azt panaszkolta, hogy fázik. Megesett rajta a szívem, és engedtem, hogy a kezét a keblemen melengesse. S képzeljétek csak, ha hiszitek, ha nem, ezért kellett szégyenszemre hazajönnöm!

Miután elmondták egymásnak bánatukat, megvigasztalódott a három oktondi leányszó, látván, hogy mindhármukkal micsoda igazságtalanság történt.

A KÉT TESTVÉR

Valamikor régen élt két testvér. Az öregebbnek csak felesége volt. A fiatalabb testvér feleségével és négy gyermekével élt.

Földjüket közösen művelték. Ősszel igazságosan elosztották, ami termett.

Úgy érezték azonban, hogy a másikkal károsodott. Jegy szót sem szólt egyikük sem senkinek.

A fiatalabb azt gondolta:

“A bátyám meg a felesége idősek már. Nehezükre esik a munka. Semmi segítségük nincsen. Nekem négy gyermekem van, ha felnőnek, mind segítenek. Viszek nekik egy zsák rizst.”

Az öregebb pedig így gondolkodott:

“Öcsémnek négy gyermeke van. Több ennivalóra van szükségük, mint nekünk. Viszek nekik egy zsák rizst.”

Tervüket valóra is váltották. Sötétedéskor mind a ketten elvitték a zsák rizst a másik kamrájába. Reggel, amint nézték a saját zsákjaikat, megdöbbenően állapították meg, hogy egy sem hiányzik. Elcsodálóztak nagyon, de egy szót sem szóltak.

Este ismét elindultak, hátukon a nehéz zsákkal. Nagyon sötét volt az éjjel. A hold sem világított. Így történt, hogy a keskeny úton egymásba ütköztek.

Felismerték egymást, és végtelenül megörültek, összeölelkeztek.

Testvéri szeretetükről még most is beszélnek az emberek. Életükben meg nagy tiszteletben és megbecsülésben részesültek.

A CSIRKE-PER

Sipp-supp!

Sipp-supp!

Árpát csépeltek az urasági major tágas udvarán.

Sipp-supp!

Sipp-supp!

Kopp...

Pottyant oda valami Tok Szve apó cséphadarója alá. Tok Szve apó szétkotorta a szalmát – hát ott feküdt egy szétzúzott kiscsirke. Biztosan azalatt bújt be a szalma közé, hogy megkóstolja az árpát, míg a cséplőmunkások a hátukat egyenesítgetve pőfékeltek.

Amikor a földesúr, aki egy gyékényszőnyegen heverészett a háza előtt, megpillantotta szétzúzott csirkét, nagy dühösen rikácsolni kezdett:

– Mi az? Vak vagy? Nem látod, hova ütsz? Fizesd meg a csirkém árát!

Tok Szve apó megorrolt:

– Garast ér ez a csirke, kend meg úgy lármázik, gazduram, mintha embert öltem volna!

– Ej, te arcátlan! Azonnal fizesd meg a csirkém árát!

– Aztán mennyit kéne fizetnem?

– Kilenc ljan^{22}.

– Kilenc ljan?

Tok Szve apó és a többi cséplőmunkás szája tátva maradt a csodálkozástól.

– Gazduram, kend persze csak nevet az ostoba paraszton. De ki hallott már olyat, hogy egy csirke kilenc ljanba kerüljön?

Öregapám sem pipált még ilyet!

– Fogd be a lepénylesődet! Az én csirkém nem olyan ám, mint más ember csirkéje!

A földbirtokos és Tok Szve apó tengelyt akasztott.

– Sokat, túl sokat akar kend! Mi az, tán nem vesz engem emberszámba? – kelt ki magából a paraszt.

Valamennyi cséplőmunkás Tok Szve apó pártját fogta, mert noha a földbirtokostól függtek, nem nézhették közömbösen a telhetetlenségét.

– A gazda kilenc ljan követel egy csirkéért, mely két-három punt^{23} ha ér. A betyár!

Tok Szve apó pedig kijelentette, hogy nem fizet, mire a földesúr a bíróságra, az előljáró elé hurcolta.

– Beszéljenek hát! Miről van szó? – fordult a földbirtokoshoz az előljáró a nemesembernek kijáró tisztelettel.

A földbirtokos azt kívánta a bírótól, csukassa kalodába Tok Szve apót, mert megölte egy csirkéjét, és nem akarja megfizetni az árát.

– Hé, te, beismered-e, hogy megölted azt a csirkét? – tegezte le az előljáró Tok Szve apót, mert az csak egyszerű parasztember volt.

– Be én, mert a cséphadaróm alá pottyant cséplés közben. És Tok Szve apó elmondta, hogyan esett a dolog.

– No, jól van. Ha csakugyan így történt, bizony meg kell fizetned a csirke árát.

– Rendben van. Amennyit ér, annyit fizetek is. De ő kilenc ljan követel ám tőlem... és ki hallott már ilyet?

– Hm... Kilenc ljan...

Az előljáró ekkor újból a földbirtokoshoz fordult:

– Figyeljen rám, tisztelt uram. Kilenc ljan: ez csakugyan sok egy kicsit.

– Hah! Sok! – háborodott fel a földbirtokos. – De hiszen ha nem öli meg a csirkémet, szép nagy kakas lett volna belőle. És egy kakast elveszíteni cseppet sincs ínyemre.

De Tok Szve apó sem engedett ám:

– Jól van, a kakas árát is megfizetem. De egy kakas szintúgy nem kerül kilenc ljanba. Három-négy ljan az ára!

– Ó, te aljas, pimasz fráter! – bödült el a földbirtokos, azzal odarohant Tok Szve apóhoz, és legszívesebben a torkának ugrott volna. – A mindenféle éhenkórászok kakasai semmit sem érnek, de az enyéme nem olyanok ám. Mindennap egy-egy hop^{24} drága magot etetek meg velük; mindegyik kakasom háromszor annyit nyom, mint bármelyik paraszt kakasa. Őszre olyan kövérek, hogy majd szétpukkadnak. Az ilyen kakasért még a kilenc ljan is kevés!

Az előljáró helyeslőleg bólogatott a földbirtokos szavaira:

– A követelés jogos. Tok Szve apó, fizesd meg a kilenc ljan.

A parasztok, akik a bíróságon összeverődtek, sugdolózni kezdtek:

- Miféle előjáró ez? Zsivány ez is!
- Dehogy, csak ostoba!
- És még az efféléket hívják “bölcs bírák”-nak!
- Hogy nem sül ki a két szeme: a nemes kedvéért feketének mondja a fehéret!

Ám ekkor Tok Szve apó váratlanul kijelentette, hogy kész kifizetni a kilenc ljan a megölt csirkéért. Azzal kiforgatta a zsebeit, és nagy ügyel-bajjal, garasonként összeszedte a kilenc ljan, és a bíró elé rakta, a földbirtokos pedig fölényesen mosolyogva tüstént felmarkolta.

– Harácsoló! Egy garast sem enged! A patvarba is! Kilenc ljan egy csirkéért! – zúgolódtak a felbőszült parasztok.

– Hé, ti! – reccsentett rájuk az előjáró. – Mit lármáztok?

Elfeledtétek, hol vagytok?

Ekkor azonban felharsant Tok Szve apó komoly hangja:

– Bíró uram! Hadd mondjak néhány szót!

– No, ki vele!

Az előjáró, ki már épp el akarta hagyni a bíróságot, visszaült.

– Egy kiscsirkét öltem meg, de egy nagy kakas árát fizettem ki.

Gazdám maga mondotta, hogy minden áldott nap egy hop kölest adott volna a csirkének. Mennyi magot etetett volna hát meg vele, míg felcseperedik? Legalább két maljt.^[25] Gazdám egy olyan kakas árát fizettette meg velem, amelynek két malj magot kellett volna felcsipegetnie. Mármost, hogy a csirke elpusztult, a két malj mag megmaradt a gazdámnak. Az ám, de az most már az enyém, hisz a kakas árát kellett megfizetnem, nem a csirkéét. Egy malj köles viszont tizenöt ljanba kerül, így hát kerek harminc ljan üti a markomat.

Mikor Tok Szve apó idáig jutott fejtegetésében, az előjáró zavarba jött, a földbirtokos pedig kékül-zöldült haragjában. De nem volt más választása: le kellett szurkolnia a pénzt.

Aki másnak vermet ás, maga esik bele.

– Hahaha! – kacagtak a parasztok útban hazafelé.

A FUKAR JANBÁN

A folyó átszakította gátjait, és elöntötte a földeket meg utakat. A faluba is betört az áradat, zúgott, morajlott, akár a tenger. Egy gazdag embert elsodort az ár.

Fia a töltésen futott utána.

– Segítség! Az apámat elragadta az ár! Egy rjángot adok annak, aki megmenti! – kiabálta.

De a víz sodrása erős volt, és nem akadt senki, aki beugrott volna ezért az összegért, és kockára tette volna az életét.

A fiú tovább futott, és kiabálta:

– Ki segít az apámon? Két rjángot adok az életmentőnek, két rjángot!

– Ha két rjáng kevés, akkor három rjángot adok, három rjángot!

– Most sincs vállalkozó, akkor sem, ha négy rjángot adok?

– Hát adok akkor öt rjángot, öt rjángot!

Amikor az áradatban tehetetlenül sodródó, félholtnak látszó Janbán azt hallotta, hogy fia öt rjángot ígér megmentéséért, hirtelen megszólalt:

– Nocsak! Hagyd abba, mert ha öt rjángot kifizetünk, akkor én szörnyethalok!

PJAK UN ÉS DE HU

Szilla huszonnegyedik királyának, Din Hin-vannak uralkodása idején a fővárosban, Kendjuban élt két hivatalnok. Jegy faluban nőttek fel, együtt tették le az államvizsgát, és körülbelül ugyanolyan állást töltöttek be mindketten. Nagy barátság szövődött hát közöttük.

Egy szép tavaszon – minő csodálatos egybeesés –, egy és ugyanazon napon született gyermeke mind a két barátnak: az egyiknek fia, a másiknak lánya. Nem tudtak hova lenni a boldogságtól.

A fiút Pjak Unnak, a lánykát De Hunak nevezték.

Amikor aztán találkozott a két barát, hogy eme örvendetes alkalomból szerencsét kívánjanak egymásnak, De Hu apja így szólt Pjak Un apjához:

– Akárhogy nézzük is, ez az egybeesés csodálatos! Lehet, hogy az ég, ismervén a mi barátságunkat, szándékosan rendezte így. Ne haragítsuk hát magunkra, állapotjunk meg abban, hogy nem teszünk különbséget gyermekeink között: úgy neveljük mindkettőjüket, mint a sajátunkat.

De Hu apja szívből óhajtotta ezt, és mi sem természetesebb, mint hogy Pjak Un apja is beleegyezett. Mindkét család sok szerencsét kívánt egymásnak, és az eljegyzés tiszteletére bőséges lakomát rendeztek. Így Pjak Un és De Hu szinte születésük pillanatától jegyesek voltak.

Több mint tíz esztendő telt el azóta.

Pjak Un délceg ifjúvá serdült. Tizennégy éves korában hvalannak, apródnak szemelték ki. De Huból pedig gyönyörű szép leányszó lett, és nemeslelkűségben is, tehetségben is felvette Pjak Unnal a versenyt. Nem volt náluk engedelmesebb és szüleit jobban tisztelő gyermek.

Az eljegyzésükről, nem mindennapi adottságaikról és tehetségükről beszélt mindenki.

Egy váratlan szerencsétlenség azonban elrontott mindent. Pjak Un szemét betegség támadta meg, és a délceg ifjú megvakult. Mi mindennel meg nem próbálkoztak a szülei, de semmiféle szer nem segített rajta. Pjak Un elvesztette szeme világát.

Keservesen sírt, de ami egyszer elveszett, azt könnyekkel sem lehet visszaszerezni.

Eddig kedvezett neki a szerencse, és fényes jövő várt rá. Környezete nagy reményeket fűzött a daliás apródhoz. Rövid idő alatt az állam támaszává válhatott volna. És ezenfelül övé volt a csodaszép De Hu.

És most mindez egyszeribe elérhetetlen álommá változott. Ám a legnagyobb csapást az a hír jelentette Pjak Un számára, amelyet De Huról hallott.

Amidőn a lány apja tudomást szerzett a történekről, megszegte Pjak Un apjának adott szavát, és Mudin kormányzójának, Li Ke Phennek a kérésére eltökélte, hogy a lányát hozzáadja feleségül.

Ezzel nemcsak a két család sok esztendő barátságát árulta el, de megszegte azt a megállapodást is, hogy úgy nevelik mind a két gyermeket, mint a sajátjukat.

És vajon ez volt csak az egyedüli csapás, mely Pjak Unt érte? Sajnos nem. Lassanként elhagyták ismerősei és apródtársai, és végül is magára maradt.

A legsivárabb magányra kárhoztatták.

Amikor az első hírek eljutottak hozzá De Huról, elviselhetetlen fájdalmat érzett. Ám, mint mondják, jó emberek is élnek a világon, és nem mindenki olyan kegyetlen, mint De Hu apja.

Mikor már mindenki elfelejtette Pjak Unt, továbbra is el-eljárogatott hozzá egy Kim Csen nevű apród, és amennyire csak tudta, vigasztalgatta.

Kim Csen szűkszavú volt, és ha nem szóltak hozzá, akár az egész álló napot is végighallgatta volna.

Egyszerű, félszeg ifjú volt, ám ha felhergelték, azon nyomban megváltozott, és könyörtelenül üldözött mindenféle igazságtalanságot. Ilyenkor óriásira tágult a szeme, meglóbálta sulykolófára emlékeztető hatalmas kezét, és nem nyugodott addig, míg nem győzedelmeskedett az igazság. Tartottak is ám tőle!

Bátor, ügyes legény volt, s noha egyidős lehetett Pjak Unnal, rendkívüli erővel rendelkezett, és kitűnő íjász hírében állt.

S ez a derék, jószívű ifjú fel-felkereste világtalan barátját, és éjjel-nappal kész volt elbeszélgetni vele.

Ám akármiről is diskurált a két jó cimbor, Kim Csen mindig felháborodott, valahányszor De Hu apjára terelődött a szó.

– Hát ember az ilyen? – jött tűzbe Kim Csen. – Ahelyett, hogy jobb belátásra bírta volna a lányát, máshoz adja férjhez. Vajon megengedhet magának ilyen alávalóságot Szilla egyik hivatalnoka, ki ad a jó hírére? Hát megérdemli az ilyen, hogy embernek nevezzék?

Ám Pjak Un ilyenkor csak hallgatott. Úgy tett, mintha már semmi sem érdekelné, és azt a látszatot keltette, hogy senkitől sem vesz már rossz néven semmit.

De mi történt néhány nappal azelőtt, hogy De Hunak házasságot kellett volna kötnie Mudin kormányzójával, Li Ke Phennel?

Ezen a napon Pjak Un nyomasztó magányában a kertben üldögélt, a lótusztó partján. Ez volt legkedvesebb helye.

Arcát lágyan cirógatta a langyos májusi szellő, és a levegőt betöltötte a napfényben rügyeiket bontogató fák illata. Vidáman csicseregtek a madárkák, és zümmögtek a bogarak.

A szellő csodálatos illatokat sodort a közeli virágágyásokban pompázó bazsarózsák, rózsák és azaleák felől. A tóról, melyet zsenge lótuszlevelek díszítettek, odahallatszott a halak ficáncolásának nesze.

Pjak Unt viszont komor gondolatok rohanták meg. És egyszerre csak ruhasuhogást hallott, majd mellé lépett valaki, és így szólította meg:

– Sokat szenvedtél ugye?

Végtelen szomorúság és szájalom csendült ki a hangjából.

– Ki vagy? – kérdezte Pjak Un, felocsúdva kábultságából.

Bár a hang nagyon ismerős volt, az ifjú nem akart hinni a fülének. Izgatottan várta hát a választ.

– Én vagyok, De Hu – suttogta a lány, és a fűre roskadva, keserves sírásra fakadt: annyira megváltozott a szegény Pjak Un, s olyan boldogtalannak látszott, pedig nem is oly régen délceg apród volt még, akihez nagy reményeket fűztek. De Hu végül is megnyugodott, és felszárította könnyeit, aztán elmondta Pjak Unnak, mért kell férjhez mennie Li Ke Phenhez, noha még gondolatban sem lett hűtlen Pjak Unhoz, akivel még gyermekkorában eljegyezték, és akihez haláláig hűséges marad. Azt is elmondta, tudja, hogy milyen aljas dolog megszegni az adott szót csak azért, mert a vőlegény

szerencsétlenül járt, ám hogy szálljon szembe szülei akaratával? Egyet tehát csupán: meghal.

Hallgatott egy ideig, majd izgatottan Pjak Unhoz fordult:

– Ha elhatározta, hogy elfordulsz tőlem, akkor nincs más választásom, de ha nem így lenne, képzeld magad az én szörnyű helyzetembe, és segíts rajtam. Azon a napon, amikor Mudinba utazom, kövess engem. Apámnak azt mondom majd, hogy az esküvőre megyek, és kilesem az alkalmas pillanatot, és Kendjuba szököm veled. Apám így nem vádolhat engedetlenséggel, és egész életemben hűséges maradok hozzád.

Noha Pjak Unt nagyon meglepte a dolog, boldogan beleegyezett. Olyan érzése támadt, hogy visszanyerte a szeme világát.

Aznap, amikor De Hunak Mudinba kellett indulnia, Pjak Un egy vezetővel a nyomába eredt, és a meredek hegyeken át, sok viszontagságot kiállva, megérkezett végre Mudinba.

De Hu egy embert küldött eléje a város kapujához, és az ifjú pár kéz a kézben sietve elhagyta Mudint, nehogy Li Ke Phen szeme elé kerüljenek.

Egy isten háta mögötti hegyvidéken aztán, mintha a földből nőtt volna ki, előttük termett egy rablóóriás, és szemét vadul forgatva, útjukat állta.

– Ide azzal a leánnyal! – bömbölte. – Mudin kormányzója elrabolta. Én vissza akartam szerezni tőle, de nem sikerült. Most aztán szerencsém van. – Azzal megragadta De Hut, a vállára vette, és visszacsörtetett a sűrűbe.

A megrökönyödött Pjak Un pedig csak álldogált egy helyben, és nem tudta, mitévő legyen. Az első pillanatban ugyan megpróbált ellenszegülni, de mit tehet egy világtalan ifjú egy rablóóriással szemben? Tudta, hogy elvesztette De Hut. Jaj, hogy átkozta nyomorékságát!

Egyszerre csak egy nyílvesző süvített el Pjak Un mellett. Barátja, Kim Csen lőtte ki a menekülő útonálló után, és egyszeribe megölte vele.

De Hu tehát ismét összekerült Pjak Unnal, és Kim Csen a következőket mesélte el:

– Amikor tudomásomra jutott, hogy Mudinba indultál, nyugtalankodni kezdtem, nem történik-e valami bajod, noha efféle szörnyűség még csak eszembe sem jutott. Tudtam, hogy nem boldogulsz majd egykönnyen ezen a hosszú úton, és elhatároztam, hogy a nyomodba szegődöm. S lám, épp a legjobbkor érkeztem.

Azzal odalépett Pjak Unhoz, és kezébe tette De Hu kezét.

A meglepődött Pjak Un végre magához tért. Szemében könnyek csillogtak, megragadta barátja kezét, és nem tudta, miként mondjon köszönetet neki. Vak létére a világ legboldogabb teremtésének érezte magát.

Ott állt mellette a kedvese, valamennyi lány közt a legjobb, és vele volt a barátja, kit ezer ember sem pótolhatott volna.

A PÓRUL JÁRT FÖSVÉNY

Élt egyszer Szaridszong közelében egy igen szegény, de becsületes öregember, akit Csangnak hívtak. Egy nap kiment a hegyekbe, rőzsét gyűjteni. Ekkor egy magas bokorról valami leesett mellé a földre. Megnézi, mi az, hát egy mogyoró. Felszedte Csang, és így szólt magában: "Hazaviszem anyámnak." Amikor rögtön ezután újabb mogyoró gurult elé, azért is lehajolt, és az járt a fejében: "Ezt az öcsémnek adom." A harmadik mogyorónál a feleségére gondolt, a negyediknél kisgyermekére, és csak az ötödiknél saját magára. Felszedte valamennyit, a táskájába dugta, és újból munkához látott, gyűjtögette a tüzelőfát.

Lassan beesteledett közben, a nap a hegyek mögé bukott. Az öregember vállára vette a nehéz rőzseköteget, és megindult hazafelé. Ám egyre sötétebb lett, és végül eltévesztette az utat. Már-már azt gondolta, hogy az éjszakát a sötét erdőben kell töltenie. De mégis, egy kicsit továbbment még, és akkor hirtelen valami nagy házat pillantott meg az út közelében. Megörült a szerencsének, és közelebb ment a házhoz. Furcsa egy építmény volt az: a tetőt meg az udvart sűrűn benőtte a fű, halkan zümmögtek ott a bogarak, de emberi hang nem hallatszott sehonnan. Úgy gondolta Csang, hogy a ház teljesen elhagyatott, lakói nincsenek, belépett hát, mindent körbejárt, megnézett, majd végül az épület egyik oldalán levő kis erkélyen akadt meg a szeme. Rögtön eltökélte magában, hogy ott fenn, azon az erkélyen tölti el az éjszakát.

A munkától és bolyongástól kimerülve, hamarosan mély álomba esett az öreg. Egy idő múlva azonban, úgy éjfél táján, nagy láрма hallatszott a ház pitvarából. Csang felébredt, fülelni kezdett, és uramfia, nagy csapat manót pillantott meg, akik egy cimbalmot vertek, és így kiáltoztak:

– Kumi nagara, uni nagara! Jöjj elő, arany, jöjj elő, ezüst!

Olyan lármát csaptak, hogy alvásra többé gondolni sem lehetett.

Megijedt ekkor a rőzsegyűjtő ember. Arra gondolt, hogy a manók, ha észreveszik, alaposan elbánhatnak vele. Elhatározta hát, hogy menekülése érdekében cselhez folyamodik. Mihelyt kis csend állt be, elővette az egyik mogyorót, és nagy erőfeszítéssel kettéharapta. – Krak – reccsent egyet a mogyoróhéj.

Rémülten néztek egymásra a manók.

– Rozzant ház ez – mondták egymásnak –, bizonyára beszakadóban a tető, minél hamarabb siessünk ki innen!

És mindent otthagyva elszaladtak.

Ekkor lekászolódtott lassan az erkélyről, és a holdfényben megpillantotta a kis arany- és ezüstrudakat. Csillogtak itt is, ott is. Összeszedegette őket, és rőzsetartó általvetőjére rakta, a tűzifa helyére. “Na, a rőzsehordóból ma arany- meg ezüsthordó lett!” – mondta magában, és nagyon örvendezett. A hold barátságosan világított, így hát könnyen megtalálta a hazavezető utat. Másnap elment a vásárra, eladta a rudakat, és gazdag ember lett belőle.

Egy fősvény lakott a szomszédban, egy lusta és kapzsi ember. Hogy meghallotta az aranyrudak történetét, nyomban elhatározta, hogy ő is ilyen könnyűszerrel meggazdagszik. Fogta másnap a pipáját, szájába vette, és megindult lassan a hegy tetejére. Amikor egy mogyoróbokrot talált, leheveredett a tövébe, és várta, várta, vajon esik-e mogyoró neki is. Csakugyan, nem tartott soká, és egy mogyoró gurult a lába elé.

Gyorsan felemelte, és így szólt: “Ezt az elsőt én eszem meg.” Azzal jóízűen el is fogyasztotta.

Mikor újabb mogyoró esett le, így beszélt magában: “Gyerekeimnek fogom adni!” A következő feleségének, a negyediket meg testvérének szánta, és csak az ötödiket akarta végre öreg édesanyjának adni. Ezután bevárta ott a naplementét, majd az erdőn keresztül ő is eljutott a lakatlan házhoz. Belépett, és mindent úgy talált, ahogy mesélték neki. Hamarosan lefeküdt aludni az erkélyen.

Éjjel a manók újból megjelentek, lármáztak, nagy zsvajt csaptak a pitvarban, és így kiabáltak:

– Un kva kumi nara! Ezüst és arany, jöjjetek elő!

Amikor javában lármáztak, a fősvény ember beleharapott az egyik mogyorójába, de az nagyon puha volt, és a héja nem reccsent. Ekkor elővette a másodikat, majd a harmadikat és végül a negyediket, az utolsót, de a manók nem figyeltek rá. Egyikük hallott ugyan valami gyöngye recsegést, de hiába fülelt, újra elcsendesedett minden.

Nagy zavarba jött most a fősvény.

– Lenne csak még egy mogyoróm! – kiáltott fel.

Ekkor újabb terv jutott eszébe: a szétharapott mogyoróhéjakat egymás után ledobálta. Az egyik ráesett a főmanó orrocskájára.

Ez felpattant, és így méltatlankodott:

– Mi ez? Emberszagot érzek! Kutassátok át gyorsan a házat!

Mind felugrottak, és így sopánkodtak:

– El akarják lopni tőlünk rúdjaikat! Fel, fel, keressük meg a gazembert!

Átkutatták a házat, és hamarosan megtalálták a fösvényt, az erkélyen összekucorodva. Megragadták, leráncigálták onnan, és addig ütötték-verték aranyrúdjaikkal, míg össze nem törtek a csontjai. Ekkor, mint valami zsákot, a ház bejáratához húzták, és ott hagyták feküdni nyögdecselve. Közben derengeni kezdett, mire a manók eltűntek, ugyanolyan nyomtalanul, ahogyan jöttek.

A kapzsi ember épp hogy megmenekült a haláltól.

Megsimogatta sajtó tagjait, visszafojtotta tájdalmát, és megpróbált felállni. Sikerült valahogy. Ekkor vette észre, hogy az ütésektől sokkal hosszabbra nyúlott, mint idejövetelkor volt, majdhogynem kétszeres hosszúságú lett a teste. Csak ügyel-bajjal jutott ki az ajtón, és szinte hétrét görnyedve jutott el falujáig. Odahaza azonban nem ismertek rá. Mivel alakja ennyire megváltozott, és feje magasan a falak fölé emelkedett, rablónak vagy valami gonosztevőnek tartották. Rákiabáltak, jó erős dorongokat hoztak elő, és másodszor is megverték, hogy majdnem belehalt. Jajveszékelve mesélte el ekkor, hogy ő kicsoda. Elbeszélte, hogy a manók már az előbb agyba-főbe verték, és beismerte, hogy életmódjáért jogosan nyerte el büntetését.

Ekkor a falubeliek megsajnálták, és életben hagyták.

MILYEN OSTOBÁK AZ EMBEREK!

Élt valahol, réges-régen, egy szegény, anyátlan-apátlan árva fiú. Egy gazdag ember házában szolgált. Habár a munkája igen nehéz volt, szorgalmasan és becsületesen dolgozott.

Egyszer kiment a hegyekbe tűzifát szedni. Lankadatlanul dolgozott sötétedésig, azután fogta magát, felkerekedett, és elindult hazafelé. Útközben azonban eltévedt, nem tudott kikerülni az erdőből, úgyhogy egy barlangban kellett éjszakáznia. Amint ott feküdt a puszta földön, hát egyszer csak, úgy éjfél táján, hangokra, beszélgetésre lett figyelmes.

– Mi híred van, koma? – kérdezte az egyik hang.

– Hogy milyen ostobák az emberek! – válaszolta a másik. – Ismered ezt a kis falut itt lenn, ugye? Az ottaniak már régóta fáradoznak azon, hogy forrást találjanak, amikor pedig ott van egy pompás kis forrás, nem messze a fűzfa jobb oldalán.

– Valóban igazad van! Az emberek szeretik magukat okosnak feltüntetni, pedig ugyancsak ostobák! Ismered azt a szegény öreg özvegyembert, aki annyit éheznek? Nem is sejti, hogy egy pénzzel teli cserépfazék van elásva konyhájában, mindjárt az üsttől jobbra.

– Szakasztott így van! Igazat beszélsz! Én az imént mentem el a gazdag ember háza előtt. Egyetlen leánya nagybetegen fekszik. Vagyonokat költ gyógyszerre, de én meg vagyok győződve arról, hogy hiába. Úgy gyanítom, hogy egy nagy százlábú leselkedik az udvaron levő farakás alatt, s annak a veszedelmes kigőzölgése betegítette meg a leányt. De persze erre senki sem gondol. Hogy milyen ostobák az emberek!!

A legény úgy gondolta, hogy két gonosz manó beszélgetését hallgatja. Reggel, amint kivilágosodott, hazatért. Útközben látja ám, hogy a falu asszonyai, fejükön vizes korsókkal, szokás szerint egy igen távoli forrás felé indulnak vízért. Gazdájától engedélyt kért, és a falu közepén álló nagy fűzfa tövében ásni kezdett. A gödörből nemsokára fehéren bugyogott a friss, üdítő víz. A jó hírre a falubeliek odasereglettek, és segíteni kezdtek neki. Rövidesen egy pompás kis kút állt épp a falu közepén. Az egész falu apraja-nagyja hálás volt a legénynek.

Ám az most már végére akart járni a másik manó elbeszélésének is. Legközelebb bekopogtatott a szegény

özvegyember ajtaján. Olyan szegény volt ez az ember, hogy szalmapapucskok fonásával tartotta el magát, és csak a legszükségesebbet kereste meg. A fiú odaállt elé, és elmondta, hogy tudja a módját, hogyan fordulhatna jobbra a sorsa. Felfeszítette a konyha padlóját. Hát csodák-csodája, az ásás nem volt hiábavaló! Nemsokára talált is ott egy kancsót, teli pénzzel. Az öregember nem tudott hová lenni a boldogságtól, és felajánlotta, nagy hálálkodás közepette, hogy megosztja kincsét a fiúval. Ám az hallani sem akart róla!

Legközelebbi útja a gazdagember házához vezette, akinek nagybetegen feküdt a leánya. Itt is felajánlotta szolgálatait, hogy meggyógyítja a leányt. A gazdag apa örömmel kapott az ajánlaton. Ekkor a fiú kért egy nagy fazekat. Olajat töltött bele, és felforraltta. Azután egy óriási vascsipeszt is szerzett valahonnan. Majd összevissza hányta, túrta a ház melletti farakást, és csakugyan ott lapult alatta megbújva egy nagy fekete százlábú. Megragadta a vascsipesszel, és a forró olajba dobta. Amíg a százlábú haláltusáját vívta, a beteg leány fel-felnyögött fájdalomában, ám nemsokára, amikor a százlábú végképp kiadta páráját, a leány olyan makkegészséges lett, mintha sohasem lett volna beteg. Viszonzásul a csodálatos gyógyításért a boldog apa leánya kezét ajánlotta fel a fiúnak. A fiú elfogadta, és rövidesen összeházasodtak. Így lett a szolgafiúból a gazdag ember veje.

Volt a fiúnak egy barátja, egy igen agyafúrt, csalárd természetű legény. Hallott barátja szerencséről, elment hozzá, hogy töviről hegyire kikérdezze a történetek felől.

– Hogyan találtad te ki ezeket a dolgokat? – kérdezte. – Mondd el nekem is a módját!

A szorgalmas legény készségesen elmesélte, miképpen töltötte egy alkalommal az éjszakát, kinn a hegyek között, és hogyan hallgatta ki a gonosz manók beszélgetését. Erre agyafúrt barátja is felkerekedett a hegyek közé, abban a reményben, hátha hozzá is beköszönt a szerencse, ha kihallgatja a manók beszédét. Elrejtőzködött egy szikla mögött, és az éjszaka közepe táján csakugyan hallotta, amint egyszer csak beszélgetni kezdenek a manók.

– Ismered azt a szolgálégényt, akinek olyan jól megy a sora? Bizonyosan kihallgatta a beszélgetésünket egyik éjjel! De akárhogy is csinálta, tetszik nekem az a legény! És neked is, ugye?

– Ó, igen! Becsületes és dolgos ember. Ám tudod-e, hogy van neki egy kapzsi és csalárd természetű barátja? Ezt most öli a sárga irigység barátja szerencséje miatt. Persze, fogalma sincs arról, miként tudná megalapozni a maga szerencsését. Hogy milyen ostoba ember!

– Ugye azok az ékszerek hoznának neki szerencsét, amelyek ott vannak a házuk délkeleti tartópillérje alatt?

– Bizony azokra gondolok! Az a legény megcsinálhatná a szerencsését, de olyan ostoba, mint a bocskortalp!

Erre kitört belőlük a nevetés. A mellettük lapuló legény, miután kihallgatta a manók beszélgetését, igen izgatott lett. Gondosan eszébe vésett mindent. Amikor azután a manók eltűntek, előjött rejtekhelyéről, és hazafelé inalt szaporán. Otthon nyomban elkezdett ásni, a házukat tartó pillérek alatt, a manók beszéde alapján. Közben akkora zajt csinált, hogy szülei felébredtek. Igen megrémültek, amikor éjnek évadján az ásó hangja felriasztotta őket. Az apa felugrott, hogy lefülelje a tolvajt, mert azt hitte, hogy a zaj nem eredhet mástól, csak valamilyen tolvajtól. Amint kiment, szinte földbe gyökeredzett a lába a meglepetéstől, hogy a tulajdon fiát találta ott nagy munkában. A fiú valósággal magánkívül volt a nagy igyekezettől, olyan szorgalmasan ásott, és nem hallgatott apja tanácsára, aki váltig azt magyarázta, hogy hagyja abba az egészet.

– Apám, te ezt nem érted! – mondta. – Most alapozom meg a család szerencsését! Engedj, hogy kedvem szerint cselekedjem!

Erre az apa megadta magát, a fiú meg tovább folytatta az ásást. Egyszer csak ásója valami kemény tárgyba ütközött. “Nocsak – gondolta –, ez lesz az, amiről a manók beszéltek!”, és teljes erejével nekiesett annak a valaminek, ütötte, verte ásójával. Végre megmozdult, de ugyanabban a pillanatban a ház tartópillérje összeroskadt, és az egész ház romba dőlt. A lezúduló téglák csak úgy záporoztak a fiú fejére, és halálra zúzták.

Az a valami, amit nagy igyekezettel helyéből kimozdított, nem volt más, mint saját házuk egyik alapköve.

A REPÜLŐ SZARVAS

Egyszer egy kis faluban hajba kapott két fiatalember. Az egyik mindegyre csak azt bizonygatta, hogy a szarvas ugrándozik, míg a másik erősködött, hogy a szarvas nem ugrál, hanem repül. Sehogy sem tudtak megegyezni. Sokáig vitáztak, és mindketten ragaszkodtak az igazukhoz. Végül is a bíróhoz vitték a dolgot, és arra kérték, mondjon ő ítéletet.

– Nos – kérdezte a bíró az egyik fiatalembert –, mikor láttál te szarvast ugrándozni?

– Tavasszal jártam az erdőben – felelte a fiatalember –, és akkor láttam, hogy a szarvas ugrál.

Ekkor a bíró a másik fiatalemberhez fordult:

– Hát te mikor láttál szarvast repülni?

A válasz így hangzott:

– Ősszel ünnepeltük az apósom hatvanadik születése napját, és vidám, jó hangulatban indultunk el tőle hazafelé. Amikor az erdő szélén mentünk el, láttam, hogy egy szarvas halad a bokrok felett. De a bokrokon még csak egy levél sem rezdült. Hát nem annak a jele volt az, hogy a szarvas repült?

A bíró rögtön rájött a dolog nyitjára, de kijelentette, hogy a helyszínen akar az igazságról meggyőződni. Így azután hármásban kimentek az erdő szélére. Láttak is egy szarvast gyorsan átfutni az egyik tisztáson. De a bíró egyik vitázóval sem akart ellenkezni, ezért a következő bölcs ítéletet hozta:

– Mind a kettőtöknek igaza van. Tavasszal ugrándozik a szarvas, ősszel pedig repül.

A két fiatalember, miután kifizette a bíráskodás költségeit, elégedetten távozott. Jó barátságban mentek hazafelé.

A BECSAPOTT RABLÓ

Egy Kangvon tartománybeli előkelő ember a piacra küldte szolgáját bevásárolni. Amikor a szolga a vásárolt holmival hazafelé tartott, rablóval találkozott. A rabló megtámadta, és pisztollyal a kezében arra kényszerítette, hogy ne csak a vásárolt holmit, de még a maradék pénzt is odaadja.

A szolga azonban nem vesztette el a lélekjelenlétét, és így szólt a rablóhoz:

– Én minden pénzemet, de még a vásárolt holmit is neked adtam, mi lenne, ha te is meghallgatnál engem, és teljesítenéd kérésemet?

Szöget ütött a dolog a rabló fejébe, és kíváncsian kérdezte a szolgától:

– Nos, mi a kérésed?

A szolga köszöriült egyet a torkán, és így felelt:

– Én egy Kangvon tartománybeli előkelő úr szolgája vagyok. Ha most visszamegyek a gazdámhoz, és elmondom neki, hogy útban hazafelé egy rabló támadt rám, és fosztott ki, talán nem is hisz a szavamnak, és lehet, hogy azt gondolja, hogy be akarom őt csapni. De ha te a pisztolyoddal egy lyukat lőnél a ruhámba, akkor lenne bizonyítékom, és hitelt adna szavaimnak.

– Hát hacsak ez a kívánságod – felelte a rabló –, azt könnyen teljesíthetem.

Azzal rálőtt a szolga sötét gyapjúruhájára. De akármilyen tüzetesen is vizsgálták, nézték azután a szövetet, a ritka szövésű anyagban nem tudtak a golyó nyomára bukkanni.

– Hát hol a lyuk? – kérdezte a szolga. – Nem látok én bizony semmit sem! Lőj hát még egyszer!

A rabló gondolkozás nélkül rávágta:

– Igen ám, de nincs több golyóm!

A szolga csak erre várt. Nyakon csípte a rablót, és derekasan elagyabugyálta. Visszavette tőle a pénzt meg a holmit, és az út mentén hagyta az összevert rablót.

Amikor gazdája megtudta a történeteket, elégedetten dörzsölte meg a kezét, és kijelentette:

– Az egyszerű embernek, aki pedig soha nem tanulmányozta a tudós írásokat, sokszor több az esze, mint egy filozófusnak.

Köszönetet mondott szolgájának, és neki ajándékozta egy részét a vásárolt holminak, amelyet a szolga lélekjelenléte mentett meg számára.

A SZÓTLAN MENYASSZONY

Egyszer, réges-régen esküvőjére készülő leányához így szólt az apa:

– Jegyezd meg jól, hogy nagyon sanyarú a fiatalasszony sorsa. Mikor olyan dolgokat lát is, amelyek szinte kiszúriák a szemét, úgy kell tennie, mintha mit sem látott volna. Azután pedig, mikor körülötte olyan hangosan beszélnek is, hogy szinte zeng belé a ház, jobb, ha úgy tesz, mintha semmit sem hallott volna. Ő maga meg inkább ne is szólaljon meg, ha nem feltétlenül szükséges.

Jól megjegyezte a leány a hallottakat, és esküvője után három álló esztendeig egy árva szó nem sok, de annyit sem szólt senkihez. Férje családja ekkor már azt hitte, hogy néma a menyük, és elhatározták, hogy visszaküldik szülei házába.

Útban hazafelé a hordszékben ülő fiatalasszony meghallotta véletlenül a hegyi fácán kiáltó hangját.

– Drága fácánom, a hosszú évek során hogy nélkülöztem kiáltó hangodat! – szólalt meg a fiatalasszony örömeiben.

A hordszék mellett bandukoló apósa igen meglepődött, amikor meghallotta, milyen jól tud a menyé beszélni. Nyomban visszafordult hát, és vitte vissza a férjéhez. Szolgálóját pedig az erdőbe küldte, hogy fogja meg a fácánt.

Amikor a fiatalasszony a fácánt kopasztotta, munkaközben ezt énekelte:

Két szép szárnyad, amellyel megvédsz,
apósomnak adom.

Hosszú csőröd, mely mindig vijjog,
anyósomnak adom.

Éles szemed, mely mindig kémlel,
sógornőmnek adom.

TUDJUK!

Élt egyszer egy házaspár. Derék emberek voltak mindketten, ám sosem hallgattak végig semmit, folyton ezt kiáltozták:

– Tudjuk, tudjuk!

Beállított hozzájuk egyszer egy idegen, és egy köpenyt hozott magával.

– Ha felöltöd ezt a köpenyt, és begombolod az első gombot – magyarázta –, egy rőf magasba emelkedsz, ha a másodikat is begombolod, egyenlő távolságra leszel a földtől és az égtől, és ha a harmadikat is begombolod, egészen az égig repülsz.

A férj ahelyett, hogy megtudakolta volna, hogyan kell visszatérni, elrikkantotta magát:

– Tudjuk!

Azzal felvette a köpenyt, mindhárom gombot begombolta egyszerre, és felröppent az égbe.

Az asszony meg szaladt, és ezt kiáltozta:

– Nézzétek! Nézzétek! Repül a férjem! – Így loholt, amíg csak bele nem zuhant egy szakadékba, amelyet nem vett észre, mert egyre csak az eget bámulta. A szakadék fenekén egy patak folydogált. Azt mondják, a férfi sassá, felesége meg hallá változott.

Még így is jól jártak persze, ahhoz képest, amilyen oktondiak voltak.

ÉSZAK HÉT CSILLAGA

Élt egyszer a régi időkben egy szegény özvegyasszony, hét fiával. A hét fiú nagyon szerette anyját. Télen kijártak a hegyekbe fát vágni, hogy a házukban mindig égjen a tűz, és anyjuk soha ne fázzon éjszakánként. Ám mindig fázott, és nagyon szomorúnak látszott. Hiába tüzelték fel a sok fát télvíz idején, anyjuk mégis mindig reszketett a hidegtől. Még a legforróbb, legragyogóbb nyári hónapokban is a hidegre panaszkodott.

Egy éjszaka a legidősebb fiú felébredt, és látta, hogy anyja nincs a szobában. Nagy aggodalommal várta visszatértét, ám közben úgy tett, mintha aludna. Éppen pirkadat előtt lopódzott vissza, olyan halkán, hogy fiai nem is hallották.

Amikor másnap éjjel ismét kiment, a legidősebb fiú titokban követte. Amikor elérte a falu határában levő patakot, felgyűrte szoknyáját, és átgázolt rajta, sóhajtozva: “Ó, milyen hideg is van!”, mivel éppen tél volt. Amikor a túsó parton egy szegényes zsúptetejű kunyhó elé ért, megállt előtte, és bekiáltott:

– Apám, itthon vagy?

Erre egy öregember jött elő, és behívta az asszonyt:

– Gyere be!

Szegény özvegyember volt, aki szalmapapucsok fonásával kereste kenyerét.

A legidősebb fiú most értette meg anyja különös viselkedését. Hazasietett, felébresztette öccseit, és elmondta nekik a látottakat. Mindnyájan együtt kimentek, és a patakban gázlót építettek kövekből. Majd hazatértek és tovább aludtak, mintha semmi sem történt volna.

Amikor anyjuk, hazafelé jövet, a patakhoz ért, igen meglepődött a gázlót látva, amely ezelőtt nem volt ott. Azt persze nem tudta, hogy a fiai építették. Rendkívül nagy hálát érzett azok iránt, akik a köveket odarakták. Így fohászokodott hát az égiekhez: “Váljanak Észak Hét Csillagává azok a nemes, megértő lelkek, akik e gázlót ide építették!”

Amikor a hét jószívű fiú meghalt, felkerültek az égbe. Észak Hét Csillagává váltak, úgy, ahogy anyjuk kérte. Ők alkotják azt a csillagképet, amit a nyugati világban Nagy Medvének neveznek.

A HÁROM ÖZVEGY MINISZTER

Réges-régen valahol egy országban a miniszterelnök, a belügyminiszter és az oktatásügyi miniszter is özvegyember volt. Egyszer a király, akinek már régen fúrta az oldalát a kíváncsiság, megkérdezte a minisztereket, miért nem nősültek meg újra.

Elsőnek a miniszterelnök mondta el történetét.

– Szinte még suttyó legény voltam – mesélte –, amikor megnősültem. Akkortájt készültem felsőfokú állami vizsgára. Házasságom után is folytattam tanulmányaimat. Szegényen éltünk, így hát feleségem, szűkös megélhetésünk biztosítására, varrást vállalt a szomszédoktól. Egyszer, az iskolából hazatérve, látom ám, hogy a feleségem eszik valamit. Amikor meglátott engem, nagy sietve a térde alá dugta, és folytatta a varrást. Én is éhes voltam, és szemére hánytam önzését:

– Mit dugdosol a térded alá? – kérdeztem tőle indulatosan. – Nem gondoltam volna, hogy nélkülem is szoktál enni, titokban!

Ártatlan arckifejezéssel válaszolt:

– Hidd el, nem dugtam el semmiféle ennivalót előled.

Erre én végleg elveszítettem a türelmemet, és megvádoltam még azzal is, hogy nemcsak dugdossa az ételmet, hanem még be is akar csapni engem.

– Saját szememmel láttam – ripakodtam rá –, hogy ettél valamit, és amikor beléptem, sebtiben elrejtetted. nem szép tőled, hogy ilyen szemenszedett hazugságokkal próbálsz rászédni!

Erre zavarba jött, és előhúzott a térde alól egy sárga agyagrögöcskét.

– Ez csak egy kis agyag – mondta mentegetőzve. – Ezt a ruhát még ma éjjel be kell fejeznem, mert ezzel a feltétellel fizették ki előre, és csak így tudtam ma vacsorára egy kevés rizst vásárolni. Olyan szomjas és éhes voltam, hogy a nyelvem valósággal a szám padlásához tapadt, és a torkom is teljesen kiszáradt. Mivel itthon semmi a világon nem volt, ezt a kis agyagot rágtam. Tévedsz, ha azt hiszed, hogy én tudnék enni nélküled, külön, titokban, amikor te nem vagy idehaza. Sajnálom, hogy ennyire felbosszantottalak.

Nagyon elszégyelltem magam erre a magyarázatra, mert ostoba módon még össze is szidtam. Elmondtam vigasztalásul, mennyire értékelem őszinteségét, és az odaadást, amellyel értem

dolgozik. Mi valóban mélységes nyomorban éltünk akkoriban, és csak az ő lankadatlan, szorgalmas munkájának köszönhetem, hogy befejezhettem tanulmányaimat.

Néhány évvel később letettem felsőfokú állami vizsgámat, és Csecsu kormányzójának neveztek ki. Csecsu a déli tenger egyik legnagyobb szigete. Felkerekedtem hát feleségemmel és sok-sok kísézőmmel együtt, hogy elfoglaljam hivatalomat. Mog-Po kikötőjében hajóra szálltunk. Szerencsétlenségünkre a tenger igen háborgott, és a tengersizoros táncoló hullámai szörnyen dobálták hajónkat. Az elsüllyedés veszélye fenyegetett bennünket. A kapitány egyszer csak odajött hozzám és így szólt:

– Van itt valaki a hajón, akinek nem szabadna itt lennie, ezért olyan haragosak a tenger istenei.

Erre én így feleltem:

– Márpedig, ha ez így van és épségben akarjuk elérni a szigetet, meg kell találnunk, hogy ki az. Ám hogyan deríthetjük ezt ki?

A kapitány így felelt:

– Mindenki vegye le a kiskabátját és dobja a tengerbe. Akinek kiskabátja fenn marad a víz felszínén, annak jelenléte ellen nincs kifogása az isteneknek, akié azonban elsüllyed, az okozza mindannyiunk vesztét.

Elsőnek húztam le kiskabátomat, és hajítottam a tengerbe. A kabát nem süllyedt el. Hamarosan a többi utas is követte példámat, de minden kabát fenn maradt a víz felszínén. Utoljára feleségemre került a sor. Bedobta kabátját a tengerbe, és az nagy rémületemre... nyomban eltűnt a hullámok mélyén. Szegény feleségem abban a szempillantásban habozás nélkül fejest ugrott a tengerbe. Tüstént el is tűnt szemünk elől. Ahogy elmerült, a szél ereje azonnal csökkent, és nemsokára szélcsendben, biztonságban a szigeten értünk partot. Feleségem az életét áldozta fel, hogy társaimmal megmeneküljünk. Egy szó, mint száz, feladatomat a szigeten elvégeztem, és ezután gyakran előléptettek. Ám minden sikeremet csakúgy, mint életemet, feleségemnek köszönhetem. Kérem hát, melyikőtök sértené meg egy ilyen feleség emlékét, és venne új asszonyt a helyébe?

A miniszterelnök könnybe lábadt szemmel mesélte el szomorú történetét. Maga a király is mélységesen megrendült a hallottakon,

és az igaz, őszinte ragaszkodás is meghatotta. Egyetértően bólogatott, és így szólt:

– Nagyra becsülöm érzelmeidet, és helyesen teszed, ha nem nősülsz meg újra!

A király ezután a belügyminiszter felé fordult, és kérte, mivel most rajta a sor, ő is mondja el történetét. Erre az a következő történetet adta elő:

– Még fiatal legény koromban nősültem én is. Egyszer szörnyű szerencsétlenség történt velem. Politikai ellenfeleim hamis vádat koholtak ellenem; a vizsgálat során bűnösnek találtak, és egy távoli vidékre küldtek száműzetésbe. Amikor búcsút vettem feleségemtől, könnyezve kérdezte:

– És mikor látlak újra?

Száműzetésem időtartamát nem határozták meg pontosan, így hát én kitérő választ adtam.

– Visszatérek, mihelyt két tojás egyenesem megáll egymáson.

– Ezzel én azt akartam kifejezésre juttatni, kíméletes formában, hogy nem remélek már többé visszatérést, és hogy száműzetésem, szinte biztosan, életem végéig tart.

Feleségem szó szerint értette, amit hallott, és attól a perctől kezdve, hogy elhagytam a házat, éjt nappallá téve, azon igyekezett, hogy két tojást egyenesen megállítson egymáson. Minden egyéb elfoglaltságát elhanyagolta emiatt. Nem fordított gondot arra, hogy, mint azelőtt, szép ruhákban járjon, sőt azzal sem törődött, hogy rendes ételt főzzön magának, vagy akár, hogy a házat rendbe szedje valamennyire. Jegy idő múlva barát, rokon, majd még az összes szomszéd is elpártolt tőle, látván, hogy mit csinál. Teljesen magára hagyták. Majdnem megőrült, belezavarodott a kétségbeesésbe, úgyhogy senki sem tudott vele szót érteni.

Öt év múlt el így, amikor egy holdfényes éjjel arra járt a titkos királyi megbízott, mivel szokásos esti körsétája Szöul városán át vezetett. Elhaladt a házam előtt, amely akkorra már félig romokban hevert, és nádteteje már-már leomlott. Meglepődve hallotta egy asszony kiáltását a ház belsejéből. “Mintha valami különös zengése lenne ennek a kiáltó hangnak” – gondolta magában. Odament a házhoz, s bekukucskált az egyik ablak rongyos papírján. Meglátta benn a feleségemet, amint boldogan tapsol, és

felszabadultan kacag, miközben szemét a földre szegezi. Erre a királyi megbízott belépett a házba, és megszidta feleségemet:

– Nem szabad éjszaka így hahotázni! Miért nevelsz így? Miért tapsolsz? Ugyancsak boldognak látszol ma éjjel! De mondd csak, mit akar jelenteni ez a két tojás a földön?

Feleségem ránézett, és sugárzó boldogsággal így felelt:

– Uram! Egy pillanattal ezelőtt még egymáson állott a két tojás. Már öt éve próbálom ezt elérni, mindhiába. De ma éjjel sikerült! A férjem most már bizonyára haza fog jönni!

A tanácsos e szavakra zavarba jött, és magyarázatot kért. Feleségem elmondott neki töviről hegyire mindent: elbeszélte neki a velem történeteket, a hamis vádat, sőt idézte azokat a szavakat is, amelyeket én elutazásom előtt mondtam neki. A tanácsos mélységesen megatódott fáradhatatlan buzgóságán és hűségén, szörnyűséges nyomorán, kétségbeejtő helyzetén. Azonnal az uralkodó elé ment, és olyan szívhez szólóan mondta el neki a hallottakat, hogy a király véget vetett számkivetésemnek.

A király örült, hogy visszaadhatta szabadságomat, így hát nemsokára hazatértem. Feleségem már várt rám a házunk kapujában, és boldogság ragyogott az arcán. Ám abban a szempillantásban, hogy szemét rám vetette, eszméletlenül esett össze, és nem is kelt többé életre. Ó, a szegény asszony! Lelkét adta azért, hogy egy csoda megvalósuljon, és ez sikerült is neki, viszont egészsége tönkrement. Annyira legyengült, hogy nem bírta el a viszontlátás örömét. Mindmáig adósa vagyok azért, amit értem tett. Uramkirályom, hogyan tudnám emlékéért úgy megbántani, hogy más nővel éljek együtt boldog házasságban?

A belügyminiszternek könny csordult a szeméből, a miniszterelnök is sírt, a király pedig megértette, hogy miért nem nősült újra a belügyminiszter.

Most az oktatásügyi miniszterre került a sor, és ő is elmondta történetét:

– Én szintén fiatal koromban nősültem. Az esküvői szertartás befejezése után az apósom házában a szobámba vonultam vissza, és vártam, hogy bevezetik ifjú feleségemet. Nagyon fiatal és félénk voltam, ezért a szoba egyik sarkában ültem, háttal az ajtónak.

Kisvártatva nyílt az ajtó, és anyja bevezette őt, de én nem mertem megfordulni, ránézni, de még szólni sem mertem hozzá.

Így üldögéltünk egy darabig, azután menyasszonyom odajött, és meghúzta a kabátujjamat. Én megdöbbsentem merészségén, azon, hogy ő tesz kezdeményező lépést, amit egy ártatlan szűz leány sohasem tenne. Felugrottam, kirohantam a házból, és mezítláb futottam egészen szüleim házáig.

A történetek után egy templomba utaztam el, messze a hegyek közé, és a szent könyvek tanulmányozásának szenteltem időmet, minden mást feledve. Néhány évig ott maradtam, majd letettem a felsőfokú állami vizsgát. Ezután neveztek ki előjárónak a Gjang-szi tartománybeli Namjangba.

Gyaloghintón indultam el hivatalhelyemre, sok kísérőm társaságában, zenekar hangjai mellett. A Suvonból Namjangba vezető úton egy nagy falu mellett haladtunk el. Kísérőim egyike megkért, szálljak le a hordszékből, és imádkozzam egy keveset az előtt a kísértetjárta ház előtt, amelyik ott áll – már-már romokban –, a falu közepén. Elmondta azt is, hogy milyen balszerencse éri azokat az utasokat, akik vonakodnak elmondani itt egy rövid fohászt. Sok-sok évvel ezelőtt – magyarázta – e ház gazdájának leánya férjhez ment egy fiatal emberhez. Az ifjú férj elrohant, és elhagyta őt esküvője éjszakáján. A leány azóta is itt fekszik, ebben a házban, nyitott szemekkel, ugyanabban a szobában, melyben férje egykor magára hagyta.

Leszálltam hát, és elsétáltam a házig. Ahogy odaértem, és megláttam a névtáblát az ajtó mellett, hirtelen az az érzésem támadt, mintha nem először járnék e helyen. Majd rádöbbsentem, hogy ez volt az a ház, ahol én annak idején házasságot kötöttem. Behatoltam a házba a kapun keresztül, de halott házat találtam. Sehol semmi mozgás, sehol semmi élet! Menyasszonyom meghalt, és később szülei is belehaltak a bánatukba. Évek óta nem járt itt senki, még a küszöböt sem lépte át. Bementem végül abba a szobába is, ahol mint vőlegény várakoztam annak idején menyasszonyomra, és ott találtam őt fekve, testét nem kezdte ki a bomlás! Merev, tágra nyílt, neheztelő szemmel nézett. Ott döbbsentem rá, hogy hibát követhettem el. Odamentem, leültem arra a helyre, ahol esküvőm éjszakáján ültem. Hirtelen úgy éreztem, mintha valaki meghúzta

volna a kabátom ujját. Ez pedig lehetetlen. Egy halott ilyesmit nem tehet. Megfordultam, és ránéztem, nem mozdult-e meg. Ugyanúgy feküdt ott, mint az előbb. Körülnéztem a szobában, és láttam, hogy egy finom díszítésű réztányér áll egy faládán ; az alá csúszott a kabátujjam, ahogy megmozdultam. Amint újra meg újra mozdultam, az a tányér újra meg újra megrántotta kabátujjamat.

Ekkor döböntem rá, hogy mekkorát vétkeztem esküvőm éjszakáján, és keserűen megbántam elhamarkodott tettemet. Kinyújtottam a kezem, hogy gyengéden megérintsem a szemét. Abban a pillanatban, hogy hozzáértem, teste fehér hamuvá porlott szét.

Ritka szépségű, szemérmes és tisztességes leány volt, és meggondolatlanságom miatt veszítettem el. Ekkor elhatároztam, hogy a jövőben kétszer is ellenőrzöm minden gyors, elhamarkodottnak tetsző cselekedetemet. Így értem el azt az állást, amelyet most is betöltök. Sikeremet valójában feleségemnek köszönhetem. Hogyan feledhetném el tisztaságát és ártatlanságát? Megérted ugye most már, felséges uram, hogy miért nem nősültem meg újra!

A király meghallgatta a történetet, elgondolkozott rajta, majd így szólt:

– Mindháromatok sorsa rendkívüli, és ezek az élmények tettek benneteket nagy emberré. Büszke vagyok rá, hogy ilyen nemes és bölcs minisztereim vannak, akik nemcsak hozzám hűek, de hűséggel végzik országos feladataikat is.

AZ ÉMILLÉ-HARANG

Észak-Gjang-száng tartomány Gjangcsu nevű helységében állt egy Bong-dak-szá nevű buddhista templom, amelynek nagy harangját Bong-dak-szá harangnak hívták, de a nép ajkán hosszú időn keresztül, mind a mai napig, mint Émillé-harang maradt fenn a neve.

Annak, hogy miért nevezik ezt a harangot Émillé-harangnak, nagyon szomorú a története.

A Szilla-korabeli Gjang-dak király, apja, Szang-dak király emlékének megörökítésére, jó buddhistaként hatalmas sárgaréz harang öntéséhez fogott, amelynek hangját hallja Gjangcsu helység minden lakosa. Gjang-dak király azonban a munka kezdetekor meghalt. Fia, Hjé-kong király, apja akaratát tisztelve, folytatta a munkát.

Mivel a harang túlságosan nagy volt, az udvari kincstár kimerült.

Ezért a király megparancsolta, hogy a Buddha tiszteletére bemutatandó szertartásokra az egész lakosságnak, minden egyes családnak adóznia kell vagyonából, s a parancsnak Gjangcsu minden lakosa köteles engedelmeskedni.

A Bong-dak-szá-i szerzetesek a király parancsára, tarisznyával a vállukon házról házra jártak, s gyűjtötték az adományokat, pénzt, rizst, vasból készült tárgyakat.

A lakosság adományaiból tizenkétezer gүнös^[26] nagy harangot öntöttek.

Amint a harang elkészült, a szillai lakosok ünneplőruhájukat magukra öltve, Hjé-kong király vezetésével összegyűltek a szertartásra, amelyet a Bong-dak-szá harang felavatása alkalmából rendeztek.

Az a mester, aki a Bong-dak-szá harang öntését irányította, a jól végzett munka tudatában büszkén és erőteljesen lendítette meg a tehénfej nagyságú harangnyelvet, és kondította meg a harangot. De miért, miért nem, a várt csengő-zengő hang helyett a harangból csupán fülsértő, rekedt zörej hallatszott, akárcsak valami nagy, repedt cseréphordóból.

A hamis hangú harangot öntő mesterek, a kudarctól megdöbbenve, ettől a perctől fogva éjjel-nappal együtt voltak, s azon tanakodtak, nagy aggodalommal, hogy mitévők legyenek.

Bong-dak-szá főpapjának pedig a szemére nem jött álom. A kudarcban száz év munkájának eredménytelenségét látta.

Egyik éjjel Bong-dak-szá főpapja álmot látott. Álmában egy fehér hajú aggastyán jelent meg előtte. A főpap megijedt.

– Ki vagy, uram? – kérdezte reszkető hangon.

– Én vagyok a templom védő szelleme. Aljas dolgot követtetek el, becsaptatok engem!

– Tisztelt védőszellem, szánjuk-bánjuk bűnünket, de kérlek, mondd meg, mit vétettünk? – hajlongott ájtatosan a főpap.

– Nem mást, mint azt, hogy egy halandó megtagadta a hálaadó szertartás kötelességét.

– Bocsánatodat kérjük, védőszellem! De áruld el, ki volt az az elvetemült? – kérdezte felháborodva a főpap, és összeráncolta homlokát.

– A bűnös lélek nem más, mint az az özvegy túl a tavon, akinek néhány nappal ezelőtt hunyt el a férje – szólt a fehér hajú aggastyán, és eltűnt.

Amikor felébredt álmából, a főpap testéről patakzott a veríték, és késlekedés nélkül összehívta a bong-dak-szái szerzeteseket, és részletesen, elejétől a végéig elmesélte nekik az álmát, és vallatóra fogta azt a szerzetest, aki a tavon túl gyűjtögette az adományokat.

Valóban történt egy ilyen eset, ismerte el az arrafelé gyűjtögető szerzetes.

Amikor a bong-dak-szái szerzetesek házról házra jártak egyetlen helyet sem hagytak ki, gyűjtötték az adományokat a harang elkészítéséhez.

Még az olyan szegény házakból is vittek valamit, ahol az aznapi betevő falat is hiányzott.

Az egyik háznál, amikor a gazdát keresték, egy fiatalasszony nyitott ajtót, kisgyermekkel a karján.

– Azért jöttem, hogy adományokat gyűjtsek a bong-dak-szái nagyharang költségeire – szólt a szerzetes az egy helyben álló fiatalasszonyhoz.

– Elhiszem, amit mondasz, de mit tudnék én adni, mikor semmim sincs... És ha mindenképpen adnom kellene, másom nincs, hát ezt a csöppséget adjam?... – mutatott az asszony édesen mosolygó kicsinyére.

– Ne tréfálg, inkább adj valamit. Ha nem adsz, Buddha meg is büntethet.

– Úgy? Állok elébe! Még jobban megbüntethet, mint amennyire már megbüntetett? Ó, ha mindenképpen adnom is kell, mit csináljak, ha ezen a kisgyermeken kívül semmim sincs? – kérdezte az asszony, és bement a házba, otthagya a szerzetest.

Így mesélte el a szerzetes, a főpap előtt térdén állva, a történeteket.

A főpap, miután meghallgatta a szerzetes elbeszélését, kiadta a parancsot, hogy azt a kisgyereket azonnal hozzák el, és testét olvasszák bele a Bong-dak-szá harangba; a királynak pedig szóról szóra elmondta, hogy mi történt.

A fiatal szerzetes, amint hajnalodott, sietve a fiatalasszonyhoz indult.

– Nagy baj van! Nyisd ki az ajtót! – szólalt meg odakinn a szerzetes sürgető hangon, s a fiatalasszony, mit sem sejtve, kinyitotta az ajtót.

– Ide figyelj, a kisgyereket ide kell adnod! Ez a király parancsa!

– Mit beszélsz? Mit akarsz ezzel a gyerekekkel?

A fiatalasszony, aki hirtelen nagyon megijedt, heves mozdulattal a keblére szorította a szelíden alvó, szuszogó kisgyermekét.

– Úgy látszik, a mindenható Buddha meghallotta, amit néhány napja mondtál, hogy a Bong-dak-szá harang készítéséhez csak ezt a kisgyereket tudod odaadni. Amikor a harangot megkondították, olyan hangot adott, mint egy repedt cserépedény, vagyis ha ezt a kisgyereket bele nem olvasztjuk a harangba, soha nem ad tisztán csengő hangot!

– Ne beszélj így! Ez a kisgyerek az enyém, az én egyetlen drága kis fiam. Rögvest takarodj innen!

A fiatalasszony arca elhalványodott, és még erősebben szorította magához kisgyermekét.

– A király parancsa! Buddha rendelése! – szólott a fiatal szerzetes, és mindenképpen azon igyekezett, hogy elragadja a fiatalasszony kebléről a kisgyermekét.

– Te gazember! Te kutyafajzat! Te ördögteremtette! Amit én akkor mondtam, az tréfa volt. Hogy is adnám oda az én gyermekem!

Hogy még egy gazfickó elrabolja! – A fiatalasszony minden erejét összeszedte, és amennyire csak tőle tellett, azon igyekezett, hogy el ne ragadják tőle kisgyermekét. De a szerzetes erősebb volt, és amikor az asszony elesett, a szerzetes elragadta tőle a kisgyermeket.

– Te tolvaj! Mi bűne van ennek a kisgyereknek? Add vissza a gyereket! A kisgyereket!

A szerzetes egy pillantást sem vetett a gyermekétől megfosztott, utána futó, fájdalmában őrjöngő fiatalasszonyra, hanem a kisgyermekkel a hóna alatt egy szempillantás alatt eltűnt a hegy mögött.

A szerzetesek ezután széjjelzúzták és egy vasüstbe tették a hamis hangú harangot. És mikor a megolvadt fém fortyogni kezdett, az üstbe vetették a tehetetlen kisgyermeket.

Amikor elkészült a Bong-dak-szá harang, ráakasztották a nagy gerendára, és mint először, összesereglett a király és az egész nép, hogy hallja az első harangütést.

De mi történik, mi nem?

A Bong-dak-szá sárgaréz harang, amelynek zengő “tang”-hangot kellett volna adnia, egyre azt zúgta: “É-mil-lé”! A megdöbbsent emberek még egyszer megkondították a harangot, de ugyanúgy, mint az előbb, É-mil-lé-t zúgott, és a szomorú hang elhallatszott Gjang-dzsu minden részébe.

Ettől fogva reggel és este, amikor megkondítják a Bong-dak-szá harangot, azt zúgja, hogy É-mil-lé!, É-mil-lé!

És az “É-mil-lé”, egy szegény kisgyermek fájdalmas jajszava, azt jelenti, hogy “Anyám miatt tették ezt velem!”

A RIZSLEPÉNYT EVŐ BUDDHA

Volt egyszer egy szegény legény, aki más hajlék híján egy elhagyott kolostor zugában élt.

Egy reggel, amikor a legény száraz gallyat gyűjtött a hegy tövében, ismeretlen asszonyt pillantott meg, aki fateknővel a fején kaptatott a hegyi ösvényen.

A legény nagy hirtelen egy Buddha szobor mögé rejtőzött, és onnan figyelte az asszonyt.

A gazdagon öltözött asszony lerakta a fején cipelt teknőt, egy csomó rizslepényt tett a Buddha szobor elé, majd mélyen meghajolt, és így esedezett:

– Könyörgök hozzád, mindenható Buddha! Magtárunkban ott dohosodik a rizs, pénzes ládánkban megrozsdásodik a pénz, mégis olyan nagy a mi aggodalmunk, mint a The-szán,^{27} mert nem találunk férjet egyetlen lányunknak. Kérve kérlek, adj lányomnak rangos családból való, tehetős, eszes vőlegényt. Hallgasd meg a kérésem, mindenható Buddha!

A legény, az asszony könyörgését hallva, alig tudta visszafojtani kitörő nevetését, s mivel mindenekelőtt attól tartott, hogy hangosat kordul a gyomra, hamarjában elemelte a rizslepényeket, és jóízűen megette.

A gazdag házból való asszony egy idő múlva körülnézett, s nem tudott hová lenni a csodálkozástól.

A rizslepény eltűnt az utolsó szálig!

– Ez igazán különös! Úgy látszik, a mindenható Buddha meghallgatja a kérésem, ha megette a rizslepényeket – suttozta az asszony, és elégedett ábrázattal hagyta el a kolostort.

A gazdag ház asszonya másnap, harmadnap is hozott rizslepényt magával, s könyörgött Buddhához. Az éhes legény mindannyiszor telerakta bendőjét.

Telt-múlt az idő, és egy napon, vagy fél hónap múlva, a gazdag asszony, imáját befejezve, keserűen panaszkodott:

– Úgy látszik, a mindenható Buddha is tud könyörtelen lenni! A rizslepényt nem utasítja el, a kérésemet viszont nem hallgatja meg.

Ekkor a legény gondolt egyet, és mély hangon megszólalt a Buddha szobor mögött:

– Miféle meggondolatlan beszéd ez? Egy hónapja sincs, hogy ide jársz imádkozni, s máris a kérésed teljesítését hiányolod? Valóban kapzsi teremtés vagy!

A gazdag asszony, aki ijedtében majd elájult, és maga is túlzottnak tartotta panaszát, így szólt könyörögve:

– Szánom-bánom bűnömet, nem cselekedtem helyesen. Csak még ez egyszer kérek bocsánatot! – s oly mélyen hajtotta meg magát, hogy az orra csaknem a földet súrolta.

A legény ekkor feddő hangon újra megszólalt:

– Hallgasd, amit mondok! Úgy tudom, sokat ütlegelted a szegény emberek hátát, és úgy gyűjtötted pénzedet és vagyonodat, s még azt várod, hogy néhány rizslepényért jó vőt szerezzek? Micsoda zsugori lélek vagy!

Buddha szavait hallva, az asszony így gondolkozott:

“Tyúha, azt hittem, hogy a mindenható Buddha csak akkor segít, ha rizslepényt kap! A mi házunk minden zuga tele van földi javakkal! Mivel vétettem a mindenható Buddha ellen, szigorú büntetésben lesz részem! Ezért ki kell őt engesztelnem áldozatokkal!”

Attól fogva a Buddha nemcsak rizslepényt kapott, hanem finomabbnál finomabb ételeket: disznócsülköt, frissen sült halat, ízes gyümölcsöket és olajban sült omlós, cukros süteményt.

Így telt el megint fél hónap, s akkor a legény így szólt a Buddha előtt térdeplő, imádkozó asszonyhoz:

– Hallgasd, amit mondok! Mivel látom, hogy kérésed szívből jön, én, a mindenható Buddha, segítek rajtad. Holnap reggel menj ki a folyó partjára, s egy nem éppen fiatal, horgászó legényt találsz ott. Ne is kérdezd, csak vidd magaddal, s add neki vagyonod felét és a lányodat! Ha megfogadod tanácsomat, házadba boldogság költözik. Ha nem engedelmeskedsz, megbüntetlek!

Az asszony vidáman, táncoló léptekkel tért vissza a faluba.

Másnap reggel a gazdag ház asszonya kiment néhány szolgájával a folyó partjára, és ott egy nem éppen fiatal, horgászó legényt pillantott meg. Se szó, se beszéd, magával vitte, és menten nagy lakodalmat csapott annak rendje, s módja szerint. Buddha tanácsára a legénynek adta fele vagyonát is.

Így házasodott meg a szegény legény, aki más hajlék híján egy elhagyott kolostor zugában élt.

Az újdonsült anyós, aki a turpisságot nem is sejtette, jártában-keltében egyre azt hajtogatta, nagy kevélyen dicsekedve:

– Tudjátok, milyen ember a mi vejünk? Olyan, akit a mindenható Buddha küldött az égből!

A SÁMÁN ÉS A FIÚ

Élt egyszer egy sámán, aki ravaszságban, hazugságban és csalásban mindenkin túltett.

Míg a többi sámántól csupán annyi tellett, hogy a rossz szellemet elűzze, ez a sámán felfalta, és elpusztította őket.

– Mit ér, ha csak elűzik a rossz szellemeket? Ha életben maradnak, bármikor előjöhetnek! Ezért én összerágom, és felfalom őket. Ha a gyomromba jut egy rossz szellem, menten elpusztul!

A ravasz sámán azzal dicsekedett, hogy azért képes ilyen csodás dolgot véghezvinni, mert “tisztelt uram”-nak szólította a Föld Szellemkirályának veséjét, melyet megevett.

Ez a sámán, valahányszor elment valamelyik házhoz szertartást tartani, először varázsigéket mormolt egy ideig, aztán énekelt, és táncolt, majd miután mindezeket a ceremóniákat elvégezte, kést rántott elő, és az egész házat végigkutatva, hogy a rossz szellemet megtalálja. Eközben vagy a kerítés tövéből, vagy a fal aljából, vagy valamilyen szögletből egy vörös papírdarabot rántott elő. Ebben a vörös papírban lakozott a rossz szellem.

A sámán a papírdarabot egy ideig a markában tartotta, varázsszavakat mormolt, majd fura hangokat hallatva, a papírból apró, ember formájú vöröses tárgyat vett elő. Ez a vöröses figura volt a gonosz szellem.

Ilyenkor a sámán ezt kiáltozta:

– Halljad szavaim, te elvetemedett, kóborló rossz szellem! Úgyis keserű ez a földi élet, ne kínozd még te is a jóra való emberek életét! Szokga-csalli, vanga-csalli, ^{28} tüstént semmisülj meg az én gyomromban!

Ezzel bekapta a “rossz szellem”-et, és megette.

A csodálatot keltő szellemidézésnek nagy híre támadt mindenfelé.

– A sámán felfalja a gonosz szellemet!

– A rossz szellem nem akart elpusztulni, és hangosan sírt!

– A sámán elpusztította rossz szellemet, mire az egész ház népe megkönnyebbült!

Az ilyenfajta szóbeszéd csak növelték a sámán tekintélyét.

Egy nyáron, mikor Pák Csám Csiék egyetlen leánya hirtelen megbetegedett, és már jóformán a halálán volt, valaki azt ajánlotta,

hozzák el a csodatevő sámánt, és próbálják megidézni a rossz szellemet. Pák Csám Csi hajlott a szóra, és másnap magával hozta a sámánt.

Aznap este, hogy Pák Csám Csi a sámánt elhívta, Dori, Pák Csám Csiék fiatal kaszás legénye, aki szénával megrakodva érkezett haza a sötétség beálltakor, a ház mögött arra lett figyelmes, hogy egy ember görnyed az öreg fa alatt, és valamit a földre temet. Dori óvatosan visszahúzódott, és ahogy jobban szemügyre vette, a guggoló emberben a sámánra ismert.

Dorinak furcsa ötlete támadt. Megvárta, amíg a sámán eltávozott, aztán lopva a fa alá surrant, és a fa gyökerei alól egy papírcsomagocskát kapart elő.

Dori a kezébe vette, és megnézte, mit talált, s látja, hogy a vörös papírban malátapépből gyúrt, ember formájú kis figura van.

Dori ekkor rájött a sámán turpisságára, elszántan megette a malátapépből gyúrt figurát, s helyette trágyából egy hasonló, ember formájú figurát gyúrt, becsomagolta a vörös papírba, majd a fa alá ment, és ugyanoda rejtette, ahol találta.

Másnap Pák Csám Csi házába beállított a sámán; egy ideig varázsigéket mondott fennhangon, aztán táncolt és énekelt, majd előrántott egy nagy kést, és hozzálátott a rossz szellem kereséséhez.

Akkorra már nagyszámú nézősereg gyűlt össze. Dori is a báméskodók közé vegyült, és feszült figyelemmel nézte a sámán mozdulatait.

A sámán hirtelen, mint amikor a szél meglebbenti a hosszú szoknya alját, ide-oda futkosott, és a ház mögött álló nagy fa alá szaladt.

– Gyere elő, te elvetemedett gonosz szellem! A fa szelleme nem fogad be többé téged! – kiáltozta nagy hangon, s a földből egy vörös papírdarabot kapart ki, a papírból pedig apró, ember alakú figurát vett elő, és elmondta a szelleműző varázsszavakat:

– Szokga-csalli, vanga-csalli, tüstént semmisülj meg az én gyomromban!

Szájába vette a figurát, és fogát csattogtatva, beleharapott.

De nagy öklendezés közben azon nyomban kiköpte, amit a szájába vett. A közelben álló emberek orrát trágyaszag csapta meg.

Ekkor előállt Dori, és ráförmedt:

– Én ettem meg a malátapépből gyúrt rossz szellemet! Te pedig edd meg a trágyából gyúrtat!

Aztán megköszöri torkát, s elejétől a végéig elmesélte mindazt, amit előző este látott.

A sámán pedig úgy elillant onnan, mint egy pórul járt patkány, azóta sincsen se híre, se hamva.

TÖK-TÁBORNOK

Élt egyszer réges-régen egy igen gazdag ember. Felesége is volt, egy szem fia is volt. Ez a fiú arról volt nevezetes, hogy farkasétvággal evett meg mindent, amit eléje tettek. Ám egy ételt a rajongásig szeretett: a tököt. Szülei szinte az egész ország töktermését megszerezték neki. Minden földjüket tökkel vetették be, de ez nem volt elég, emellett még nagy mennyiségben vásároltak is tököt a szomszédoktól, sőt még a piacon is. Otthon azután mindenféle módon készítették el. Sütöttek töksüteményt, meg töklepényt, főztek töklevest és tökkását fiuknak, aki hovatovább már meg sem evett más ételt, csak a tököt. Egy ültő helyében meg tudott enni egy nagy szalmásszekérre valót, de azután még panaszkodott is, hogy éhes.

Szülei akkora vagyont költöttek el táplálására, hogy a végén tönkrementek. De még ennél is nagyobb baj volt az, hogy egy-egy tök megevése után olyan gyakran és olyan nagyokat szellentett a gyerek, hogy végül a falubeliek megsokallták, és nem tűrték meg őt tovább a közelükben. Torkig voltak a szaggal meg a szellentő hanggal is. Elűzték hát a faluból.

Faluról falura vándorolt, tököt koldulva. Akik még nem hallották hírét, gyakran adtak neki munkát, mert jól megtermett legény volt, és erősnek látszott. Munkájáért sohasem kért pénzt, hanem mindig csak tököt. Ám néhány napon belül mindenünnen elbocsátották, amikor gazdái rájöttek, hogy mennyire piszkos és falánk.

Egyszer azután egy nagy buddhista templomhoz ért a hegyek között. Igen híres és gazdag templom volt, sok pappal. Egyetlen bánatuk az volt, hogy egy rettenetes rablóbanda fosztogatott a környéken, főnökükkel, a szőrös Canggal, aki őket is gyakran megtámadta. Maga Cang, álruhába öltözve rendszerint közönséges zarándokként érkezett a templomhoz, és miután mindent kikémlelt, eltávozott. Azután éjszaka már könnyen odavezette bandáját, hogy elrabolják mindazt az értéket, ami csak a kezük ügyébe került.

Amikor a főpap megpillantotta a hatalmas, tagbaszakadt tökevt a templom kapujában, odament hozzá, és örömmel üdvözölte. Azt gondolta, hogy ez az óriás termetű idegen majd elbánik a rablókkal. Bevezette a templomba, udvariasan meghajolt előtte, majd megkérdezte, mi a kedvenc étele:

– Erős embernek látszol, uram, bizonyára, jó étvággyal eszel. De mégis, mi a kedvenc ételed, és mennyit eszel meg belőle?

– Én semmi mást meg nem eszem, csak a tököt! – válaszolta a falánk tökező. – A legjobban tennéd, ha mindjárt annyit főzetsz, amennyit csak tudsz, mindenesetre legalább egy kondérra valót!

Nem sokkal ezután a templom papjai megvendégelték őt egy kondérra való tökkásával. Azután egy másik kondér is előkerült, ez meg töksüteménnyel volt tele. Miután így jóllakatták, megkérték, hogy segítsen majd nekik, ha esetleg rablók támadnának rájuk az éjszaka.

Este a rablók főnöke eljött a templomba. Amikor meglátta a készülődő töklakomát, egy paptól megkérdezte:

- Mondd csak, valami összejövetel van ma este nálatok?
- Hát persze! Tök-tábornok érkezett meg!
- No és mennyi katonája van ennek a tábornoknak?
- Egymaga jött, de az egész kondér tököt megeszi!

A rablóvezér igen meghökkent e beszéd hallatára, és elhatározta, hogy elbújik az éjszaka valahol a templom környékén, hátha közelebbről is szemügyre veheti ezt a rettegett tábornokot. Ám a papok észrevették, hogy ott ólálkodik a rablóvezér, és jelentették a főpapnak. A főpap erre nyomban a Tök-tábornokhoz sietett, és elmondta, hogy baj van: a rablóvezér itt ólálkodik az épületek között, sőt most is éppen itt van az egyik helyiségben. Erre a tábornok meghagyta a papoknak, hogy éjfélkor dobokat, meg bőröket helyezzenek el a templom mindegyik sarkában, és minden világosságot oltsanak ki. Ezalatt a rablóvezér csapata lassan gyülekezett kinn a templom körül, és megkísérelte a betörést. Ám hirtelen fülsiketítő durrogás hangzott az éjszakában, mennydörgéshez volt hasonlatos. A levegő ugyanekkor megtelt elviselhetetlen bűzzel. Nem történt semmi különös, csak Tök-tábornok szellentett egyet. Ezután erős szélvihar támadt, amely ledöntötte a templomot körülfogó magas téglafalat. A rablóvezér menekülni próbált rémületében, de bármerre fordult, mindenütt dobosokkal találta magát szembe, akik csapatjuk élén jöttek felé. Végül elnyerte büntetését, megölték, és emberei is halálukat lelték a leomló védőfal alatt.

A Tök-tábornokhoz sietett ekkor a főpap, köszönetet mondott szolgálataiért, és arra kérte, maradjon a templomban, éljen ott velük, ameddig csak akar, akár élete végéig is. Ott is maradt jó néhány esztendeig, miközben annyi tököt ehetett, amennyi csak jólesett neki. Hogy ellássák elegendő tökkel, a hálás papok minden esztendőben tökmaggal vetették be a templom földjének nagy részét.

Amikor már igen megöregedett, egyszer a templom közelében lakó gazdag család három fia kopogtatott be hozzá. Segítségül hívták egy fehér tigris ellen, aki megölte apjukat. Egy alkalommal el is ment házukhoz, ahol rögtön megvendégelték különféle finom tökcsemegével. Mindezért csak azt kérték cserébe, hogy szellentsen egy nagyot, egyetlenegyszer.

Délután a család három fia előrántotta fegyverét, és így kiáltott:

– Gyere elő, és harcolj meg velünk, fehér tigris!

Azon nyomban meg is jelent egy icike-picike tigris, egy patkánynál nem nagyobb. Fehér volt a szőre mindenütt.

Valamennyien harcra készen ugrottak elő.

Az öreg Tök-tábornok kikukucskált az ablakot borító olajospapír hasadékán, hogy lássa, mi történik odakint. Igen elrémült attól, amit látott, és ájultan esett össze. Amint elzuhant, jókorát szellentett, és fülsiketítő dörrenés rázta meg a levegőt. A fehér tigris megbénult a váratlan zajtól, és különösen, a borzalmas bűztől. Menekülni próbált, de beleakadt a kerítés karóiba, amelyek összeszurkálták, és halálra sebeztek!

Amikor a három fiatalember bement a szobába, holtan találták ott a szegény öreget. Nagyon elszomorodtak, és gondoskodtak illő temetésről. Három évig gyászolták, akárcsak saját édesapjukat.

UTÓSZÓ

A szájhagyomány szerint Koreát i. e. 2333-ban Dangun alapította, aki maga is félisten volt. Hvan Ung, az Ég királyának fia a földre jött, s miután megteremtette a folyókat, hegyeket, növényeket és állatokat, megígéri a medvének és a tigrisnek, hogy belőlük alkotja meg az embert, ha három hétig egy sötét barlangban maradnak, és teljesítik kérését. A tigris nem bírja elviselni a szigorú feltételeket, elszalad, a medve pedig hűen teljesíti Hvan Ung minden kívánságát. Amikor aztán a kiszabott idő elteltével megmozdul helyéről, gyönyörűséges leányt lát. Hvan Ung megszereti a leányt, s kettejük házasságából születik Dangun.

A legendától függetlenül a koreai félsziget kultúrája körülbelül ötezer éves, írásos adatok azonban csak időszámításunk kezdete óta tanúskodnak történetéről. A koreai törzsek valószínűleg a mai Mandzsúria területéről vándoroltak a félszigetre. Már az i. e. évezredben jelentős kultúrát teremtettek a kínai birodalmon belül. Ez a kínai kultúrában való gyökerezés a fejlődés későbbi vonalát is meghatározta, és mindenkor sokkal erősebb, semhogy attól teljesen elszakadhatott volna, még ha az ország meg is teremtette politikai függetlenségét. A történelem során Korea hosszú ideig volt Kína, Mongólia és Japán vazallus állama, ami megakadályozta töretlen fejlődését.

Időszámításunk kezdetén Korea területén fejlett, központosított állam jött létre. A különböző törzsek közül kiemelkedő három dinasztia: Kogurja, Pekce és Szilla az utóbbi fennhatósága alatt egyesült. Szilla uralma nagyarányú gazdasági és kulturális felvirágzást eredményez. A föld a király tulajdona, amit osztásföldek formájában adtak ki megművelésre, nemeseknek és hivatalnokoknak tíz-húszszorta akkorát, mint a parasztnak. A földet a függő helyzetben levő parasztnak és rabszolgák művelik. A parasztnak földhasználat fejében adót fizetnek terményben, és robotmunkát kötelesek végezni. Az adók egy részét a hivatalnokok között osztották fel, és ez a jól megszervezett hivatalnokrendszer mindenben támogatta az uralkodót. A Szilla-dinasztia virágzása a VII-IX. századra tehető, ez a korai, fejlett államforma adott példát a kelet-ázsiai szigetvilágnak a kínai mandarinizmus elterjedéséhez, az állam kialakításához, amely az ázsiai típusú termelési módon alapul.

A Szilla-dinasztia uralmának első felében Korea hivatalosan felveszi a buddhizmust – átmenetileg háttérbe szorítva a konfucianizmust –, a buddhista kolostorok, bekapcsolódva az állam életébe, kereskedelmi gócpontok lesznek. A kor gazdagságát számos buddhista templom, síremlék, pagoda mutatja, és Korea ezt a vallást is közvetíti Japán felé. Létrejött a sajátos buddhista irodalom, amely még sokban kapcsolódik a kínai klasszikus irodalomhoz, és természetesen kínai nyelven születik minden alkotás. A VII. században kialakított koreai ábécé, az idu is a kínai írásjel-rendszeren alapszik, bár követi a koreai nyelvi sajátosságokat.

A kulturális fejlődés a következő századokban folytatódik, de a Szilla-birodalom egyre inkább gyengül, a fényűzés, a pompa növeli a parasztság terhét, és mind gyakoribbak a felkelések. A buddhista papság is támogatja az államellenes megmozdulásokat, mert érdeke megnagyobbítani az egyházi földeket az állami birtok rovására, mindehhez hozzájárul, hogy a nemesek biztosítani akarják az osztásföldek öröklési jogát, és ezért tiltakoznak a központi hatalom ellen.

A X. században megalakult Korja királyság (Korea mai neve is e szóra utal) a fejlődés korábbi vonalát még jobban hangsúlyozza, és ezáltal sajátos távol-keleti központosított államhatalmat hoz létre. Korja korában a buddhizmus szerepe fokozódik, a kolostorok majdnem annyi földbirtokkal rendelkeznek, mint a nemesek. Hódító háborút viselnek. Mandzsúriáért, az ott lakó kitánok feletti győzelem jelentős esemény. A virágzó hatalmat Dzsingisz kán támadásai egy időre visszavetik. A néhány évszázados mongol uralom hatása gazdasági és kulturális téren felismerhető.

A Li-dinasztia a XV. században újra központosítja a hatalmat, de a gazdasági és kulturális nekilendülés nem eredményez lényeges társadalmi változást. A kereskedelem szerepe ugyan megnő, a kézművesség erőteljesebben kibontakozik, fejlettségét az építészet és más művészi alkotások is tanúsítják. Tudatosan törekszenek arra, hogy a távol-keleti pagodákat Koreában díszesebben, cikornyásabban, bonyolultabb tetőszerkezettel építsék. A díszítőművészet fejlődése azonban jól mutatja az egész fejlődés zsákutca-jellegét, bár kulturális téren számos jelentős eredményt éppen ebben az időben érnek el. 1403-ban – Gutenberg fellépését

körülbelül ötven évvel megelőzve – ún. szóöntödé-t találtak fel, amely lehetővé teszi a mozgatható fémbetűkkel való könyv nyomtatást. A nyomtatás megkönnyítése végett Szecong király elrendeli a koreai fonetikus betűírásnak, az onmun-nak – az egyszerű emberek írása – kidolgozását. A koreai költészet ettől kezdve jobbra koreai nyelven születik, sőt az első nagy jelentőségű enciklopédikus gyűjtemény, 1445-ben, már koreai nyelvű. Ugyanekkor a történeti, asztronómiai, orvosi, filozófiai könyvek és regények inkább kínai nyelven készülnek, kínai hatást mutatnak; szerzőik vagy ott tanultak, vagy a kínai mintára szervezett tudományos és művészeti akadémiával működtek együtt. A Li-dinasztia négyszázéves fennállását csak a kínai Ming-dinasztia segítségével biztosította, a japán támadásokat csak közös erővel tudták visszaverni, de az ország 1910-ben mégis japán fennhatóság alá került. A második világháborúban Korea kettészakadt, és az egyesítésért három évig eredménytelenül küzdöttek.

Korea irodalmát az ázsiai típusú társadalom döntően meghatározta. A közösségi költészet évszázadokon át állandósult, a műköltészet csak primérből alakult ki. Valójában a folklór válik műköltészeti alkotássá, nemcsak elemeiben lesz része annak, hanem a népköltészet egész jellege él tovább az irodalmi alkotásokban. A Szilla-korabeli dalok már dalfüzéreként kerülnek feljegyzésre az ókori évkönyvekben, a VI. századbéli Heszonga a japán támadásokkal kapcsolatos hősdalokat őrzi, a Szodonjo néhány évvel később feljegyzett satirikus dalgyűjtemény. A népdalokat tudatosan választják el a kínaiaktól, mert az utóbbiakat nem tartják hjangá-nak, hazai dalnak. A népköltészet gazdagságára és tudatos ismeretére vall, hogy már 888-ban önálló gyűjteményt állítanak össze, a Szamdemok-ot. A lírai dalok többsége szerelmi dal, külön csoportot alkotnak az asszonyi énekek – az elégikus panaszdalok – és a leánydalok, amelyek többnyire tánccdalok. Ezekből a 3-4 soros dalokból keletkeztek a dalfüzérek, s ezeknek mintájára egy-egy tehetséges előadó, énekes elbeszélő költeményszerű dzan-t, legendá-t alkotott. Az epikus dalok recitatív előadásmódját követik más hagyományos szövegmondásnál, mesék előadásánál is.

A népköltészet iránti tisztelet és megbecsülés, amely a Szilla- és Korja-dinasztia uralmát jellemezte, később megszűnt, a Li-dinasztia megvetette, és mind erősebb szerepet adott a szongá-nak, a hivatalos, udvari költészetnek. Ennek ellenére sem csökken a jelentősége, s gazdagságára egy-egy korabeli gyűjtemény még inkább rávilágít. Terjedelmes népköltészeti gyűjtemény jelent meg 1493-ban, amelyben a már ismert dalszövegeken kívül sámánbájos imákat, varázsigéket, közmondásokat és tetemes meseanyagot is találunk. A műfajok összefonódása miatt nem könnyű egymástól függetlenül vizsgálni egyiket vagy másikat. A népi színjátszás pl. magában foglalja jószereket az összes többi is. Kisebb, 4-5 tagú csoport éneklése, amit esetleg táncmozgásokkal kísérek, éppúgy lehet előadás tárgya, mint a sámán varázslásának eljátszása. Előadták ilyen alkalmakkor a meséket is, tündérmeséket és legendákat is, a helyi hősök csodás tetteit. A mesék ilyen jellegű hagyományozódását valószínűleg a századokkal későbbi forma is őrzi, ahol a dramatizálás elmarad ugyan, és az egész szöveget a hivatásos mesélő mondja, utánozva a különböző szereplők eltérő hanglejtését, mozdulatait. Az álarcos alakoskodó játékok csak távoli rokonai a kínai színjátékoknak, sokkal inkább rituális jellegűek, gyakran napfordulókhöz kapcsolódnak, termékenység-varázslással, termény-betakarítással fonódnak össze. Egy-egy téma különböző megjelenési formája a koreai népköltészet későbbi szakaszára is jellemző. A mesetémák sohasem csak mesei témák. A népköltészetnek ezt a természetes belső mozgását elősegítette az irodalmi hatás, amennyiben egy népi alkotás valamilyen költői feldolgozásban újra visszakérült a népköltészetbe: például a XVII. századbeli Csun Jan, ^[29] Szim Can, Hüng Bu legenda.

A népköltészet és műköltészet összefonódása már a Szilla-dinasztia korában megkezdődött. A phevvan hivatalnoknak az volt a feladata, hogy összegyűjtse, kidolgozza, és megírja a népi szájhagyomány alapján az irodalmi alkotásokat, a phevvan szoszolokat. Ezek a népköltészen alapuló novellaszerű alkotások bizonyos vonatkozásban hasonlítanak az európai reneszánsz epikájához. A többségében vidám, tréfás anekdoták a mesekincsbe is beilleszkedtek.

A koreai mesekincs éppúgy tartalmaz állatmeséket, tündér- és novellameséket, tréfás történetet, szentekkel kapcsolatos legendákat, eredetmondákat, mint más nép népköltészete. A nemzeti sajátosság csak ezen belül, részletkérdésekben jelentkezik, amit a szomszédos japán, kínai és mongol mesekinccsel való összevetés alapján lehet megállapítani. A legtöbb koreai mesekötetet európai szemléletű kutatók, utazók, sokszor nem szakemberek állították össze, akik vagy a mesék európai rokonságát keresték, vagy a távol-keleti kuriózumokat igyekeztek hangsúlyozni. Így, ha végleges képet nem is alkothatunk a koreai mesékről, azt megállapíthatjuk, hogy a távol-keleti mesekincsnek szerves része. Korea, Kína és Japán között, Mongólia szomszédságában, lényegében hasonló társadalmi szervezetben, velük állandó kereskedelmi és kulturális kapcsolatban, nem alkothatott egy teljesen eltérő népköltészetet. Bár Korea több vonatkozásban híd Kína és Japán között, mesekincse nem e két kultúra közötti átmenetet, közvetítő helyzetet mutatja, hanem sajátos arculatot. A rokonságot illetően megállapítható, hogy valamivel több szál köti a kínai mesékhez, mint a japánhoz, és jóval távolabb áll a mongoltól. Ez a rokonság azonban nem elsődlegesen genetikus kapcsolat eredménye, csak az elemző vizsgálat mutathatja meg, mennyiben a buddhizmus vetületeként jelentkezik a hasonlóság a kínai és koreai mesék között, továbbá, hogy a sámánhit és az animizmus miként ad hasonló színezetet egy-egy koreai, illetve mongol mesének.

A koreai nyelvhasználatban a meséket általában legendá-nak nevezik, ami nem azonos a folklórkutatásban használt típuskategóriával. Ez a megnevezés kifejezi azt is, hogy az alkotások sokkal közelebb állnak a valósághoz, az ábrázolásmód reálisabb igényű, mint a par excellence tündérmeséké vagy akár a novellameséké. A természetfeletti képességű hősök (pl. A mesetarisznya, A jelzőzászló, A hét fiútestvér című mesékben) is valóságosabbak, alakjuk inkább a furfangos mesehősökhöz hasonló. Természetesen a koreai meséknek erre a részére éppúgy jellemző az általános mesei sajátosság, hogy a mese valamiféle idilli, harmonikus állapotot fejez ki, ahol a jó és az igazság győz, mintegy a hallgatóság "vigasztalására". A csodák, a véletlen fordulatok, a transzcendentális megoldások mindig a nép, az elesettek, a

bajbajutottak igazát juttatják győzelemre, és ezáltal közvetve arról vallanak, hogy az igazság természetes úton nem valósulhat meg, másrészt pedig megszólaltatják a népek azt a vágyát, meggyőződését, hogy az igazság egyszer, valami módon győzni fog. A népmesében a boldogság eléréséhez nélkülözhetetlen a csoda, a véletlen fordulat, a természetfeletti képesség. A reális világban nincs semmiféle megoldás egy-egy akadály leküzdéséhez; a védtelen embereket felfalja a tigris, ha csoda nem történik (A nap és a hold), az éhező család kenyér nélkül marad a nagy ünnepen is, ha a szellemek meg nem segítik (A csodás őrlőkő). Ez a természetfeletti segítség némely esetben egészen leegyszerűsödik passzív csodavárásá (A megálmodott királyság), az események pusztá elszenvetésévé (Rózsa és Lótusz, a két nővér). Mindezek bizonyítják hogy a konfucianizmus is és buddhizmus is nyomot hagyott a népköltészetben. A természetfölöttinek ilyen jellegű megjelenítése azonban arra is vall, hogy a mesekincsben föllelhető világkép szűkebb, nem annyira változatos, mint a szomszédos népeké. Mindehhez valószínűleg hozzájárult az is, hogy a túlvilág elképzelését a mese kialakulása és virágzása idején inkább az animizmus korlátozta, a természethez és a valósághoz való közelség meghatározza. Kevés a vallásos témájú mese, azok is főként trufák, amelyek a buddhista szerzetesek ballépéseit, ügyetlenségeit karikírozzák; a babona is ritkán kap szerepet. A természeti környezet pedig hangsúlyozottabb azért, mert minden fának, növénynek embernél hatalmasabb szelleme van, akikkel szemben nem lehetnek közömbösek, tisztelni, szeretni kell "őket", vagyis félni "tőlük", így a mesékből áradó természetszeretet vallásukból következően nagyobb, mint más keleti népeké, ahol a más vallás közvetettebbé, bonyolultabbá tette a természetes kapcsolatot.

A mesék ember-, illetve hősábrázolása is eltér a kínai vagy japán mesefelfogástól, alkotásmódtól; világosabban mutatja a kezdeti formákat, és a fejlődés egyes szakaszait, mert a szerkezetek egyszerűbbek, a kifejezési mód kevésbé közvetett. Nem kétséges, hogy minden mesekincs bizonyos mértékig tükrözi a keletkezésének korában meglévő közösség morális arculatát. Mivel a mese a társadalomnak abban a fejlődési szakaszában keletkezett, mikor

még nem bomlott meg a közösség és az egyén harmonikus kapcsolata, mindenféle ellentmondást elfogadhatónak tartanak, és a természetfölötti világ segítségét várják, hisznek helyzetük jobbra fordulásában. Éppen ezért az egyéniségre jellemző etikai tulajdonságok is csak kibontakozóban vannak. A jó-nak és a rossz-nak, mint etikai kategóriának szétválasztása a társadalmi fejlődés korábbi fokán megtörtént, mint amelyikben a mese létrejött; ez az általános igazság nem is vitatható. A tündérmesék hősei (akik még nem egyéniségek a szó esztétikai értelmében) a legtöbb esetben csak a korábban kialakult tulajdonságokat képviselik. Például a Koncsi és Páccsi, A letépett szemölcs, A csodás őrlőkő című mesék egy-egy eseményen keresztül ábrázolják a jó és rossz ellenpólusát. A szereplőket nem mint cselekvő- és cselekvéseik során megváltozó hősöket ismerjük meg, mert az eseménysor csak alátámasztja, esetleg variálja a kiindulási helyzetet. A mese még nem tud különbséget tenni a hős cselekvésének szándéka, illetve tényleges eredménye között, a kettőt ugyanannak véli. Emiatt jogos a mesében a kegyetlen, antihumánus tett is. Különösen a jó ábrázolása, a humánus magatartás megjelenítése sivár, csaknem megegyezik ez a fogalom az általánossal, a tipikussal. (Bá U, A csodás őrlőkő mesehőse, a legszegényebb paraszt jellegzetes képviselője, semmi olyan különleges morális tulajdonsággal nem bír, amelynek jogos következménye lenne a jutalom, éppen ezért meseszövése csak a csoda, a véletlenszerű megjelenítésével haladhat tovább, nem pedig a szükségszerűség szerint.) A rossz ábrázolásában viszont tapasztalhatunk valamiféle kezdetleges differenciálódást. A kapzsiság, irigység, az embertelenség árnyaltabb kifejezése az említett példákon kívül megjelenik a Rózsa és Lótusz, a két nővér, A két testvér, A fukar janbán című mesékben. A prehumánus gondolkodás csak valamitől való elhatárolással képes kifejezni az emberséget. Azáltal, hogy a koreai mesék jóval reálisabbak, mint a kínai vagy japán tündérmesék, a rossz, a gonoszság, a kegyetlenség antihumánus voltát jobban kidomborítják. Nem ritka mesei megoldás, hogy a gonosz testvér kegyetlenül megbűnhődik; belefulladás a pálinkába, vagy kapzsisága miatt agyonnyomja a ház, másutt megöli a kígyó. A mese-műfajra jellemző, minden problémát feloldó optimista befejezés helyett a

koreai mesék esetében határozottan embertelen zárómozzanatot találunk, ennek ellenére az egész alkotás mégsem antihumánus. Gondoljunk például A jelzőzászló című mesére, amelyben még csak nem is bűne miatt kell a hősnek meghalnia; ez a felfogás eltér az általános mesei ábrázolásmódtól. Az animizmussal áthatott gondolkodásmód, az állatok és növények emberi tulajdonságokkal való felruházása még több lehetőséget ad hasonló morális felfogás új formában való kifejezésére. A sajátos meseértelmezés egyik jellegzetes példája A százlábú leány című változat, ahol az ösztönös gondolatritmus hangsúlyozza a koreai tündérmesék visszatérő mondanivalóját.

A csodás elemek beleillesztése egy reális világ ábrázolásába, lehetővé teszi azt is, hogy a mesék közelítsenek az irodalmi formához. A meséknek az a típusa (tréfás mesék vagy trufák, illetve novellamesék), amely már nem különböző csodás dolgok halmozása, hanem egy-egy véletlent, rendkívüli képességet állít elénk anekdotaszerű megfogalmazásban, alkalmas arra, hogy a jó és a rossz szembehelyezésén túl bizonyos fonákságokat pellengérezzen ki. Különösen fontos ez az ábrázolási mód a jellem kialakulásának kezdeti fokán, s minden valószínűség szerint ilyen és ehhez hasonló alkotásokban kell keresnünk a jellemalkotás csíráit. Tipikus kiindulási pont az agyafúrt szegény ember és a buta uralkodó (gazdag ember) egymás mellé állítása, például A hosszú fülű király, A rizslepényt evő Buddha, A leleményes öreg című mesékben. A hosszú orrú királyról szóló mesének első része (amely tartalmában, szerkezetében és stílusában is lényegesen elkülönül a második résztől) már alig tekinthető mesének, de a racionális és irracionális elemeknek keveredése nem teszi lehetővé, hogy felülkerekedjen a mesei témán, mesei tartalmon. A józan ész, a gondolkodás segítségével előbbre jutott mesehős alakja hasonlít leginkább az európai reneszánsz novellák szereplőihöz. A természetfölötti fantasztikus események mellett a valós véletlenek is irányítják, befolyásolják a hős sorsát, de a kettő nem válik el egymástól éppen ezért csak alapja lehet a további fejlődésnek, az irodalomnak, de önmagában sohasem irodalmi. A klasszikus koreai irodalom, amelyik a népköltészet irodalmiasított formája, bizonyítja feltételezésünket. Bármennyire is reális mozzanatokra épül a híres

Szim Can, Csun Jan legenda, közben mindig megőrzi a mesei jegyeket, a transzcendens elemeket, valamint a mesei kompozíciót.

A koreai mesék fejlődésének fő iránya (egyrészt igen kezdetleges, naturális, másrészt aránylag fejlett novellaszerű megjelenése) nem független a nép társadalmi-történeti fejlődésétől. Az ország korán kibontakozó kultúrája zsákutcába jutott, és több mint négyszáz éves elzártsága a legutóbbi időkig biztosította a népköltészet funkcióját. A népmese gyűjtés még folyamatban van, a publikálás is alig kezdődött el, de azt máris látni kell, hogy a távolkeleti folklórban önálló helyet foglal el, a valóság tükrözésének eddig kevésbé ismert módját képviseli.

Magyar nyelven most jelenik meg első ízben önálló koreai mesekötet. Korábban csupán néhány többé-kevésbé hiteles mesefordítás jelezte a Kína és Japán szomszédságában élő koreai nép sajátos hangú, emberközelségű mesevilágát.

KRIZA ILDIKÓ

- {1} pelyvás zsák – Korea egyes vidékein, a helyi szokásoknak megfelelően, egy zsák pelyvát tettek a vőlegény lova mellé, hogy ne kelljen a puszta földre lépnie. (A gyűjtő megjegyzése.)
- {2} jang – régi koreai pénz
- {3} ga-buk – teknősbéka
- {4} szám – sziget; ná-rá – ország
- {5} pokcsangi – a temetési szertartást előíró, végző szerzetes.
- {6} pun – koreai pénznem
- {7} kimcsi – fűszeres, savanyú káposzta, állandó fogás a koreaiaknál
- {8} inszám vagy szám – a ginszeng-gyökér koreai elnevezése
- {9} kotau – meghajlás
- {10} hoaro – bronzból vagy rézből készült parázstartó serpenyő
- {11} ká-csi – szarka
- {12} dö – űrmérték, 1,8 dl-nek felel meg
- {13} Kümgang-Kjáng – Kümgang-hegyi szent könyv (buddhista kánon)
- {14} Namu Amida-bul, Kvangszeumposzal – buddhista imádság kezdő sorai
- {15} csige – puttonyszerű, háti teherhordó
- {16} senki sem jelentkezett – azért nem vállalták a küldötti megbízást, mivel az volt a közfelfogás, hogy aki nem tud válaszolni a kínai követ kérdéseire, sokat árt az országnak is, és ezért a legkeményebb büntetésben részesült.
- {17} négyzet alakot formált – mivel azt hitték, hogy a föld négyzet alakú, a négyzet mutatásával tették föl a kérdést: „Járatos a földrajzban?”

{18} kör alakot formált – mivel az égről azt hitték, hogy kerek, a kör képe a kínaiak számára mindig a csillagászat jelképe is volt. Így hát a cukrász válaszát a kínai úgy értette, hogy ismeri nemcsak a földrajzot, hanem a csillagászatot is.

{19} öt ujját szétnyitotta – az öt ujj felmutatása elfogadott jelképe volt annak, hogy nemcsak a három alapviszonnyal van tisztában, hanem ismeri az öt erkölcsi törvényt is: az igazságosságot és a tiszteletet az uralkodó és alattvalói között; a mérsékletességet férj és feleség között; a megbecsülést és jóindulatot az apa és fiú között ; a nagyságrendet az idősebbek és fiatalabbak között; és végül a hűséget a barátok között.

{20} megsimogatta a szakállát – a szakáll simogatásával azt lehetett kérdezni, hogy az illető ismeri-e Jemceszinnonszkvi műveit; a „jem” szó ugyanis kínaiul szakállt jelent, de egyben Jemceszinnonszkvinak, az orvostudomány alapítója nevének első szótagja is.

{21} simogatni... a hasát – a választ a kínai követ úgy értette: „Ismerem Jemceszinnonszkvi műveit, de te ismered-e vajon a híres Tehopokiszkvit? „Pok” koreaiul annyi, mint gyomor, de egyben fontos eleme Tehopokiszkvi névnek is. Tehopokiszkvi Kína mitikus uralkodója volt, de egyben őt tartják a kínai orvostudomány atyjának.

{22} ljan – régi pénzegység

{23} pun – koreai pénznem

{24} hop – űrmérték, 0,81 l

{25} malj – űrmérték, 1,8 l

{26} gүн – súlymérték, 600 g-nak felel meg.

{27} The-szán – egy nagyon magas hegy neve Koreában

{28} Szokga-csalli vanga-csalli – misztikus varázsigé, jelentése: Tüstént takarodj erről a helyről.

{29} Megjelent Csunjan szerelme címen az Európa Könyvkiadónál, 1958-ban.